

675740

Proverbele ROMÂNILOR Ū.

Adunate și edate

de

J. C. HINȚESCU.

Floriferis ut apes in saltibus dulcia libant,
Omnia nos itidem depascimus aurea dicta.

Lucretius.

Alui I. H. Longini

SIBIU.

Editura și tipariulă tipografiei eredei de Closius.

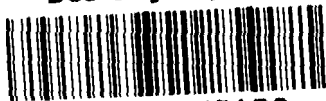
1877.

3 00368

~~203672~~

Pe drumul vieții proverbul este un soț înțelept și vesel, care ne rămâne credincios în tristețea și bucuria care nu ne părăsește nici la glumă nici la serioșitate.

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201800103

Onoratei

Asociațiuni

pentru

literatura română și cultura poporului român

BCU Cluj / Central University Library Cluj

în Transilvania

dedicată

de

Editorul.

Prefață.

Proverbul, adică expresiunea, care conține o sentință sevă o regulă de viață, o atare sentință, care se basază pe ună adevăr sevă o recunoscință deplină, se representază cu o putere câștigată prin o experiență făcută în mai mulți ani, precum și prin consimțimântul tuturor, fără ca să scie cineva, de unde 'și are originea, dacă se trage din colibă sevă din palat. Proverbul își manifestază adevărul pe față; deci nu i pôte veni nimenui în minte, a se îndoi despre acesta, sevă a aduce în contră argumente. Chiar regele Solomon vorbeind despre ună adevăr pe stradă, prin acesta ni se arată, că mintea sănătoasă și ageră a omului îl recunoște ca o „vox populi et dei“, unde nu mai are loc contradicerea, care ar pôte fi nebună, ba chiar nedreptă. Din cauza acesta aă avut tôte timpurile proverbele lor, care voiesc să dică: noi nu ne putem ocupa cu demonstrațiuni lo-

gice seŭ filosofice; ceea ce voimŭ să űicemŭ este clarŭ ca űi lumina solară într'o űi senină.

Fie-care proverbŭ puternicŭ este o comparaűione scurtă. Vestitulŭ Cicerone însă űice, că fie-care comparaűione e nesigură; dar cu tóte acestea, proverbulŭ a trecutŭ cu stereotipele sale din unŭ seculŭ în altulŭ, s'a primitŭ fără opunere atâtŭ de strămoűi câtŭ űi de nepoűi, űi a lăsatŭ scrutaűorilorŭ de litere űi descifraűorilorŭ de silabe, de a 'űi întrebuiűa tótă agerimea minűii pentru esplicarea lui.

Tablourile űi tipurile le a luatŭ proverbulŭ dela fiinűe mórte seŭ vii, dela plante seŭ animale, dela nebuniile űi viűiurile ómenilorŭ din ori-ce stare űi astfelŭ s'a încuibatŭ în argumenűaűiunea tinerilorŭ űi bĕtrânilorŭ, în judecata obiceiurilorŭ űi modulŭ de gândire alŭ tuturorŭ popórelorŭ, fără să se înterezeze de aplausŭ seŭ de creditŭ. Proverbulŭ sbóră ca o pasĕre vioiă din tufiűulŭ adevĕrului, unde e construitŭ cui-bulŭ, din care se aude ciripirea puilorŭ tineri űi veseli. Dacă amŭ fi constrâniűi să privimŭ orientulŭ ca patria proverbului, cum ni o arată colecűiunile renumite űi cele mai vechi ale regelui Solomonŭ űi ale lui Isusŭ Sirachŭ, amŭ trebui să mărturisimŭ, că űi a făcutŭ cursulŭ pre tóte drumurile, atâtŭ pe apă câtŭ űi pe

uscată, cu unŭ cuvântŭ peste totŭ pământulŭ celŭ nemărginitŭ.

Deci, dacă fie-care poporŭ și a desvoltatŭ proverbele după datina, modulŭ de viață, cultura și pozițiunea țerei prin metafore și comparațiuni proprie, acestŭ „punctum saliens“ seŭ „tertium comparationis“ a rămasŭ pentru adevărŭ totŭ unulŭ și același, și astfelŭ s'a făcutŭ unŭ compendiŭ alŭ înțelepciunei vieții și alŭ moralei. — La fôrte multe proverbe jôcă rima cu consonanță unŭ rolŭ principalŭ. În modulŭ acesta devine proverbulŭ plăcutŭ și bine sunătorŭ, atâtŭ pentru urechiă, câtŭ și pentru inimă și totŭ odată mai ușorŭ de ținutŭ în memoriă. Acéstă însemnătate a rimei a și produsŭ o mulțime de proverbe morale, cari aŭ eșitŭ ca schintei electrice aprindătoare din fabrica de versuri și diferă în câtŭ-va de proverbele originale; însă cu tótă rimă și scurtimea lorŭ se apropie și se légă de acestea.

Cea mai perfectă și însemnată colecțiune de proverbe a lui A. Pannŭ, cărțile de lectură de Pumnulŭ, Munteanŭ, Boiu, Cipariŭ și Popescu, precum și o colecțiune bucurescénă de legende, basme și proverbe cu o întroducere de J. Hăjděŭ și opurile lui Baronzi s'aŭ întrebuintatŭ ca unŭ materialŭ aplicaverŭ. Rogŭ deci pe toți patrioții

și amicii literaturii române, ca să binevoiască a 'mi trimite colecțiuni potrivite, cu condițiunea ca acestea să se tipărescă într'o a doua edițiune a acestei cărți, care credă că va fi de lipsă mai târziu.

Împlinescă astă cărticică aceea ce mi a înfățișat fantasia la compunerea ei, adică: mângăiere în zile de tristeță, sfat în ore de îndoială și plăcere în momentele de veselie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Editorul.

A.

(Nru. 1—107).

- . Cine nu se află la nuntă î acasă,
Atunci altu î jôcă cu mirésa.
- . Acru-u-u-u dela nasû (povestea țiganului).
- . Îți vine acru de elû.
- . A 'nghițitû unû acû,
Și o să scôță unû ferû de plugû.
- . Este acû și de cojoculû lui.
- . Aculû este micû, dar scumpe haine cöse.
- . Noî unele adăstămû
Ș' altele întêmpinămû.
- . Adevêrulû află rarû quartirû.
- . Din vorbă în vorbă ese adevêrulû.
- . Ađi întinde până rupe,
Mâne n'are s'o astupe.
- . Ađi mie
Mâne ție.
- . Ađi odată
Mâne odată.

- . Poruncesce și îi aduce
Atâtă câtă nu poate duce.
- . Adună unde n'a risipit, dar nu se sântesce.
- . Cine are adunare
Cu cei fără rușinare,
E totu într'o defăimare.
- . La adunare cine tace,
Elu la nimenea nu place.
- . Cu cine te aduni,
Te asemeni.
- . Agonisirea la vreme înlătură lipsa și nevoia.
- . Aă mâncatū agurida părintii,
Și și aă strepeditū copii dintii.
- . Ce ai cu elu,
Dacă i chelū.
- . Dacă ai,
Dai.
- . Cam tîrîșū, cam grăpișū,
Ajunse la suișū.
- . A ajunsū la sapă de lemnū.
- . A ajunsū la spartulū tîrgulū.
- . Albă,
Négră
Asta e,
Cum se vede.
- . N'a vĕdutū âncă alba în căpistere și . . .
- . Totū alba în doi bani.

- . Ca albina, în gură cu miere
Ș' în códă cu acū și fiere.
- . Dar albina din căciulă
E de dovadă destulă.
- . Ascéptă ântâiū, sē vedemū alba în căpestre.
- . Alege, alege,
Până culege.
- . Cine alege, culege.
- . Cine alege,
În urmă culege.
- . Cu celū alesū, alesū vei fi.
- . Cine servește altariulū, din altariū mănâncă.
- . Și altulū are capū, da,
Dar ca alū meū ba — ba — ba.
- . Douē alune sîntū tabără la o nucă.
- . Capū, mânī si picióre am.
- . Ce s'a amânatū,
Nu s'a și uitatū.
- . Cine n'a gustatū amarulū,
Nu scie ce e zaharulū.
- . Eū âmbļu cu pânea după elū, și dēnsulū, dă
cu ciomagulū în mine.
- . Amîndoī mâncați dintr'unū ciobū.
- . Amerințarea fără putere e deșértă.
- . Nu te amesteca ca mārariu. în bucate.
- . Se amestecă ca pătrânjelu în tóte bucatele.

. Nue anevoiă a dice boŭ brézŭ, bîrlobrézŭ,
dar e anevoiă a dîrlobîrlobrezi dîrlobîrlo-
brezitura din oile dîrlobîrlobrezénului.

. A lipsitŭ d'acasă doi ani,
Și s'a 'ntorsŭ cu doi bani.

. A lipsitŭ de acasă nouă ani,
Și s'a 'ntorsŭ cu nouă bani.

. De ani e mare,
Și minte n'are.

. De câtŭ o mie de ani rēi, mai bine unulŭ bunŭ.

. Ce e ântâiŭ, nu e pe urmă.

. De multe ori nu aduce anulŭ
Ce aduce césulŭ.

. N'aduce anulŭ,
Ce aduce minutulŭ.

. Până la anulŭ
Și găvanulŭ.

. Apa lină face multŭ noroiŭ, iar cea răpede și
petrile le spală.

. Apa lină multŭ te 'nșelă.

. Apa nu este bună nici în cisme.

. Apa trebuie să fie la matca ei și omulŭ la
tépa lui.

. Are să trecă êncă multă apă pe gârlă.

. Are să trecă până atunci multă apă pe vale.

. Bea nițică apă rece
Și de spăriătură îi trece.

. Dacă nu dai omului apă, nu i da nici mâncare.

. I a luatŭ apa dela móră.

. I a venitŭ apă la móră.

. Îlŭ ferbe fără apă.

. N'are după ce bea apă.

. Par' că i am tăiatŭ apa dela móră.

. Sciŭ în ce apă

S' adapă.

. Va veni ea apa și la móra mea.

. Aparințele înșelă.

. Apele line sŭntŭ adânci.

. Tóte apele în mare se varsă și marea nu se
mai umple.

. I ai luatŭ apșóra,
A stătuțŭ și móra.

. Ce apucă,
Se usucă.

. Fie-care cum apucă,
Astfelŭ trebuie s'o ducă.

. Când te apuci de vre-o trebă,
N'o lăsa fără ispravă.

. Ađi ar sătura dece,
Și mâne flămândŭ petrece.

. Ară, macină, mănâncă.

. Să ni sê arate va,
Că ar fi sciindŭ ceva.

- . Lasă să arđă și móra,
Numai șórecii să péră.
- . A poftitü la ardeiü prăjitü,
Și negustându s'a stârpitü.
- . Argatü vrednicü cine are,
Îü cunósce pe mâncare;
Când mânâncă îi trăsnescü fâlcile.
- . Ariciulü cu meșteșugü se prinde și vrabia cu
meiü.
- . Îi smulgi o aripióra,
D'aci nu mai sbórá.
- . Vrëndü să aibă armăsarü,
Ajunge din calü, măgarü.
- . Tata avea armăsarü
Dar elü a eșitü măgarü.
- . Armăsarulü bunü se vinde din grajdü.
- . Armăsarulü, când îmbétrânesce, ajunge la
râșniță.
- . Nu se ajunge nici cu armăsarulü,
Nici cu ogarulü.
- . Arțagulü
Își găsesce pârtagulü.
- . Așa am cumpërat'o, așa o vëndü.
- . Arborele mare din o aschiă nu cade.
- . Care ascultă la ușa, își aude defaima.
- . Ascultarea e viață, iar neascultarea mórte.

- . Întrebă, ce a ascunsă?
De vei să ți auți răspunsă.
- . Câtă să 'ți ascuți glasulă gurii,
N'ai ce să i mai faci naturii.
- . Cum îți așterni,
Așa dormi.
- . Asta e pe d'asupra ca fuiorulă popii.
- . Îlă atârnă într'o parte.
- . Te atinge cu bumbacă.
- . Altă e a auți, și alta e a vedé.
- . Aurulă
Deschide raiulă.
- . Aurulă în focă se lămuresce.
- . Cine se bucură la avere,
Ia fără plăcere.
- . Averea e ca o baltă, cum faci ună șanțuleță,
tótă se scurge.
- . Ce am avută?
Și ce am perdută?

B.

(Nru. 108—308).

- . Ba e rață, ba e rățoiă.
- . Ba e tunsă,
Ba e rasă.
- . Satulă arde, baba se péptănă.

- . A trecutū baba cu colaciū.
- . Babele cu sânge bĕtrânū să spariă și scui pă 'n seū.
- . Îlū bagă la umbră.
- . Îlū bagă sub patū, și 'lū pune să cânte co-coșesce.
- . Lesne este a băga în urechile acului, când veđi.
- . L'a băgatū mumă sa în ladă, și l'au mâncatū moliile.
- . Nu 'ți băga lingura,
Unde nu 'ți ferbe óla.
- . S'a vĕdutū cu nisce bale la gură,
Și le socotesce că sūntū untura.
- . La baligă móle puțintică apă trebuie.
- . Bani aū și țiganiū.
- . Bani d' ași avé,
M' ași însura.
- . Cu bani, faci bani.
- . Când ai bani,
Trebuie să ai și dușmani.
- . Cu bani póte omulū face
Orī și ce lucru îi place.
- . Dacă ai bani, fă-te chezașū.
- . De n'ai bani, nu lua cu destre; ca să nu'ți
dică: tacī tu, să vorbescū eū.

- . In bani nu te gurguia,
Că Dumneșeu dă și ia.
- . Mă făcuî pentru bani mulți
Olăcară de cai stătuți.
- . Pentru bani își vinde sufletulă.
- . Pentru bani luaî bătrână,
Și mă băgai la stăpână.
- . Strînge bani albi pentru țile negre.
- . Baniî din mână îi scapă,
Ca ciurulă cum ține apă.
- . Baniî facă bani.
- . Baniî nu aducă procopselă, ci procopsela aduce
bani. BCU Cluj / Central University Library Cluj
- . Baniî pe omă îlă înveta,
Ce se facă în viață.
- . Baniî strîngătorulă
În mână cheltuitoșului.
- . Când voră fi la mijlocă baniî,
Nu se mai întrebă anii.
- . Par'că 'lă scotă baniî afară din casă.
- . Îi dai ună bană să te vedă,
Și doi să te lase.
- . Banulă bani unde găsesce,
Acolo se rostogolesce.
- . Banulă e ciocoiă de uși multe.
- . Banulă e făcută rotundă, lesne se rostogolesce.

- . Banulă e ochiulă draculă.
- . Banulă face banii,
Și păduchele păduchiă.
- . Banulă muncitū nu se prăpădesce.
- . Banulă rău nu se perde nici odată.
- . Banulă roșu nu se perde lesne.
- . Când veī avé 'n pungă banulă,
Elū îți face în capū planulă.
- . Să umbli ca banulă din mână 'n mână.
- . Barba lasă să se ducă,
Capulă să trăiască.
- . Barbă lungă până 'n burtă,
~~Și minte până 'n gâtū scurtă.~~
- . Cine pōrtă barbă, trebuie să aibă și peptene.
- . La așa barbă
Așa răsătură.
- . Te am scrisū în rēndulū barbarilorū.
- . Nu crede bărbate ce veđi cu ochiū, ci crede
ce 'ți spunū eū.
- . Bărbatū bunū și usturoiū dulce nu se pōte.
- . Cumetrii bărbatu îi zace,
Și ea face ce i place.
- . Bărbatulū să fie puțintelū mai frumosū decâtū
draculū.
- . Bărbatulū temētorū își învેță nevasta c.

- . Nu scie bărbatul
Ce scie satul.
- . Când bărbatul și femeia sînt leneși, Ro-
mânul Țițe:
Și a găsit hârbul
Capacul,
Tigva dopul
Și lelea bărbatul. —
N'a spartă Dumneșeu două case.
- . Până nu ți muri bărbatul,
Ea a dat mîna cu altul.
- . De focul bărbatului
Jocă 'n capul satului.
- . Vedî bîrna din ochiul Țițe,
Și nu vorbi p' altul de rău.
- . Bătaia e din rai tot-dé-una.
- . Ori-ce cu bătaia de cap s' dobîndesce,
Pe drum nu se găsesce.
- . De bătăi și lovituri
Scapă p'ntre picături.
- . Două bătăi strică,
Dar două mîncări nu strică.
- . După bătăia
Mulți viteji s'arată.
- . Bate și ți se va deschide.
- . Bate-te cu săgeți de argint, de voiesci să
biruiesci.

- . Cine bate la pórta altuia, o să bată și altul
la pórta lui.
- . Elū și 'lū bate, și 'lū mângâie,
Merge iar să se tãmaie.
- . O bate cu muchia
Ș'o scóte cu unghia.
- . Se bate ca pescele pe uscatū.
- . Fie unū bățū descojatū,
Totū se numesce bărbatū.
- . Bea, pipota 'și înecă,
Altulū ca să nu 'lū întrécă.
- . Cine are, bea și mănâncă,
Cine nu, stă și se uită.
- . Cine bea apă din pumni străini, nu se satură
nici odată.
- . Cine bea în cinste, orī în datorū,
Se îmbată de douē orī.
- . Cine bea până la 'mbětare
Nume bunū în lume n'are.
- . Mirancea bea, Mirancea se plătescă.
- . Să beai, pãn' ți o eși përu prin căciulă, și
cãmeșa prin ismene.
- . De la bëtū cărcimă viū cu partea într'o căciulă.
- . Belciugū de aurū la rítulū porcului.
- . Câte belele,
Câte bube rele,
Tóte 'n capulū babei mele.

- . Curgū belele,
Rabdă în pele.
- . Beția este ușa tuturorū răutăților.
- . Beția o vindecă sapa și lopata.
- . Beția tinereții întrece pe a vinului.
- . Arama omului la beția s' arată.
- . Elū face la beția,
Se căiesce la treziă.
- . Bețivului, când este bétū,
I pare că i împăratū.
- . Bețivulū, când trece pe punte, închide ochii să
nu vadă apa.
- . Bețivulū de micū și mare în satū,
E cu degetulū arătātū.
- . Din calea bețivului și Christosū s'a abătutū.
- . Bêtrânețele nu vinū singure, ci cu multe nevoi.
- . Cinstesce pre bêtrânū,
Căci și tu poți fi bêtrânū.
- . De bêtrâni nu rîde, pentru că bêtrânū ai să fii.
- . Bêtrânulū iubescce pentru tinērū, iar tinērulū
pentru banī.
- . Bétū dintr'o cârciumă ese
Intră 'n alta, fiindū dese.
- . Când trei ómeni dicū că esci bétū, culcă-te și
dormi.

- . Ce ai băut,
- De ne ai urât?
- Ce ai mâncat,
- De ne ai uitat?
- . De și bietu n'a dormitat
- Dar târziu s'a deșteptat.
- . N'are împrejură bietu nimica
- De unde să 'și lege frica.
- . A face bine totu-dé-una e mai bine, decâtu a
- face rău.
- . Bine, bine peste bine
- Când vine, e totu mai bine.
- . De bine nimenea nu fuge.
- . Cine face bine, bine găsește,
- Cine face rău, rău 'lă însoțeste.
- . De faci astăzi cuiva bine
- Mâne de la altu 'ți vine.
- . E mai bine să fie cineva la colțu de țără și
- la mijlocu de mesă.
- . Fă bine, ascéptă rău.
- . Fă bine, să 'ți auđi rău.
- . Fă bine
- Și 'lă aruncă pe mărăcine.
- . Fă bine și nu te teme de nimenea.
- . Fă 'n viața ta totu bine,
- Chiar și legiloră străine.
- . Binecuvântarea părinților
- Intăresce casele fiilor.

- . Binele ce 'lă face la orî-cine,
Ți 'lă întorce vremea, care vine.
- . Binele de rău te scapă,
Să 'lă aruncî chiar și 'n apă.
- . Binele nu sê face
Numai la cine 'ți place,
Ci binele este bine
Să 'lă faci la fie-cine.
- . Binele pe omă îl scapă
Cu vreme de focă și apă.
- . Cu binele de nu vei puté,
Iar cu rēulă nu faci nimica.
- . E mai bine cu binele decătă cu rēulă.
- . Giaba binele cu saculă,
După ce mōre sāraculă.
- . Tu dîci, că 'mî voiescî binele
Și me 'nghimpî ca albinele.
- . Le vine binele
Ca albinele.
- . Cine se biruiesce,
De orî-și-ce doresce,
Dobitocă se numesce.
- . De cîte orî la biseric'am mersă,
Popa salcie mî a dată;
Dacă am începută să mergă mai desă
La mine nu s'a uitată.
- . La biserică a mersă
Pré de multe orî și desă
Din Florică
În Pășică.

- . Bivolulū nu se teme de purece.
- . Cine pe alțū blăstemă
Urgū asupra 'și chiamă.
- . Îlū blăstemă pânea, care o mănâncă.
- . Să nu te blăsteme cineva
S'ajungī slugă la cai albī,
Și stăpânū femee să aibī.
- . Boerī ținū fumulū de pe urma săraculū.
- . Boerulū e totu boerū, măcarū de ar fi încinsū
cu teiū.
- . Celū băgatū fără tocmelă
Ese fără socotelă;
Dar și dreptū cine servește
Dumnedeū îlū norocesece.
- . Bogăția rămâne la nebunū.
- . Decătū tótă bogăția
E mai scumpă sărăcia,
Că până nu 'și va da tôte,
Să o capete nu pôte.
- . Decătū bogatū și bolnavū
Mai bine șaracū și sănētosū.
- . Decătū să fī bogatū (de copii) și să n'aibī
ce mânca, mai bine să fī șaracū și să aibī
banī mulți.
- . Sūnt bogatū, decătū
Pe câtū, p'atātū.
- . Bogatulū greșesece și șaraculū își cere iertăciune.

. Bogatulŭ se scarpină, ŝi săraculŭ socotesce că
caută să i dea.

. Cine a făcutŭ pe bogatulŭ
A făcutŭ ŝi pe argatulŭ.

. De dorulŭ bogatulŭ
Luaŭ fata draculŭi.

. Boiŭ ară orzulŭ ŝi caiŭ ilŭ mănâncă.

. Lasă-mă în boiŭ mei.

. Până a geme boiŭ, scârțăie carulŭ.

. Asta e bólă cu lécŭ, am eŭ acŭ de cojocolŭ tăŭ.

. Bóla întră ca prin róta carulŭi
Și ese ca prin urechia aculŭi.

. Bóla vine cu carulŭ
Și ese cu aculŭ.

. Bóla lui e sănătatea nóstră.

. Nu e altă mai grea bólă,
Decâtŭ când e punga gólă.

. Nu i a fostŭ bólă sănătósă.

. O bólă dacă vine la omŭ strigă: săriți că
P'amŭ prinsŭ!

. Te găsesce bólă gălbinării
Și frigurile pungii.

. Bóle să le dea Dumneđeŭ, că lécuri sântŭ
destule.

. De câte ori se bolnăvesce omulŭ, nu móre.

. Nici să te bolnăvesci, nici să n'aibi lipsă de doftorū.

. Este bolnavū foarte greū
Și ar mânca totū mereū.

. Intrébă pe bolnavū: vei să 'ți dea perina?

. La orī-ce bolnavū greū
Doftorulū Ț Dumneđeū.

. Bolnavulū dice o mie,
Doftorulū face ce scie.

. Bolnavulū multe dice,
Și sănētosulū face ce scie.

. Câte bordeie, atâtea capete.

. Unū bordeiū să ai cātū de rēū,
Numai să fie alū teū.

. Astăđi să mănānci cātū unū boū,
Māne ceri să mănānci din noū.

. Decātū la anulū unū boū,
Mai bine astăđi unū oū.

. Până să dică boū brézū,
Vine sórele l'amiadū.

. S'a dușū boū și s'a întorsū măgarū.

. Boulū are limbă lungă, dar nu póte să vorbescă.

. Boulū nu treeră cu gura legată.

. Boulū se légă de córne
Și omulū de minte.

- . Vai boului care 'lă 'njugă
Și umblă ca să împungă.
- . Cu unū urciorū de bragă
Negustorie întrégă.
- . Brânză bună în burdufū de câne.
- . Brânza de capră strică și pe cea de oie.
- . Pune brânza în strachină
Și întinge p'alătura.
- . S'a băgatū brânza 'n puțină.
- . Unde sūntū brósce, trebuie să fie și lacū.
- . Cine se teme de brumă
Să nu sădéscă viă.
- . Buba capū nu face,
Până nu se cóce.
- . Să 'lū puī la bubă și să 'ți fie de lécū.
- . Cu bucătăria plină
Sărăcia e vecină.
- . Bucatele dela mésa altuia sūntū mai cu gustū.
- . La buciumulū viții trei vlăstare crescū: unulū
alū sănetații, altulū alū veseliei și altulū alū
turburării.
- . Bufnița nu clocesce privighetori.
- . Bumbăcarulū nu se uită cu ochi buni la
cânele albū.
- . Cine scie și asta la ce o fi bună?

- . Cum e bună-diua
Aşa e şi mulţămita.
- . Bunū de fleóncă.
- . Bunū de gură,
Rėū de mână.
- . Ce mī esci bunū,
Sė 'mī bei tutunū?
- . Eī fi bunū, câtū eī fi.
- . Nu e bunū de nici o brėnză.
- . Nu este bunū ce este bunū, ci este bunū ce
'mī place mie.
- . Până nu vei vedé pe celū bunū,
Nu lăpėda pe celū prostū.
- . Să fii bunū şi blândū la tóte,
Dar până unde se póte.
- . Cine a făcutū pe bunulū,
A făcutū şi pe nebunulū.
- . A datū burdufulū cu brėnză cu totū pe séma
cânelui.
- . Nu sė póte cu burete,
Să baţi pironū în părete.
- . Sė sparie de tóte buruenile.
- . Butea sécă sună mai tare decâtū cea plină.
- . Buţile góle mai multū sunetū facū.
- . Buturuga mică rėstórnă carulū câtū de mare.

- . A rămasă cu buza umflată.
- . Buzele cele mute,
Vorbescă pe tăcute.
- . Par'că o scóse din buzunară.

C.

(Nru. 309—538.)

- . A schimbată căciula.
- . Pune căciula josă, și după ce te vei judeca
la dēnsa, fă ce ți ai pusă în gândă.
- . Pune'ți căciula înainte și te judecă singură.
- . Se întēplă să cadă în cursă, și acela care
se păzesce de ea.
- . Cine cade de sine, nu plânge.
- . Cine cade de sine,
Să plângă i e rușine.
- . Cine cade în gărlă, de plóe nu se mai feresce.
- . N'o s'o puă cadră 'n părete.
- . I a căđută la inimă troncă,
Ca cloșca pe ouă cloncă.
- . I a căđută mără
Pe pâră.
- . Pe mulți căi, de cei bunī âncă,
Hamurile îi mănâncă.
- . Îi sfărăie călcâiele.

- . Mi se aprindū călcâiele de doru 'ți.
- . A pornitū în cale lungă,
Și 'ndată va să ajungă.
- . Ca să scurteze din cale,
De cu séră a plecatū,
Și în tindă s'a culcatū.
- . Calea bătută,
Este tot-dé-una cea mai scurtă.
- . Calea dréptă,
E cea mai scurtă.
- . Dela bogatulū calicū,
Nu poți apuca nimicū.
- . Dela unū calicū,
Nu afli nimicū.
- . Calicu 'mpératū s' ajungă,
Câtū de mulți bani să aibă 'n pungă,
Elū, până când nu va cere,
Nu mănâncă cu plăcere.
- . Vēđi 'ți de călți.
- . Cine are calū ticălosū,
Jumătate umblă pe josū.
- . Cine n'are calū,
Să urce pe josū la délū.
- . De departe calū 'și bate,
Iar d'aprópe ochiū 'și scóte.
- . Eū mă vaietū că sūnt călugărū și tu 'mī dai
zorū cu: „Dómne ajută!“

- . Calulă bētrānū nu se învăţā la buestru.
- . Calulă bunū din grajdū se vinde,
Şi mai bunū preţū pe elū prinde.
- . Calulă bunū se vinde din grajdū.
- . Calulă că e cu patru picioare şi totū se poticnesce.
- . Calulă de darū nu se caută la dinţi.
- . Calulă fără căpēstru cade în prăpăstii.
- . Calulă rīosū,
Se scarpină de copaciulū screbosū.
- . Cu mai marele tēū calulă nu 'ţi alerga,
Nici vr'odată cu elū ceva în plugū băga.
- . Dacă 'ţi mōre calulă
Îţi veđi pe josū halulū.
- . Lasă, să 'şi alerge calulă, câtū o vrea.
- . Mōre calulu, îi rămāne şéua: mōre omulū îi
rēmāne numele.
- . Până nu încalecī calulă,
Nu i poţi cunōsce năravulū.
- . Scie ca calulă prostū,
Să ia hamulū de rostū.
- . Si pentru calulă schiopū se găsesce surugiū.
- . Căméşa e mai aprópe de pele.
- . Nu te uita că îi e cămēşa albă,
Că póte în creditū este stăpānū pe dēnsa.

- . Câmpu e cu ochi,
Pădurea cu urechi.
- . Cana până atunci merge la fântână, până se
sparge.
- . Câne surdă dusă la vânată,
Cală schiopă pusă la alergată.
- . Cine vrea să omore ună câne îi scote că e turbată.
- . Este ca ună câne de uși multe.
- . Nu e, de câtă ună câne scurtă de codă.
- . Nu este nici câne, nici ogară.
- . Cânele, care latră, nu mușcă.
- . Cânele, care ține mai multă la omă, elă latră
mai multă la omeni.
- . Cânele îmbetrănesce de drumă, iar nebunulă
de grija altora.
- . Cânele latră, iar lupulă tace și face.
- . Cânele nu fuge de codru.
- . Cânele osulă nu 'lă róde, și nici pe altulă nu
lasă să 'lă róđă.
- . Cânele șede pe fênă: nici mănâncă, nici va să
lase calulă măcară să 'lă miróse.
- . Miluiesce cânele, de voiesci să 'ți fătăie codă.
- . Nu 'ți sumuța cânele
Cui ai mánată pânile.

- . Totǔ cânele ese din iernǎ, dar numai pelea
lǔ scie.
- . Umblǎ cu cânele surdǔ la vĕnatǔ.
- . Vaĭ de cânele, care latrǎ pe stǎpǎnulǔ sĕǔ.
- . Pe mine câĭ cǎni m'aǔ lǎtratǔ,
Toĭ aǔ turbatǔ.
- . Cǎnii sǔntǔ paza oilorǔ.
- . Cum ĩĭ cǎntǎ, aġa trebuie sǎ joci.
- Elǔ ġi o cǎntǎ
Elǔ ġi o descǎntǎ.
- . Tu ce ĩ cǎnĭ ġi elǔ ce 'ĭ descǎntǎ.
- . Pǎnǎ sĕ vĕdǔ alba ĩn cǎpestere, mĭ a eġitǔ
pĕrulǔ p'ĭn cǎciulǎ.
- . Cǎte capete, atǎtea pǎrerĭ.
- . Capra face posna,
ġi oĭa pate ruġinea.
- . Pe unde a sǎritǔ capra,
Trebuie sǎ sarǎ ġi iada.
- . Ţine capra ġi 'lǔ ĩmpunge,
Iar altulǔ stǎ ġi o mulge.
- . Caprei ĩi cade cǒda de rĭe,
ġi ea totǔ bĭzoiǔ o Ţine.
- . Caprele daǔ la bǎġinĭ,
ġi oile patǔ la ruġinĭ.
- . Caprelorǔ, vedeĭ voi mugurulǔ de colo? totǔ
voi o sǎ 'lǔ mǎncǎĭ.

- . Capū d' avea, n' avea, elū scie,
Dar și a cumpëratū tichie.
- . Dacă n'ai în capū, vai de picióre.
- . Dacă nu e capū, vai de picióre.
- . E bătutū la capū
Toema ca unū țapū,
Scie vorbe să îndruge,
Par'că totū la țîță sugē.
- . La așa capū
Așa chiulatū.
- . Nu'ți face din capū călindarū.
- . Umblă cu capu 'ntre urechī: cască gură,
perde vară.
- . Unde nu e capū, vai de picióre.
- . Capulū face,
Capulū trage.
- . Capulū până nu se sparge, creeriī nu se vëdū.
- . Capulū plecatū
De sabiā nu e tăiatū.
- . Capulū să trăiască, belele curgă.
- . Cine dă cu capulū de pragulū de susū,
Îlū vede și pe celū de josū.
- . De ce să nu plecū capulū sănëtosū la Evangheliā?
- . După rësboiū se vede capulū vitëzului,
Și urma fricosului.

- Își pune capulă celă secă
Cu 'nțeleptulă la întrecă.
- . Mai bine cu capulă netunsă, decâtă cu elă
tăiată.
- . Mergă pe cărare lină,
Și dai dreptă în tină.
- . Când te arde cărbunele, îlă aruncă și în barba
tată tēă.
- . Cărbune stinsă, îlă iaă în mână și te arde.
- . Cine te vede întrândă în cărciumă nu ȃice,
că ai întrată să te închină.
- . Cărciumariulă ȃice:
Bētura e unde e,
Māncarea e o fudulie.
- . Una gāndesce cărciumariulă,
Și alta bețivulă.
- . După ce e carnea grasă, mai pune și seă.
- . Nică carnea să arȃă, nică frigarea.
- . Nică carnea cu óse,
Nică frigarea arsă.
- . Ca cărpaciulă cu curēua de gātă,
Îi pune pingēua numai decâtă.
- . Să ne cărpimă,
Că nu putemă să ne totă înnoimă.
- . Ai carte, ai parte,
N'ai carte, n'ai parte.

- . A învățatū carte până la glesne.
- . Carte nu scie, dar calcă popesce.
- . Cine are carte,
Are și parte.
- . Cine scie carte, are patru ochi.
- . Nu crede ce e în carte,
Ci crede 'n lucruri deșarte.
- . Vorbesce ca o carte.
- . Nici în carū, nici în căruță, nici în teleguță.
- . Nu să mulțămesce nici în carū, nici în căruță,
Nici în sanie, nici în teleguță.
- . Dacă vei să nu scârțăie carulū, unge osia.
- . După ce restornă carulū, atuncia vede drumulū
celū bunū.
- . După ce s'a frântū carulū, mulți arată drumulū
celū bunū.
- . Ajungi în casa altuia, nu poți ședé cum îți
place.
- . Casa îi e în trei păreți și cu ușa prin podū.
- . Casa lorū este cu ușa prin podū și cu ferestrele
pe sub patū.
- . Dacă 'ți este casa mare,
Bagă în ea unū mărăcine,
Decâtū pe fiesce-cine.
- . În casă cu bârne subțiri în păreți nu locuiesce
primarū.

- . La casa aprinsă și vecinulă vrăjmasă alérgă
să o stingă.
- . Lasă-mă în casă, lasă-mă sub pată, lasă-mă
în pată.
- . La tótă casa
Bate cósa,
Numai la mine
N'are cine.
- . N'are casă,
N'are mesă.
- . Nimenea nu întrébă de casa frumosulă,
Ci de casa vredniculă.
- . Par'că casă, mesă n'are.
- . Păzesci casă cu praștia. University Library Cluj
- . Totă-dé-una la colțu de țără să 'ți faci casă,
Și să 'ți alegi locă la mijlocă de mesă.
- . Vai de casa, unde cotcorogescă găinele și
cocoșulă tace.
- . Dacă m'am căsătorită,
Nu m'am și călugărită.
- . Unulă cască, ș'altulă înghite.
- . Umblă căscândă din pomă în pomă,
Ca căscatulă din omă în omă.
- . Nu te 'ntinde la cașcavală.
- . Se căsnesce de adineoră,
Să facă în năsipă gaură.

- . Anevoie să câștigă, lesne să cheltuiesce.
- . Véra cine își câștigă,
Iérna nu se încârligă.
- . Anū n'am câștigatū, estimū am păgubitū, la
anulū tragū nădejde.
- . Cum s'a câștigatū,
Așa s'a mâncatū.
- . Fie-ce nebunū scie să câștige;
Dar nu scie să păstreze.
- . Unde e câștigū, e și pagubă.
- . Nu s'alege câștigulū din pagubă.
- . Încă nu i a cădutū cașulū de la gură.
- . A cășunatū ca baba la mormântū.
- . Catena de aurū încă e catenă.
- . A începutū a 'și căuta catastifele vechi ca
mofuzii.
- . N'are cățelū,
N'are purcelū.
- . Cățeua pân' nu plécă prin mahala,
Câniū nu să iaū după ea.
- . Care caută,
Acela află.
- . Caută și vei afla; (dice St. Evangheliă).
- . Caută totū să răpescă.

- . Cine nu caută, găsește pe dracul; dar cine
'lă caută?
- . Cine ce 'și caută, găsește.
- . O caută cu luminare,
Diua în amiada mare.
- . Cum cauți ca o găină,
C'ună ochiū la slănină,
Și altulū la făină.
- . Când avemū cu ce,
N'avemū în ce,
Și când avemū în ce,
N'avemū cu ce.
- . Ori-ce o fi nu i pasă,
Unde o eși să eșă.
- . Voindū să porțe cercei mai bunī, își perde
urechile.
- . Și asta e cercelū la ureche.
- . Rărișorū să cercetezi,
Și mai puținelū să șeđi.
- . Cere, și ți se va da; (đice St. Evangheliă.)
- . Cine cere, nu piere; dar nici nume bunū nu are.
- . Nu scimū ce ceremū de la Dumneđeū.
- . Mai bine să ceri,
Decătū să furi,
Că cersitorii se miluiescū,
Iar hoții se pedepsescū.

- . Eï să cértă,
Eï să iértă.
- . Së înodă la cértă ca mojiculă.
- . Së cértă de 'și mănâncă capetele.
- . N'are ceră, n'are pămëntă,
Șede ca într'ună mormëntă.
- . Nu e ceră fără nori.
- . Cătă e cerulă departe dela pămëntă:
Atăta n'are
Asămēnare.
- . Cerulă limpede,
Trăsnete nu aduce.
- . Ună cēsă diminēta plătesce cătă trei după
prândă.
- . I a bătută cēsulă noroculă.
- . Nu i a. venită cēsulă pôte
Dar să facă pré lesne tôte.
- . Face ceva nerodesce,
Și fluerândă îlă privesce.
- . Mai bine ceva, decâtă nimică.
- . Cine cheltuiesce peste ceea ce câștigă,
N'are 'n casă nici mămaligă.
- . Are chiagă la inimă.
- . Face chefă de curcă bétă.
- . Până vine chefulă bogatului,
Ese sufletulă săracului.

- . Chelului despre cheliă,
Să nu ți spuî vr'o istoriă.
- . După ce are cheliă,
Mai are și fuduliă.
- . Spune'mî cum te chiamă, să 'ți spună la ce
sântu te închini.
- . Nu te uita chiondorosu la mine.
- . Me chiorăște,
Par'că să mă împusce.
- . Unde chiorăște,
Și unde lovesce.
- . Cu chiorii chiorăști,
Cu gângavii gângăvesci.
- . Are chipu frumosu cu daru,
Și i e vorba de văcaru.
- . Chipu frumosu,
La unu capu prostu!
- . Fii după cum te arêta chipulu.
- . Chiria deșteptă pe chirigiu,
Și drumulu pe călătoriu.
- . Decătu să bagî chiriașu rêu în casă, mai bine
unû mărăcine și s'o ții închisă.
- . Pe uliță Chiriță,
Ș'acasă chisăliță.
- . Dacă nu e cine e,
Cine e se nu mai fie.

- . În față te cinstesce,
Și 'n dosă te vorbesce.
- . Cinste la cinste merge, și darulă împrumută.
- . Cinstea e mai scumpă decâtă tôte.
- . Cine legea nu 'și cinstesce.
Fără-lege se numesce.
- . Crede 'n Domnulă cinstindă sântiă,
Cum te aă învățată părințiă.
- . Când voră vrea ciobaniă 'n strungă
Și pe țapiă potă să i mulgă,
Dar în locă de lapte, sânge
Dela dînșiă ei voră strînge.
- . De unde scie ciobanulă,
Ce lucru e șofranulă.
- . Pe ciobanulă fără căne,
Lupii 'lă lasă fără pâne.
- . Me ciocănesce ca covaciulă
Și ca gheonóia copaciulă.
- . Bună ciocană te a ciocănită,
Că frumosă te a nimerită.
- . Între ciocană și nicovală.
- . Ajunge ună ciomagă la ună cară de óle.
- . Nu da ciomagă cui nu esci dragă,
Să nu 'ți 'lă întórcă 'n capă.
- . Ciomagulă are două capete, și cu celă d'ală
doilea se dă totă-dé-una mai cu sete.

- . Cióră cu cióra.
- . Cióra în locu de privighetóre nu se póte vinde.
- . Cióră lângă cióră trage,
Alte paseri nu i suntu drage.
- . Decátu totă veră cióră,
Mai bine o di șoimú în veră.
- . Par'că se pune la ciorbă
Una într'alta totú se sórbă,
Astfeliú nu 'ți dă pasú la vorbă.
- . Ciórei câtú să i cânti măcarú,
Ea totú îți va dice „garú“.
- . Nime nu scie mai bine unde 'lú strînge cisma,
decátu celú ce o pórtă.
- . Cismarulú umblă cu cismele sparte.
- . Tu mare, eú mare, cine să tragă cismele?
- . Îți citesce ca în palmă.
- . Ciungú nu suntu,
Ologú nu suntu.
- . Nu totă diua clanța, clanța din gură.
- . Clocă, care cuprinde ouě multe, nu scóte nici
unú puiú.
- . Clopotulú numai atunci sună, când ilú tragi.
- . Unde cântă cocoși multí, acolo întârdie a se
face diuă.
- . Mai bine o di cocoșú, decâtú o veră găină.

- . Ca cocoşulă să rotesce,
Între găini când se privesce.
- . N'o să cânte cocoşulă meŭ pe gardulă lui.
- . Totă cocoşulă pe gunoiulă lui cântă.
- . Códă lungă.
Minte scurtă.
- . Fâţăie códa ca vulpea în tóte părţile.
- . N'are nicī códă, nicī căpétâiŭ.
- . Se întórce cu códa 'ntre picióre.
- . Şi códa securii,
Face rău pădurii.
- . Vai, când ajunge códa capŭ!
- . Două, trei códe de toporŭ curgŭ din dragoste.
- . A prinsŭ mămăliga cóje.
- . Nu te uita la cojocŭ,
Ci te uită ce e sub cojocŭ.
- . Tótă véra cu cojocŭ
Şi iérna cu curulă la focŭ.
- . E mai bine în coliba ta
Decâtŭ în palatulă altuia.
- . Nu mă călca pe colţulă işlicului.
- . Pórtă condeiŭ la ureche
Ca să i dicemŭ logofete.
- . La vijeliŭ copaciŭ cei mari josŭ cadŭ, iar bu-
ruenile pe locŭ rămânŭ.

- . Mulți copaci de mare vântu
Se vëdă trântiți la pământu.
- . Pe lângă copaciî cei uscați
Ardă și cei verđi.
- . Toți copaciî înfrunđescă,
Dar mulți din ei nu rodescă.
- . Copaciulă din vërfulă munțiloră de ori-ce
vântă se clatină.
- . Copaciulă mare dintr'o așchie nu se taie.
- . Copaciulă voiesce
Să totă înfrunđescă,
Dar nu contenesce
Bruma să 'lă pârlescă.
- . Dela copaciulă căđută University Library Cluj
Toți alergă lemne să strîngă
Ramuri, crăci din elă să frângă.
- . De la copaciulă căđută și babele adună crăcile.
- . La copaciulă căđută toți alergă să taie crăngi.
- . La copaciulă fără pome nimenea nu aruncă pétră.
- . A ajunsă să ne ia copii în picióre.
- . Copii sântă draci goli.
- . De copii, case sparte, nu s'aă vëđută.
- . De copii, de barbă și de cote góle, să nu te
plângă nici odată.
- . N'are copii să i plângă de fóme.
- . Nu 'mă plângă copii de fóme.

- . A venit în dóga copilăriei.
- . Celū copilărosū totū-dé-una
Gândesce 'n mintea i adêncă,
Că numai elū pâne mănâncă,
Și alții mănâncă paie
Ca vitele din copaie.
- . Cum are nașū copilașulū,
Așa are și elū stăpânulū.
- . De la unū copilū și de la unū nebunū afli
adevêrulū.
- . Nu esci copilū fără dinți
~~Să te scotă omulū din minți.~~
- . Copilulū, ce vede cu ochii, cere.
- . Copilulū cu légânulū se amăgesce și tace.
- . Copilulū e ca maimuța: ce vede, face.
- . Copilulū nepedepsitū,
Rêmâne nepricopsitū.
- . Copilulū răsăiatū
Rêmâne neînvêtatū.
- . Copilulū stăpânulū până e micū nu se osibesce
de slugi.
- . Copilulū dă i cu varga peste ședutū, să i vie
minte la capū.
- . Copilulū până nu plânge, mumă sa nu i dă țîță.
- . Cârmaciulū cu 'ngrijire bună
~~Scapă corabia de furtună.~~

- . Corabia cu doi cârmaci se înecă.
- . Corabia mare și valuri mari o bată.
- . Par'că i s'aũ înecatũ corăbiile.
- . Cu coragiũ de găină mórta.
- . Corbũ la corbũ ochiũ nu scóte.
- . Cum îți mergũ pui corbule?
De ce merge se înegrescũ.
- . Din gura corbului n'auđi decătũ, „cra“!
- . Córdã la violinã când e mai întinsã dã sunetulũ
celũ mai bunũ, dar atunci se și rupe.
- . Cãmila vrëndũ sã dobândescã córne și a per-
dutũ urechile. Cluj / Central University Library Cluj
- . Și a găsitũ cósã gresia.
- . De cote góle și de mațe flãmãnde nime nu se
vaietã.
- . Cotoiulũ s'a cãlugăritũ și s'a juratũ cã nu mai
mãnãncã șóreciũ.
- . Apropiã-te crângũ,
Depãrtézã-te câmpũ.
- . A sëmënatũ crastaveți,
Și aũ rësăritũ scaieți.
- . Umblã la grădinari crastaveți sã vëndã,
Și lui de dênșii fĩ este acrã a sa rãnzã.
- . Cine în amorũ nu crede,
N'ar mai cãlca érbã verde.

- . Nu crede nici la cămașe.
- . Mai credincioși ochii, decât urechile.
- . Și a mâncat credința,
Ca țiganul biserica.
- . Și a perdut credința ca și Eva raiul.
- . În loc să mă crească, scade,
Până vezi că de tot cade.
- . Cresce în laturi ca verdea.
- . Crinul în gunoi se usucă.
- . Fie-care este croitor de pâine pentru sine.
- . Că a greșit croitorul
S'a spândurat spoitorul.
- . Croitorul umblă
Cu haina descusută.
- . Cine crede în cruce, ca crucea se usucă.
- . Fă 'ți cruce mare pe senu,
Că dracul e bătrân.
- . Ascultă cucul până îți cântă.
- . Cuculă cântă până e frunza verde, iar nu când
pică de bătrân.
- . Cucul până nu vede mugur, nu cântă.
- . I a cântat cucul astăzi.
- . Când vr'unu cugetă te 'mboldesce
Ântâiu la păcat gândesce.
- . Cugetă bine înainte d'a vorbi.

- . Cuiū cu cuiū se scóte (afară).
- . Pentru unū cuiū perde potcova.
- . Culcă-te pe urechia aia.
- . Unde sîntū douē cumnate
Casele 'sū nemēturate.
- . Cumpără la timpū și vei avé la nevoiă.
- . Își perde cumpētulū
Ca găina umbletulū.
- . De nu te cunosceam,
La tine nu veniam.
- . Mi se pare că te cunoscū.
- . Pe câți îi numimū cunoscuți,
Ne potū fi vrăjmași nevēduți.
- . Îl cunoscū ca pe unū calū albū.
- . Te cunoscū și mă cunoșci.
- . Până nu m'oiū vedé cununată,
Nu mă sciū că sînt măritată.
- . La cuptoriulū caldū puține lemne trebuiescū.
- . Cu curu 'n douē luntriū nu poți ședé.
- . Dacă n'ai bătutū curū micū,
Nu 'nfricoșă pe celū voinicū.
- . Curcă ploată,
Curagiū de curcă bétă.
- . Par'că i a muritū curca cu oulū în cuibū.

- . Une-orî curge și alte-orî pică.
- . Și curvele pörtă rochi,
Dar le cunoscî după ochi.
- . Înfîrneză 'ți cusurulü
Ca să nu 'ți umple curulü.
- . Cine de cuvîntü nu înțelege,
Nici de ciomege.
- . Cuvîntulü
E ca vîntulü,
Nu s'ajunge nici cu armășariulü,
Nici cu ogariulü.
- . Cuvîntulü la celü viclénü, ca unghîța la pescarü.
- . Pe unde ese cuvîntulü,
Ese și sufletulü.
- . Trîntesce cuvîntulü tronc,
Ca cloșca când face clonc.
- . Câte cuvinte le dîci, le vindî,
Și câte tu le audî, le prinđi.
- . Cuvintele cele bune ungü,
Êr cele rele împungü.

D.

(Nru. 539—700.)

- . Lesne e a da
Ș'anevoia a lua.
- . Dă una ca sê 'ți dea dece.

- . Dă 'mî, Dómnne, ce n'amű gânditű,
Sě mẽ mirű ce m'a găsitű.
- . Dă, Dómnne, cui aî mai datű,
Că de î da cui n'aî mai datű,
S'o mira ce l'a aflatű.
- . Cine dă
Lui își dă.
- . Dă și cu cósă și cu gresia.
- . Mai bine este a da,
Decătű a lua.
- . Se dă încócî, încolo,
Se lovesce de tînjală,
Ș'apoi vine singură la hamű.
- . Turculű dice: „Dă 'mî, Dómnne, gândulű ro-
mânului celű de pe urmă.
- . Când îi dai, îi fată épa, și când îi ceri, îi móre
mânzulű
- . Dai,
N'aî.
- . Încotro șovăi
Totű de belea dai; (disa țiganului.)
- . Unde dai și unde crépă.
- . Jócă danțű pe mămăligă
Și î ajunge cătű căștigă.
- . Trage danțulű după casă
Că mirésă î burduhósă.

. Darea

Trece marea.

. Darū la darū merge și cinstea împrumutū.

. Dăscălia, sărăcia

Învéță pe omū meseria.

. Cu ce dascalū lăcuiesce,

Așa carte alcătuiesce.

. Datoria nu móre nici odată.

. Cine cumpără în datorū,

Plătesce de douē orī.

. Cine nu e datorū, e destulū de bogatū.

A datū Nanū

De găvanū. Cluj / Central University Library Cluj

. Ai datū unū banū să te prinđi în dantū

Și nu poți scăpa să dai unū sfanțū.

. Decâtū să 'ți daū și să ne sfădimū,

Maī bine totū prietini să fimū.

. Eū îi cerū ca să 'mī dea mie

Și elū îți întinde ție.

. Cine defaimă pe altulū înaintea ta,

Elū și pe tine o să te defaime înaintea altuia.

. Nu mī a ninsū, ca să nu 'mī degere.

. Cinci degete sîntū la o mână

Și unulū cu altulū nu s'asémână.

. Nu sînt numai cu degetu 'n gură, ci cu
mâna tótă.

- . N'am cu dênsulŭ nici în clinŭ, nici în mânecă.
- . Nu mai putea de dênsulŭ.
- . Nu se curăță de dênsulŭ ca de rfe.
- . Te uiți la dênsulŭ și par'că
Totŭ prin strachini gôle calcă.
- . Tocmai când îți pesă,
Fără dênsulŭ te lasă.
- . Tu îlŭ beai pe dênsulŭ și elŭ te bea pe tine.
- . Are deprindere să puie floricele.
- . Descalcă iute,
Încalcă, du-te,
Satŭ nu face.
- . Totŭ-dé-una desfătarea
Are soră întristarea.
- . Dacă desŭ sêrbatori faci,
Nu o să aibă ce să'mbraci.
- . Îlŭ dete afară 'ndată
Ca pe o mésză stricată.
- . Di se nu 'ți dicŭ eŭ.
- . Treci di, treci nópte,
Apropie-te mórte.
- . Cu diamantulŭ
Se taiă diamantulŭ.
- . Dile înșirate,
Fire încurcate,
Pândă rěŭ țesută
Și vreme perdută.

- . Cine mânecă de diminătă,
Isbutesce mai multă în piață.
- . Cine plécă de diminătă, departe ajunge.
- . Cine să scólă mai de diminătă, ajunge mai departe.
- . Tu fii dai bună diminătă
Și elă de pěră te 'nhață.
- . Să plânge că n'are dinți
Ș'apoi róde la cojiți.
- . În urma dișmariloră multe bîrfescă babele.
- . A dișă hopa,
Și a sărită grópa;
Dar de multă era
Să i cante popa.
- . Bună diua, tótă diua și din capă la tóți mereă,
moțú!
- . Diua bună se arată de diminătă.
- . Diua fuge de bivolí și nóptea apucă pe dracu
de córne.
- . Diua mănâncă colaci
Și nóptea umblă după draci.
- . Cumpără câte două
Și vinde câte nouă.
- . Cumpără d'o para două
Și le dă la o lăscae nouă.
- . Două când se ciocănescă, unulă trebuie să se
spargă.

- . Două petri tari nu potă măcina bine.
 - . Umblă să scóţă două pei de pe o óie.
 - . Dobînda multă rupe ciochinile.
 - . În locū de dobîndă
Se pomenesce cu osândă.
 - . Ori-ce cu bătae de capū se dobîndesce,
Pe drumuri nu se găsesce.
 - . Încărcaţi dobitoculū
Până unde e soroculū.
 - . Eū îi sînt doftorulū ei.
 - . Decătū doi: Ńi oiū da, mai bine una.
- BCU Cluj / Central University Library Cluj
- . Să nu te pomenesci cu unū Dómne ajută pe
spinare.
 - . Ce folosū că tată meū a fostū domnū,
Dacă eū nu sînt omū.
 - . Totū omulū e domnū în casa sa.
 - . Cum e domnulū,
Şi servitorulū.
 - . Pe cine 'lū dóre, să i pese.
 - . Unde o dóre, si unde o légă.
 - . Unde nu te dóre, nu te legi.
 - . Unde inseréză, acolo dórme.
 - . Nu dormū toţi,
Câţi aū ochiī închişi.

- . Dorū mî e de tine, darū de mine mi se rupe
inima.
- . Nicî să veđi vre-odată draci,
Nicî cruce de ei să 'ți faci.
- . A datū peste dracu.
- . A scăpa de unū dracū
Și a da într'unū lacū.
- . Draeu, când n'are de lucru, își cântăresce cōda.
- . Dracū mortū n'a vėđutū nimenea vr'odată.
- . Dracu 'și bate jocū de omū la bėtrănețe.
- . Dracu i dice porumbea, University Library Cluj
Și i mai negru decătū ea.
- . Era dracū împelițatū.
- . Nicî dracu nu fură tāmăe dela elū.
- . Nicî dracū să 'ți ėsă 'nainte,
Nicî să stai să i dai plăcinte.
- . Par'că i șoptesce dracu la ureche.
- . Șede dracu cu curulū pe baniū lui.
- . Unulū ș'altulū totū unū dracū,
Amēdoī unū banū nu facū.
- . Bagī pe draculū în casă cu lăutari
Și nu 'lū poți scōte cu archierei.

- . Când s'a pusă draculă pe rasă,
Aă o taiă, aă ı o lasă.
- . Draculă ıși ține capulă ın pölele mesii și cu
cöda röstörnă carële.
- . Cine n'a vödutü pe draculă, să se uite la tine.
- . Draculă a măncatü plăcintele și cărpătorulă
stă de față.
- . Draculă care 'lă ınvătă,
İ dă faptele pe față.
- . Draculă câtü trăiesce,
Nu ımbrănesce.
- . Draculă nu are trebă,
Nici nu șede de giabă. University Library Cluj
- . Draculă nu face punți și biserici,
Ci ıntinde curse și pedeci.
- . Draculă rıde de porumbe negre
Și pe sine nu se vede.
- . Draculă töte le scie,
Numai masatulă muierii nu 'lă scie.
- . İși sparge draculă opincile.
- . İși judecă pe draculă
Și ți 'lă scöte și datorü.
- . Nici draculă mai ıntăiü
Nu dă de căpătăiü.
- . Nu potü scăpa de elü ca de draculă.

. Pe draculă a căutată,
Pe draculă l'a aflată.

. Și draculă pörtă ponosă.

. Nică draculă nu i dă în gândă să o facă asta.

. Numă draculă e săracă, că n'are sufletă.

. Tócă draculă bureți.

. Unde e dragoste multă,
E și uriciune multă.

Dragostele prenoite,
Ca bucatele 'ncăldite.

. De dragă ce tu vede,
Din ochi par'că 'lă perde.

. De dragă ce 'mă e, l'ăși băga de pără în senu.

. Mă e dragă ca sarea 'n ochi.

. Mă e dragă ca tăciunele la nasă.

. Dreptatea ese ca untă-de-lemnulă d'asupra apeă.

. Cele drepte sântă jumătate ale draculă; iar
cele nedrepte cu stăpănă cu totă.

. Până nu apuci pe celă dreptă, celă strâmbă
nu ese.

. Dreptulă de audulă rău nu se teme (dice
psalm. Davidă.)

. Dreptulă umblă totă-dé-una cu capulă spartă.

. Drumulă sorocă n'are,
Nică pe josă, nică călare.

- . Nică drumulă tĂă, nică cai tĂă.
- . S'a ruptă drumulă în mijloculă carului.
- . Umblă drumurile 'n rĂendă,
Podinile numĂrandă.
- . Ducă-se, n'am torsă pe elă.
- . Duce la tĂăvĂlĂlă.
- . MĂ ducă, maică, sĂ mĂ înnechă,
Unde e laculă mai secă.
- . Du-te optă cu a brĂnzii.
- . Dulce Ă a fostă la mĂncare,
Dar acru la scĂrpinare.
- . Unulă gustă, đice: dulce;
Altulă gustă, đice: acru.
- . Cine dumatică scie,
Cine mĂnĂncă nu scie.
- . Duminecă la cununiă
Și luni la mitropoliă.
- . A dată Dumneđeă și bóle, dar a lĂsată și lécuri.
- . Bună e Dumneđeă, meșteră e dracu.
- . Ca Dumneđeă cine póte?
- . Când Ăă dĂ Dumneđeă nică dracu n'are ce
Ă face.
- . Când vrea Dumneđeă cu omulă,
Vine cu colaci și draculă.
- . Cu Dumneđeă înainte!

- . Dumnezeu când te ajută,
Plumbul ți se face plută.
- . Dumnezeu cum ți a plăcut, ți
Și bun și rău a făcut.
- . Dumnezeu dă omului, dar în traistă nu ți bagă.
- . Dumnezeu două scări are:
Să suie și să coboare.
- . Dumnezeu nu lasă pe om.
- . Dumnezeu nu răsplătesce ca dușmanul,
Ci gonesc cu anul.
- . Dumnezeu nu sparge două case.
- . Dumnezeu să le alégă.
- . Dumnezeu să 'lă înmulțescă,
Ca și pe pără să crească.
- . Dumnezeu să te ferescă
De bătae cerescă,
De urgie împărătescă
De pără mojiăscă,
Și de ură boerescă.
- . Dumnezeu să te iepure (négoe) în dina de
Caracal.
- . Dumnezeu să te ferescă
De bătaia cea orbescă
Și de picioranga schiopescă.
- . Dumnezeu să te păzescă
De țiganul turcit
Și de mojiul grecit.

- . Dumneđeũ tiranũ nu este,
Bine la toți voiesce.
- . Până la Dumneđeũ te mânăncă sânti.
- . Scie Dumneđeũ alũ cui e saculũ cu făina
Și podulũ cu slânina.
- . Unũ Dumneđeũ dă, și altulũ ia.
- . Cine simte vr'o duróre,
Pórtă flóre 'n legátóre.
- . La celũ ce te dușmănesce,
Tu cu bine îi rěsplătesce.
- . S'a dusũ pe copcă.

E.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Nru. 701—726.)

- . Te joci cu ea ca cu o păpușe.
- . Celui cu economie
Suta îi este o mie.
- . Nicĩ pré economũ,
Nicĩ pré galant-omũ.
- . Ar vré să facă și elũ,
Dar nu scie în ce felũ.
- . Când te uiți la elũ și trece,
Par'că este în chioștece.
- . Si elũ și ea amêndoĩ,
Vai de ei! douě nevoĩ.

- . Tu umbli după elű cu mila,
Și elű după tine cu pila.
- . Unde sűntű doi, cu elű se facű trei.
- . Caută Nanű épa
Și elű călare pe ea.
- . Ȫ taie épa dela gardű.
- . Par'că Ȫ am tăiatű épa de la gardű.
- . Să Ȫ sară épa cui a vűđutű ochiű.
- . Mai bunű e unű epure Ȫn frigare, decătű doi
Ȫn crăngű.
- . Nu sciű din ce tufă sare epurele.
- . Cine alergă după doi epurű, nici unulű nu
prinde.
- . Cine caută epurű Ȫn biserică, se Ȫntorce fără
vűnatű acasă.
- . Epuróica fétă
Și epurele de inimă se vaietă.
- . Anű scuiam Ȫn érbă
Și estimű Ȫn barbă.
- . De ertatű te oiű erta,
Dar de uitatű nu te oiű uita.
- . Lesne a erta,
Anevoiă a uita. .
- . O să Ȫ ésa tóte pe nasű.
- . Ésă unde va eși.

- . De unde esci? de unde mi e nevésta.
- . Esci urítu și ai bé tutunü.
- . Esemplele rele strică moravurile bune.
- . Este la largulü lui și la strâmtulü altuia.
- . Nicı eü acătare pómă nu sînt, dar nicı fie-care pasere nu se mănâncă.

F.

(Nru. 727—875).

- . Fă ce 'ți dice popa, nu face ce face elü.
- . Fă și tu, ce face tótă lumea.
- . Altuia până nu face,
Nicı lui altulü nu i face.
- . Ce poți face dacă ai banı și n'ai minte?
- . Cine ce face
Lui își face.
- . Cine face bine, bine găsesce.
- . Cine face ca mine,
Să pață ca mine.
- . Cine face
Lui își face;
Cine dă
Lui își dă.
- . Fie-cine ce face, pentru elü este.

- . Nu face, să nu 'ți se facă.
- . Unul face
Ș'altul trage.
- . Ce faci, ți se va face.
- . Cum faci, 'ți se face.
- . Tu îi faci cu ochiul,
Elă îți face cu capulă.
- . Eă facă,
Eă tragă,
P'altu 'n belea nu bagă.
- . Ce a făcută mama și tata,
O să facă fiulă și feta.
- . I a făcut'o pe pele. Cluj National University Library Cluj
- . Elă și a făcută treburile.
- . I s'a făcută fața ca pământulă.
- . L'a făcută ca pe dracu.
- . L'a făcută cu moță.
- . Mă a făcut'o câtă de bună.
- . Nu făgădui,
Ce nu poți împlini.
- . Făgăduiala dată
E datoriă curată.
- . Făgăduirea domniloră
Dă ținută prostiloră.
- . Mă a trecută făina din traistă.

- . Și făina s'a luatǔ
Totǔ împrumutǔ la aluatǔ.
- . Fapta bună în viață
La norocire înalță.
- . Nicǐ o faptǎ
Fără rēsplatǎ.
- . Tótǎ fapta 'mprumutǎ,
Și cea rea și cea plăcutǎ.
- . Tótǔ-dé-una fapta bună
Este tuturorǔ cununǎ.
- . Faptele bune în lume
Îți lasǔ nemuritoriǔ nume.
- . Cu o fâșie
Totǔ n'aveam moșie.
- . Când se 'mprumutǎ, îi fatǎ vaca și când în-
tórce împrumutulǔ, îi móre vițelulǔ.
- . Fata mamiǔ,
Schiopătézǎ mititica,
Cǎ a călcat'o pisica.
- . Fata pǎn' eǐ mărita,
Dile negre veǐ înoda.
- . La o fatǎ mare și unǔ măgarǔ sbérǎ la ușe,
Și la stǎpǎnulǔ scumpǔ sluga hótǎ.
- . Nu te grǎbi ca fata mare la argea și ca vė-
duva la măritatǔ.
- . A judecatǔ numai fața,
Iar nu și inima.

- . Decâtă în fața ariei, mai bine în capulă locului.
- . În față te linge,
În dosă te frige.
- . Fața subțire
Cu mare cheltuială se ține.
- . I se face fața ca turta de céră.
- . Se încălădesce la față,
Iar spatele îi înghiață.
- . Uită-te la față
Și mă 'ntrebă de viață.
- . Fățarniculă e ca ună cărbune acoperitū, ce pe
nesimțite te arde.
- . Feciorulū lui banī gata.
- . Ca feciorulū lui banī gata
Risipesce cu lopata.
- . Totū-dé-una fețișóra
Mărită pe fețișóra.
- . Femeia a îmbătrănitū pe dracu.
- . Femeia, care nu vrea să frămănte,
Tótă ziua cerne.
- . Femeia, pușca și calulū n'aū credēmētū.
- . L'a îmbroboditū femeia.
- . Femeia 'lū pörtă de nasū.
- . Două femei rele nu facū câtū una bună.
- . Elū și a pusū fênu în ciobóte.

- . Mă ferbe în olă sécă
Și nóptea nu va să tacă.
- . Când fertură în olă,
Și când mămăligă gólă.
- . Bate ferulǔ până e caldǔ.
- . Ferulǔ, care nu se 'ntrebuințeză, ruginesce.
- . Ferulǔ rău nu se prăpădesce.
- . Ferulǔ rău să 'lǔ bați e de giaba.
- . Cine are fete multe, însórá mulți măgarǔ.
- . Eri se juca între fete
Și astăđi șéde 'ntre neveste.
- . Mai lungă e feștila
Decum ajunge céra.
- . În locǔ să plângă fetele
Se vaietă nevestele,
Carǔ aǔ avutǔ luați
Câte doi și trei bărbați.
- . Dacă o fi dela Dumneđeǔ
Și o vrea fata și muma, voiǔ și eǔ.
- . Fie-care își scie păsulǔ seǔ.
- . Fie-care 'și are necasurile sale.
- . Ține, fine, na și ție,
Cătǔ p'aci să 'mǔ dea și mie.
- . Dacă móre finulǔ, se perde cumetria.
- . Precum ǐ este firea,
Așa și nărvirea.

- . Sântū firī între firī,
De nu scii cum să te miri.
- . Firele când se 'ncurcă,
Anevoe se descurcă,
- . S'a lungitū firu ȳ de ață
Pentru puțină viață.
- . Și firulū de pĕrū își are umbra sa.
- . Flămândulū codrii viséză, și vrabia meiu.
- . Flecarulū e ca o ólă,
Ce mai multū sună când o lovesci gólă.
- . Cu o flóre nu e primăvéră.
- . Alta e flórea de grădină, și alta e flórea de
câmpū.
- . Este o florivică,
Cine o mirósă, nasu ȳ pică.
- . Când florile rodulū,
Când frunțele pomulū.
- . Focū cu focū nu se stinge.
- . Focū
După focū;
Rĕū
După rĕū.
- . Focu s'aprinde din schintele.
- . ȳ face focū în spinare
Și elū suferē în răbdare.

- . Nu ațâța focū
Peste focū.
- . Tu 'lū trimeți la focū
Și elū îți aduce busiiocū.
- . Unde nu e focū,
Nu ese fumū.
- . Foculū, când se 'ncinge,
Anevoe se stinge.
- . Cine numără foile,
Nu mai mănâncă plăcinte.
- . Fală gólă,
Traistă ușóră.
- . Tórnă, umple fólele,
Până 'și udă pólele.
- . Ce folosesce bolnavulū patulū de aurū?
- . Ce folosū de multă albéță,
Dacă n'are unū „vino'ncóce.“
- . Unū iaū folosulū
Și alțiī pórtă ponosulū.
- . Când mī e fóme să'mī dai pâne,
Iar nu ȕice: vin'o mâne.
- . Cui îi este fóme, codrii viséză.
- . De fóme i se lungescū urechile.
- . De fóme se învârtesce,
Sub călcâiū loculū găuresce.
- . Fómea e bucătarulū celū mai bunū.

- . Fómea se uită pe feréstră în casa omului muncitoră și nu întră nici de cum pe ușe.
- . Fómete lungă, unde ai ernatú ?
La săracú 'n pungă și mai multă sub pată.
- . Tóte fomfológele
Își ascéptă norócele.
- . Nu căuta ce am fostú, ci te uită acum ce sînt.
- . Să frământă cu firea.
- . De frate, frate să'mi fii ;
Dar la noi mai rarú să vii.
- . Frate, frate, brénza e pe bani.
- . De dorulú fraților mánăncă frunđe.
- . Pune'ti frâú la gură
Și lăcatú la inimă.
- . Unde se găsesce frâulú,
Se caută și calulú.
- . Frica păzesce pepenii.
- . Are de móră,
Nuí e frică să móră.
- . De frică, inima 'n mine
Se lasă în josú pe vine.
- . Frica í mai mare decâtú spaima.
- . Îi era frică să nu 'lú ia sântiú la gónă.

- . Nu'mi e frică de ciovlică,
Că'mi stă casa într'o urdică;
Ci'mi e frică de ciocoiu,
Că'mi e casa într'unu gunoiu.
- . Cine se frige cu ciorba, suflă și 'n iaurt.
- . Dacă te frigî, încai să te frigî cu o zamă bună.
- Îlă găsescū frigurile pungii.
- Na ți o frêntă, că ți am dres'o.
- . Că nu ți am friptū șerpî pe burtă.
- . Cine s'a friptū cu zamă,
Si în lapte acru suflă.
- . Cine s'a friptū în focū,
Suflă și 'n socū.
- . Cine s'a friptū în focū, suflă și în ghiață.
- . Fructulū nu cade departe de pomū.
- . Când nu e frumosū,
Pupă și mucosū.
- . Ce e frumosū la toți place,
Dar nu scie în elū ce zace.
- . Ce e frumosū
Pörtă și ponosū.
- . Ce folosū de chipū frumosū,
Dacă nu e lipiciosū.
- . Din afară mērū frumosū
Și în lăintru găunosū.

- . Nu e frumosă ce e frumosă,
Ci e frumosă ce 'mă stă frumosă.
- . Nu e frumosă ce este frumosă, ci este frumosă
ce'mă place mie.
- . Frumsețea vestejesce,
Dar înțelepciunea crește.
- . Frunză verde, cĂpă cĂptă,
Ș' așă mĂnca zĂpadă friptă.
- . CĂnd a datĂ fuga, atunci s'a isprĂvitĂ pĂ-
mĂntulĂ.
- . Fuga e rușinosă,
Dar și sĂnĂtosă.
- . Ce'mă e dragĂ fugĂ de mine
Și urĂtulĂ calea 'mă ține.
- . Fuge ca cĂnele cu cĂda 'ntre picĂore.
- . Fuge ca cĂnd ilĂ gonesce cu biciĂ de focĂ.
- . Fuge ca draculĂ de tĂmĂe.
- . Fuge dela aoleĂ,
Și dĂ peste oleleĂ.
- . Fuge de plĂe
Și dĂ de norĂe.
- . FugĂ de celĂ, ce te pupĂ 'n botĂ,
CĂ 'ți ia din pungĂ totĂ.
- . Nu se pĂte nici decum,
CĂnd frigĂ sĂ nu ĂsĂ fumĂ.
- . Cu funia altuia nu te lĂsa Ăn puțĂ.

- . E dreptă ca funia în sacă (traistă).
- . Cine fură ađi ună acă,
Măne fură ună gânsacă.
- . Furnica 'și strînge hrană
De cu véră pentru érnă.

G.

(Nrn. 876—1006.)

- . Găina bea apă și se uită la Dumneđu.
- . Găina bėtrână
Face zamă bună.
- . Găina, când îi vine, atuncia ouă.
- . Găina, când se vede în grămadă, rácăie cu
picióarele.
- . Găina când va oua,
Aude o mahala.
- . Găina, care cãntă, nu ouă.
- . Găina, care cãntă séra,
Diminéța ou n'are.
- . Găina, care clocesce, nici odată nu e grasă.
- . Găina curățitură viséză și vrabia meiu.
- . Găina dacă se vede în porumbă, îi dă cu
piciorulă.

- . Găina de e pasere, când bea apă, totu se uită
și ea la Dumneșu.
- . Găina într'unu locu cotcorogesce
Și într'altu locu oulu se găsesce.
- . Găina nu se pôte cu două:
Cu pu și cu ouă.
- . Ia ouatū găina 'n căciulă.
- . Unde găina cântă, cocoșulū tace.
- . Nu scie pe unde se pișe găina.
- . Caută gâlcéva
Cu luminărea.
- . Gâlcévă fără 'ncăierare
Nici unu hazū n'are. University Library Cluj
- . Ântâiū să se gândescă
Și apoi să o croiască.
- . Când cu gândulū nu gândesce,
Îlū prinde și 'lū ciomăgesce.
- . Câte le gândesce,
Rēū le isprăvesce.
- . Gândesce de astăđi și pentru mâne.
- . Gândesce să nu mai lase în bute.
- . La multe cine gândesce,
Nici una nu isprăvesce.
- . Una gândesce,
Ș'alta vorbesce.
- . De unde nu gândesci, de acolo sare epurele.

- . Gândesci că e flóre la urechie, să cauți acul
în carul cu fênu ?
- . Dómne, scii tu ce gândescă,
Și nu mă țigănescă.
- . Noi într'ună feliă le gândimă
Și în altă feliă le brodimă.
- . Negândindă, nici socotindă,
Se pomenesce vorbindă.
- . Dă'mi, Dómne, ce n'amă gândită,
Să mă miră ce m'a găsită.
- . Gândă la gândă cu bucurie.
- . Cine umblă pe drumă cu gândulă acasă, își
perde căciula în têrgă.
- . Gândulă omulă e iadă
Și ună adencă fără vadă.
- . Își încercă gândulă seă
Oră pe bine, oră pe răă.
- . De o gângane mică
Pêru 'n capă i se ridică
Și pelea i se 'nfurnică.
- . Tótă diua ; gâra, mâra.
- . Totă-dé-una :
Gâra,
Mâra
Și traiu
Cu vêtraiu.

- . Gardulă are ochi
Și zidulă urechi.
- . Gardulă cu proptele bune
Nu cade 'n timpă de furtune.
- . Gardulă cu proptele
Nu cade în timpuri grele.
- . De oră da alții în gârlă, nici noi nu o să ne
'necămă.
- . N'ai ajunsă la gârlă și ți ai ridicatū pôlele.
Unde vede gârla, închide ochi.
- . De când a sburată găscă din frigare.
- . Par'că găraiescū găscelē
Și sbârnaiescū muscelē.
- . Cine n'o caută o găsesce; dar încă cine o
caută.
- . Găsesce satū fără căni, umblă fără ciomagū.
- . De gata, tôte sântū gata,
Numai nu voiesce fata.
- . Nu e pentru cine se gătesce,
Ci pentru cine sē nimeresce.
- . Singurū cine 'și găteșce,
Elū mai cu poftă prânșesce.
- . Cum își va găti,
Așa va prânși.
- . Cum și a gătitū,
Așa a prânșitū.

- . O să cauți în gaură de șerpe să te ascunzi.
- . Se face gaură în ceriū.
- . Buna noastră gazdă
Se dete pe brazdă.
- . Îi scurtéază ghiarele lungi.
- . Ceî mai frumoși ghiocéi prin mărăcinî se gă-
sescū.
- . Dacă șéde elū de giabă,
Gândesce că toți n'aū trebă.
- . La orî-ce i sare glasulū
Și rîde nebunū cu césulū.
- . De multe orî gluma,
Suduieste muma
Și aduce ura.
- . S'a îngroșatū gluma,
C'o să î plângă urma.
- . Și de e glumă,
Dar nu e bună.
- . Unulū sporesce la glumă
Ș'altulū te 'njură de mumă.
- . Glumele nevinovate
Sîntū ca sarea în bucate.
- . Glumele să 'ți fie ca sarea în bucate.
- . Glumesce numai cu gura,
Iar nu și cu 'mbrâncitura.
- . Cu gogoși de tufă nu se înegrescū sprâncene.

- . Spune gogoși de tufă.
- . Totă înșiră la gogoși,
Spunându despre moși strămoși.
- . Golă m'am născut, Golă o să mă duc.
- . Singur se dă de gol, Fără să i dea ocol.
- . Umblă golă
Ca un pistol.
- . Umblă gonind vânturile
Și măsurându câmpurile.
- . Totă graba
Strică treba.
- . Cine se grăbesce,
Curând ostenesce.
- . Nu grăbi cu pașcile.
- . C'o ridiche și c'o cépă
Nu se face grădină.
- . Este grădină de om.
- . La grădinar să nu vinți crastaveți.
- . Mai bine un gram de minte, decât o oca
de noroc.
- . Mai bine un gram de nurițe,
Decât un car de frumsețe.
- . De grasă
Îi curge untura pe nas.

- . Nimenea nu se vaietă de grasă.
- . Din grăunțe mărunte
Se facă grămești mai multe.
- . Greerele în vremea agoniseliî cântă, și ierna
cere să se împrumute.
- . Cu cei mari e greș să te ții,
Rău e și cu mojiții să fii.
- . La delu greș,
La vale rău.
- . După ce 'lă bate grindina,
Ilă mai bată și cu prăjina.
- . Departe griva (cânele) de epure.
- . Care sapă grăpa altuia, University Library Cluj
Cade elă într'insa.
- . Gunoiulă de veră
E piperu de iernă.
- . Gunoiulă din ochiulă altuia 'lă vedemă,
Și bârna din ochiulă nostru n'o vedemă.
- . Bună de gură, rău de lucru.
- . Este ună cască gură și ună perde veră.
- . Când nu tace o gură,
Nu tace o lume întrégă.
- . Din gură: „fugi la nevoi“
Din inimă: „vino că voiă.“
- . Gura
Aduce ura.

- . Gură are de vorbită
Și capă n'are de gândit.
- . Gură are și gura nu i se aude.
- . Gura bate spatele (c . . .)
- . Gura, care e 'mputită,
Altui e nesuferită.
- . Gura ȃice, gura minte; omulă totă rĂmâne
omă de omeniă.
- . Gura lumii numai pĂmĂntulă o astupă.
- . Gura mai lesne vorbesce adevĂrulă, decătă
minciuna.
- . Gura nu cere chirie,
PĂte vorbi ori-ce fie.
- . Gura omulă e iadă
Cătă sĂ i dai totă ȃice: „adă.“
- . Gura pĂcĂtosulă adevĂră vorbesce.
- . Gură rea,
Inimă rea.
- . Gura taiă mai multă decătă sabia.
- . Gura ți o poți sătura, dar' ochiulă nici odată.
- . În gură cu Dumneȃeulă și 'n inimă cu dracu.
- . În ochi cu gura te unge
Ș' în dosă cu acu te'mpunge.
- . Își înĂtă gura 'n vină pĂnă dĂ dintr'insulă.

- . Laudă-te gură,
Că pumnii cură.
- . L'a luată gura pe dinainte.
- . Mai multă gură
Decâtă trebă.
- . Nu te lua după gura lumii, că dai în gropi.
- . Orî gura, orî văgăuna,
Prostului i e totu una.
- . Par'că i e gura încleștată, abia 'și deschide
buzele.
- . Și a plecată gura și nasulă,
Ca când o să 'mbuce vasulă.
- . Umblă gură cască,
Până să'ți vorbescă
Înseréză
Și 'noptéză.
- . Cine caută gurii
I se desgolescă turii.
- . Gușății cu gușății se încuscrescă.
- . La gustare
Cătă calu mare,
Și la prândă
Nici cătă ună mândă.
- . Gustă mălăiețu.
- . Gustulă muscei.
- . Unde e gustă nu încape cértă.

- . Gustulŭ dispută n'are.
- . După gustulŭ altora
Să nu'ți alegi nici materia,
Nici nevésta.

H.

(Nru. 1007.—1029).

Haina lui:
Mai multŭ ață
Decâtŭ față.

- . Haina împrumutată
Nu ține de caldŭ nici odată.
- . A îmbrăcatŭ pe dânsulŭ haine noi*)
S'aŭ ținutŭ de joi până mai apoi.
- . Cine 'și ține hainele ne'mbrăcate
Ale lui sântŭ numai pe jumătate.
- . Hainele nu facŭ pe omŭ mai de trebă.
- . Într'unŭ hambarŭ golŭ, și șorecele se cadă,
Capulŭ o să 'și spargă.
- . Hârtia suge.
- . Face hatârulŭ corbului, ca să învinovățească
porumbulŭ.
- . În hatârulŭ D-Vóstră
Iacă m'aruncŭ pe feréstră.

*) In locŭ de: nouă. In România se usiteză mai în genere masculinulŭ în locŭ de femininŭ dela acestŭ adiectivŭ.

- . Hergheliă de o épă ciufă
Și brăniște numai de o tufă
Nu se face nici odată.
- . Îmi dicit hîrbă,
Iti dicu ciobu.
- . Hodorogă, troncu ca o rotă
Dela o móră stricată.
- . Hor! hor! hor!
Pentru o códă de toporă.
- . Nu dice, hopă!
Până nu te veđi în jocu.
- . Dacă te prinđi în horă, trebuie să joci.
- . Te prinđi în horă, trage danțulu.
- . De n'ar fi hoții,
N'arū fi nici pușcării.
- . Hoțulu 'nvătă la hoție
Și bețivulu la beție.
- . Hoțulu de unulu se prinde
Și de o mie se'ntinde.
- . Hoțulu dice c'a glumitu,
Când vede că l'a dăritu.
- . Hoțulu este numai cu unu păcatu
Și păgubașulu c'o mie 'ncărcatu.
- . Hoțulu jură
Și ér fură.

. Prinde pe hoțulă, când îți vine,
Păn' nu te prinde elă pe tine.

I.

(Nru. 1030—1183).

. Cine o ia pré lată,
Rēmâne cu ea necrepată.

. Cui voiă plăcé,
Să mă ia,
(Cui nu să mă lase.)

. I a atârnatū ievășéua (cinghelu) de nasū.

. Ia câte unulū / Central University Library Cluj
Și dă cu pumnulū.

. Ia 'lū de pe mine, că 'lū omorū.

. Ia pe unulū de picióre și lovesce pe celălaltū
în capū.

. Nimenea nu đice:
Ia 'mī Dómne,
Ci dă'mī Dómne!

. Până fī ia cineva musca dela nasū.

. De unde totū iaī și nu puī, curênd se isprăvesce.

. Să mă iaī când mă gădescū,
Să mă aibī când lipsescū.

. S'a găsitū icóna să se închine.

. Îlū duce pe la icóne.

- . Cotoiulă dacă îmbetrânesce,
Șorecī mititei iubesce.
- . M'a îmbetrânitū; mī a scosū perī albī.
- . Tu umbli să 'lū îmblândescī
Și mai răū ilū îndrăcescī.
- . Cu vorbe îmbolditóre
Îlū atinge unde 'lū dóre.
- . Se 'mbracă numai pe dinlăintru.
- . Când îmbrăcatū,
Când despoiatū.
- . E îmbrăcatū ca unū napū
Din călcăie păn' la capū.
- . N'are nici ce să îmbrace
Și șede, sərbători face.
- . Îlū îmbrobodesce ca pe o muiere.
- . Îmbucă de pare că se batū lupiī la gură lui.
- . Stă, îmbucă lăcomeșce
Ca unū lupū când se pripesce.
- . Ascéptă îmbucătură,
Să i o dea mură 'n gură.
- . Îmbucătura cea mare
Se 'nghite cu 'necare.
- . Îmbucătură mare să 'nghițī,
Dar vorbă mare să nu țicī.
- . Uită îmbucătură
Dela mână păn' la gură.

- Nu trebuie să imitămă,
Decătă pe acei ce i vedemă
Facendă bine.
- Nu sē 'mpacă, când sē 'ncurcă,
Să i dai și urdă de curcă.
- Cine împarte, parte 'și face.
- Nu te pricepi să împarți ună paiă la doi boi.
- Împedecă la delă și despedecă la vale.
- Până la împăratulă
Rabdă încăieratulă.
- Împrejurarea face pe hoță.
- Lucru împreunată
Plătesce ună c
- Fă împrumutări
Și te gătesce de supărări.
- Împrumuți pentru dobândă și perđi capetele.
- Nu póte fi 'nalbitorulă
Tovaroșă cu văpsitorulă.
- Anevoe s'a 'nălțată
Și pré lesne a picată.
- Încărduită cu terchea berchea,
Trei lei părechea.
- Din încurcătură în împletecire.
- Se încercă la sboră,
Ca pui de cocoră.
- Încetă, încetă departă ajungă.

- . Cu încetulă
Se face oțetulă.
- . Să o lăsămă încurcată.
- . Cu celă îndărătnică, te vei îndărătnici.
- . Nu e nici o îndoială,
Are semnă de procopselă.
- . Indrugă de Vinerea-mare.
- . Ar da tămăie lui Dumneșeu și nu se îndură
să dea parale.
- . Va s'o înegrască din albă,
Va și mână albe să aibă.
- . Nu băga inelulă de aură în botulă porculă.
- . S'a înfoiată ca vară
Și s'a 'ngâmfată ca barza.
- . Copaciulă, când înfrunșesce,
Pe mai mulți sub elă umbresce.
- . A îngălbinită ca turta de cără.
- . A visată că s'a 'nghimpată
Și umblă la picioră legată.
- . Aî înghițită ună acă,
Aî se scoțit ună feră de plugă.
- . Când stăpânulă nu 'ngrijesce
Starea i se primejduiesce.
- . Aî ruptă inima tângulă.
- . Dacă inima îți cere,
Te 'nsoră și 'ți ia muiere.

- . Îi este inima câtă ună purece.
- . Inimă voiósă, picióre agerî.
- . Inima mea plânge și elă rîde.
- . Inima 'mî crépă de focă,
Și lui îi arde de jocă.
- . Inima și limba
Sîntă de o palmă
Una de altă.
- . Își ia inima în dinți (și funia în traistă.)
- . Rabdă, inimă, și taci,
Că n'ai altă ce să faci.
- . Nu despretui pe nici ună inimică,
Fie orî-cătă de mică.
- . Inimicului fugătoriă să i faci podă.
- . Injurăturile întină pe înjurătoriă.
- . Când însetéză curtea ta,
Apa 'n drumă nu o lăpēda.
- . Insóră-te, până nu 'ți trece vremea.
- . Orî te însóră,
Orî te fă ostașă,
Orî fă-te călugără.
- . Insurătórea de tinēră e ca gustarea de diminēță.
- . Spune 'mî cu cine te 'nsoțesci,
Ca sa 'ți spuiă eă cine esci.
- . Vai de acea însoțire,
Unde nu este unire.

- . Lesne e a se 'nsura
Și greu a se dessura.
- . A întărcatū bălaia.
- . Nu ne putemū înțelege,
Unū felū nu ni s'alege.
- . Unde nu te înțelege,
Nu mai umbla să dai lege.
- . Unde e înțelepciune scurtă,
E și nebuniă multă.
- . Dece înțelepți nu potū se descurce ceea ce
unū nebunū a încurcatū.
- . Veniți înțeleptilorū,
De mâncați la mēsa nebunilorū.
- . Celū înțeleptū își gătesce
Încă pân' nu flămândește.
- . Fii înțeleptū ca șérpele, muncitorū ca albina
și doritorū ca turturéua.
- . Înțeleptulū făgăduiesce
Și nebunulū trage nădejde.
- . Unde nu 'sū ochii înțeleptulūi,
Este mâna nebunulūi.
- . Se plânge d'o întêmplare
Și a datū preste mai mare.
- . Interesulū
Pórtă fesulū.
- . Îlū întinde ca pe o opincă scurtă.

- . Nu te întinde, că te rupi.
- . Nu te întinde până unde nu 'ți ajunge învătărea.
- . Mai bine te întorce, decât să rătăcesci.
- . N'ai să te întorci din pricina lui.
- . Când îți intră paraua în mână, légă-o cu dece noduri.
- . Cine intră în cușcă, trebuie să cânte cocoșesce.
- . Mai bine se întrebă de două ori, decât să se greșesce odată.
- . Intră și în gaură de șerpe.
- . Mie nici nu'mi intră în pungă, nici nu'mi ese.
- . La intratū lesne pâși,
Dar nu sciū cum va eși.
- . Cine întrebă, nu greșesce.
- . Mai mulți întrebă de mama, decât de tata.
- . Unii numai te întrebă
Ș'alții cască guri de giabă.
- . După întristare vine bucuria.
- . Ce se nasce în întunerecū, cresce la lumină.
- . Cine ce 'nvătă,
Mórtea 'lū desvătă.
- . Cine învătă la tinerete,
Să odihnesce la bătrănete.

- . Cine ori-ce 'nvătă
Nu uită 'n viață.
- . Totă învățămă, câtă trăimă,
Și neînvetați murimă.
- . Care vrea a fi sieși învățatoră,
Are ună prostă scolară.
- . E învățată cu greutatea jugului.
- . La ori-ce învățatură
Nu grăbi peste măsură.
- . Ce înveți la tinerete
Acea scii la bătrănete.
- . Totă învățulă are și desvătă.
- . Cu învățulă altuia și cu perulă seă.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
- . Învățulă
Ilă desbracă bățulă.
- . Învățulă din fire
N'are lecuire.
- . Bună învoială
Rea tocmelă.
- . Mai bine o învoială strâmbă,
Decâtă o judecată dréptă;
Căci dreptulă umblă totă-dé-una cu capulă
spartă.
- . M'a înzăbălată muierea
Și mă jôcă cum i e vrerea.
- . Vorbesce pe isprăvite
La 'nșiră-te mărgărite.

- . Dacă 'și încurcă ițele,
 Își perde și mințile.
- . Cine se iubescce,
 Curênd ostenesce.
- . Îlŭ iubescce ca ghița în sênŭ.
- . O iubescce ca sarea 'n ochi.
- . Ceï ce se iubescŭ,
 Adeseorî se 'ntâlnescŭ.
- . Iubirea mojićescă
 E ca gluma cânescă.
- . De iubitŭ ce ne iubimŭ,
 Totŭ la anulŭ ne 'ntâlnimŭ.
- . Nu fii iute ca piperulŭ în tótă vremea.
- . Iuțela la mâniă
 E unŭ începutŭ de nebuniă.
- . Cine se iuțesce la mâniă
 Pentru orî-ce fie
 E dobitocie.
- . Ce mai jafŭ în ciupercî!
- . Jidanulŭ cu négră barbă
 Duce pe dracu la iérbă.
- . Tótă jigania 'și are lupulŭ ei.
- . Îlŭ jocă cu viclenie
 În ciurŭ fără vácălie.
- . O faci de jocă înainte 'ți pe talerŭ.

- . Jocū de frică
Pe nimică.
- . Cine întră în jocū, caută să jöce.
- . Nu te juca cu tichia chelului.
- . Lesne a judeca pe altulū.
- . Cu judecata,
Nu cu lopata.
- . Judecata e ca o trăsură cu două oiști, când înainte, când înapoi o poți mâna.
- . Judecata e în capulū omului.
- . Judecata e olögă,
Când lipsesce în capū o dogă.
- . O judecată trasă de përu.
- . Judecătoriile sîntū ca crângulū de mărăcinī,
unde oile alérgă de frica lupilorū, și unde
nu potū eși fără a li se smulge lâna de pe
spinare.
- . Judecătorulū când îți e potrivnicū, cu cine o
să te judeci.
- . Judecătorulū e ca osia de carū, cum o ungi
nu mai scârțăie.
- . Judecătorulū e ca șérpele, nici odată nu umblă
dreptū.
- . Prieteșugulū judecătoriului e pe genunchi ca
alū turcului.

- . Cine plânge înaintea judecății, își perde lacrimile.
- . O să mă judecă până în pânzele albe.
- . Alăuta dice din strună:
Ori-ce frumușică jună!
Iar tóba dice: lasă, lasă
Ca s'o vedemă și mirésă!
- . June mincinosă, bătrână hoșă.
- . Junele ne 'nsurată
E ca ună împărată.
- . Jună cartoforă
Bătrână cerșitoră.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

L.

(Nru. 1184—1431).

- . Își pune lăcată la gură.
- . Lăcomia
Strică omenia.
- . Lacomii sîntă de unde n'are mărulă cójă și
ciréșă sîmbure.
- . Lacomă la bogăție și săracă la minte.
- . Lacomulă de puțină nu se mulțămesc.
- . Lacomulă cătă să i dai, nu dice ba!
- . Lacă să fie, brósce s'adună.
- . Când sécă laculă, se vede pescele.

- . Elū nu scie ce e lae
Nici ce e bălae.
- . Îi tunde lâna cu pele cu totū.
- . Va să ia și lâna și pelea.
- . Lânósă, și lăptósă, si grasă,
Să vie și de vreme acasă.
- . A poftitū și elū la lapte de boū.
- . Di că e laptele negru, decâtū să strigi cu
judecata nu cu lopata.
- . Laptele fertū l'a opăritū,
Sufă și în celū covăsitū.
- . Laptele până nu 'lū bați,
Smântână nu poți să scoți.
- . S'a vërsatū laptele în păsatulū nostru.
- . Acum e la largulū lui și la strâmtulū meū.
- . Lasă 'ți, lele, lucru
Și caută 'ți nălucu.
- . Pe care nu 'lū lași să móră, nu te lasă să
traiesci.
- . Dacă te lași móle,
Te bagă 'n fóle.
- . De te latră vre unū câne,
Astupă i gura cu pâne.
- . Lasă să latre ca cățelele la lună.
- . Lasă să latre 'n spatele mele,
Ca cățelele séra la stele.

- . Cine să laudă singurū, să ocărăsce pe sine.
- . Lauda de sine pute
Ca vinulū rău din bute.
- . Lauda proprie tare pute.
- . L'a laudatū de i a pusū cōrne.
- . L'a laudatū
De l'a procopsitū.
- . La pērulū laudatū nu merge cu saculū.
- . Cu lăuta și cu toba
Aduseiū în casă glōba.
- . Cu lăutari și cu mēsă
Aduci pe dracu 'n casă.
- . Léculū fie ori nu fie,
Colaculū babilū sē scie.
- . Par' că i s'a tăiatū léfa.
- . Fie-care se légă unde 'lū dōre.
- . Légă și elū din teiū, curmeiū.
- . L'a legatū ca pe unū dobitocū la gardū.
- . Sărăcuța legea!
Plătesce cu pelea.
- . Să i legi intr'unū teiū și să i dai pe gârlă.
- . Mai bine legumă puțină
Și dragoste multă.
- . Suge, leică,
Sē'ți faci scurteică.

- . Lovesce-mă, lele, în spate c'ună bulgărū de iască.
- . Lelea jăcă, dăntuiesce,
Iar bărbatu i pătimesce.
- . Lelea jăcă până 'n nópte,
Iar bărbatulū e pe mărte.
- . Dintr'unū lemnū faci şi cruce şi lopata.
- . Tótă lelea 'şi are băcăulū ei.
- . Din orī-ce lemnū îţi place,
Fluierū nu sē póte face.
- . Fă omū dintr'unū lemnū de teiū,
Şi 'lū botéză Mateiū.
- . Pe lângă lemnulū uscatū arde şi celū verde.
- . Cine 'n lene se târăscē,
Dumneđeū ilū părăsesce.
- . De lene şi de uritū
Tocma sub patū s'a vîrîtū.
- . Lenea e cocónă mare,
Care n'are de mîncare.
- . Lenea e începutulū rēutăţilorū.
- . Lenea face pe bogatulū a i se urī,
Şi pe săraculū în nevoe a se tîrī.
- . Întrébă pe leneşulū să te înveţe minte.
- . Lenea e începutulū sărăciei.
- . Leneşulū are gura 'mpedecată,
Dar taina o spune 'ndată.

- . Leneşulă ca o pétră aruncată în tină zace.
- . Leneşulă fuge de danţu,
Ca şi cânele de lanţu.
- . Leneşulă multă alérgă şi scumpulă multă perde.
- . În casa leneşului totă-dé-una e sêrbătore.
- . Leóica numai ună puiă face.
- . Când leulă e mortă, iepuriă i sară pe spinare.
- . De multe oră limba taie mai multă decâtă sabia.
- . Cine 'şi păzesce limba, îşi păzesce capulă.
- . Limba e mai dulce, şi limba e mai amară.
- . Limba îndulcesce,
Limba amăresce.
- . Limba lungă
Uşoră se scurtă.
- . Limba n'are óse
Şi sfărâmă óse.
- . Limba taie ca fórfecile.
- . Limba taie mai rău ca sabia.
- . Limba vaciă este lungă,
Dar la códă 'şi totă nu póte s'ajungă.
- . Din limbă străine se înveţi, si în limba ta se
scrii, ca némulă tēu să ţi'lă luminezi.
- . Cine are limbuţia
E mai rea decâtă beţia.

- . Limbutulŭ n'are cine sã 'lŭ asculte
Și elŭ spune, îndrugă multe.
- . Apã limpede până nu vei vedé,
Cea turbure n'o lăpēda.
- . Linge unde a scuipatŭ.
- . Cu lingura 'ți dă dulcēță, și cu cōda 'ți scōte
ochii.
- . Cu tōtă a lui gemētură
Duce lingura la gură.
- . Dacă vreai sã trăiesci liniștitŭ, sã nu veđi, sã
n'auđi, sã taci.
- . A linsŭ până a pusŭ
Vasulŭ cu fundu 'n susŭ.
- . S'a lipitŭ de mine
Ca scaiulŭ de câne.
- . Îi lipsesce o dōgă.
- . În locŭ sã 'lŭ scōțã din undă,
În vultóre îlŭ afundă.
- . Lózã 'mbăieratã,
Vitã încălțatã.
- . Nu da nimenui locŭ,
Sã te blăsteme cu focŭ.
- . Sântŭ logofētŭ, sã te 'nvēțŭ,
Cu cuțitu sã scrii pe bēțŭ.
- . Lopata grămădesce
Și sapa rîsipesce.

- . Se lovi: ca nuca 'n părete,
ca mirésa la móră
și ca musca în lapte.
- . S'o lovi, nu s'o lovi, na ți o frântă că ți am
dres'o.
- . S'o lovi,
Nu s'o lovi,
Iacă, elū bietū ți o vorbi.
- . Unde o loviși și unde crépă.
- . Dela celū ce e cu milă,
N'ai ce lua nici de silă.
- . Luași din secure toporașū.
- . S'a luatū cu amēdouē mânile de pērū.
- . Totū ce lucește nu e aurū.
- . Când esci în luciulū mării și tună,
Anevoe o să scapi de furtună.
- . Care nu lucră, să nu mănânce.
- . Cine lucréză și tace,
Elū mai multă trébă face.
- . Cum ți e lucru
Așa și meritū.
- . După lucru e bunū răpausulū.
- . Lași vre-unū lucru pe mâne,
Îlū veđi că așa rēmâne.
- . Lucru bunū nu se face curēnd.

- . Nu face nici unŭ lucru, după care să fi datorŭ a 'ți cere iertăciune.
- . Orî-ce lucru, când e mai puținŭ, se pare mai cu gustŭ.
- . Ardică lucrulŭ în susŭ,
Care nu e de elŭ pusŭ.
- . Cine vorbește
Lucrulŭ nu î sporesce.
- . La începutŭ orî-ce lucru este greŭ.
- . Lasă 'ți lucrulŭ
Și 'ți ia muculŭ.
- . Lucrulŭ bunŭ anevoe se dobîndesce.
- . Lucrulŭ bunŭ, care 'ți place,
Nu 'ntreba în câtŭ timpŭ să face.
- . Lucrulŭ de astăzi nu 'lŭ lăsa pentru mâne.
- . Lucrulŭ de séră nu 'lŭ lăsa pentru dimineță.
- . Lucrulŭ dracului în casa popii. *navăstul*
- . Lucrulŭ la timpŭ dăruitŭ
Prețuiesce îndoitŭ.
- . Lucrulŭ străinŭ nu ține caldŭ.
- . Trei lulele
În două zambile.
- . Câte 'n lume
Și 'n sóre.
- . Să ne luămŭ după lume.
- . Așa e lumea asta.

- . Câtă o vrea lumea să 'ți strige,
Tu să nu fii cum îți dîce.
- . Ce avemă cu lumea?
Lumea ca lumea,
Și noi ca noi.
- . Lumea pere și vecina se dă în légănă.
- . Lumea prin târgă o vorbesce,
Și elă taină o gîndesce.
- . Lumea să te laude,
Câni lasă să te latre.
- . Nu o să 'ndrepteză eă lumea cu umărulă.
- . Par'că tótă lumea i e datóre.
- . Tótă lumea bea vinulă, dar nu 'și bea mintea.
- . Tótă lumea este școlă.
- . Dă din mîni dacă vreai să eși la lumină.
- . Lumina rămâne lumină,
Deși orbulă n'o întîmpină.
- . Orî la unu, orî la trei, totă o luminare arde.
- . Arde luminarea nóstră,
Pentru socotéla vóstră.
- . E dreptă ca luminarea.
- . Luminarea luminéză casa, numai pe sine nu
se luminéză.
- . Luminarea s'aprinde pentru cei ce vędă, nu
pentru cei orbi.

- . Este lună vechie,
N'aude d'o urechie;
Când este luna nouă,
N'aude de amëndouă.
- . Luna mi s'a mâniatŭ, sórele sã 'mĩ trãiascã.
- . Nu 'și cunósce lungulŭ nasulŭ.
- . Cine stã pe douã luntri, cade în apă.
- . Vino, lupe, de mẽ mănâncã de a gata.
- . Lupii se cértã pe unde vinŭ,
'Pentru dobitocŭ strãinŭ.
- . Lupii totŭ-dé-una se bucurã
În timpŭ de furtunã.
- . Când vorbesci de lupŭ, lupulŭ este la ușe.
- . Fie ș'unŭ lupŭ măncatŭ de o óie!
- . Lupŭ în pele de óie.
- . Lupulŭ are cefã grasã,
Cã 'și gãtesce singurŭ mėsã.
- . Lupulŭ e cu numele și vulpea cu draculŭ.
- . Lupulŭ împrejurulŭ lui nu stricã.
- . Lupulŭ își lapedã pãrulŭ, dar nãravulŭ nu.
- . Lupulŭ mănâncã și din oile numãrate.
- . Lupulŭ, pe unde a măncatŭ asinulŭ,
Totŭ dã rôtã
Cãte odatã.

- . Lupulă slugă de ar mâna,
Elă de fόμε ar leșina.
- . Lupulă te pîrăsce, și totă lupulă te judecă.
- . Nică lupulă flămândă, nică óia cu doă mieă.
- . Șede ca lupulă în rěspântie.
- . Umblă să sparie lupulu cu pelea oiă.
- . Vai, când ajunge lupulă ciobană la oiă.
- . Din gura lupulă anevoe scóți întregă.
- . Lupulă de í ar fi frică de plóie, ar purta ipângea.
- . Lupulă i e necesă încă,
Chiar și singură când mănâncă.
- . Urma lupulă de urma cănelă puțină se osebesce.
- . Ca lutulă în mâna olariulă, ce vrea face din elă.

M.

(Nru. 1432—1759).

- . E destulă o măciucă la ună cară de óle.
- . Când jócă măgarăi 'mpreună,
Se strică vremea cea bună.
- . Ajunge din cală,
Măgară.
- . Ajunge din cală, măgară
Și catără din armăsară.
- . Fie-care măgară cu povara lui.

- . Pe măgaru la nuntă când îlu poftesce,
Acolo ori lemne, ori apă lipsesce.
- . Pe măgaru câtu să 'lă împodobesci,
Armăsarū totū nu poți să 'lă numesci.
- . Să nu rîdi de măgaru cumva,
Că pôte 'lă încaleci cândva.
- . Cine 'ncalecă măgarulū,
Să i sufere și năravulū.
- . Cineva, când locuiesce,
Cu măgarulū celū trândavū
Ori pēru de elū se lipesce,
Ori că ver-unū altū năravū.
- . Măgarulū cară BCU Cluj / Central University Library Cluj
Pentru alții povară.
- . Măgarulū se vinde totū în orbulū armăsarilorū.
- . Și măgarulū câte odată
Binișorū și elū se pōrtă.
- . Și măgarulū e bētrānū, dar îlu încalecă copii.
- . Măgura cea gurguiată
N'o dobōră vēntu vr'odată;
Dar șōreciū o scobescū
Pe de-desuptū, ș'o găurescū.
- . Când mălaiū are,
Sare n'are;
Când sare are,
Mălaiū n'are.

- . Malura din grâu,
S'alege la rîu.
- . A datû cu mâna 'n focû.
- . A datû cu mâna prin copae.
- . A datû mâna cu mórtea.
- . Ce face mâna dreptă să nu scie mâna stîngă.
- . Ce e 'n mîănă,
Nu î minciună.
- . Cine dă cu o mîănă, ia cu amêndouë.
- . Cine e cu mâna lungă,
Perde și ce are 'n pungă.
- . Cu o mîănă dai,
Și cu alta ia. Uiaș. / Central University Library Cluj
- . Dă cu o mîănă,
Ca să ia cu douë.
- . Iaî c'o mîănă
Și dai cu alta.
- . Î tremură mâna de milostenie.
- . În mîănă pungă turcescă,
Și 'n ea sêrmă nemțescă.
- . Mîana, care nu o pōți mușca, sărută-o.
- . O mîănă spală pe alta și amêndouë obrazulû.
- . Se găsesce câte o mîănă
Să lû scuture de țêrînă.
- . Câte sboră pe susû încă,
Tóte 'ți parû că se mănâncă.

- . Cine mănâncă sēmēnța de inū, își mănâncă cămașa.
- . Îi pare că, câte sbóră, se mănâncă.
- . Îl mănâncă într'o parte și se scarpină în alta.
- . Își mănâncă de sub tălpi.
- . Mănâncă giorginele
Și îngână olivele.
- . Mănâncă până dă din elū.
- . Mănâncă sânti
Și scupă draci.
- . Nu scie unde 'lū mănâncă
Și diçe: scarpină încă.
- . Unii mănâncă
Și alții dumatică.
- . Dacă n'ai să mănânci,
Muncesci de cađi pe brânci.
- . Decătū să mănâncū mămăligă cu untū
Și să mă uitū în pământū,
Mai bine pâne cu sare
Și să mă uitū la ea ca la sóre.
- . Mai bine ar totū mânca,
Decătū ceva ar lucra.
- . La mâncare lupū,
Dar la lucru codaciū (vulpe).
- . La mâncare leū
Și la lucru boi.

- . Mâncarea de diminéță e ca însurătorea de tiněru.
- . Mâncarea de diminéță
Lasă-o pentru séră.
- . Mai bine două mâncari decâtă o bătae.
- . Când mâncatū,
Când nemâncatū.
- . E mâncatū ca alba de hamū.
- . Mândra bea și chiuesce,
Mândrulū tace și plătesce.
- . Ca păunulū se mândresce,
Și totū cu laude trăiesce.
- . Ca mâne o să 'mī mănâncī coliva.
- . Când se caută mâne, University Library Cluj
N'are cu ce să 'și ia pâne.
- . Bună e mâneca lungă,
Dar pânda nu va s'ajungă.
- . Care mânecă,
Nu întunecă.
- . Te mângăie cu ghimpī.
- . Mângăierea săraculū e mórtea.
- . Care dă din mânī, nu se înnecă.
- . Dă din mânī, dacă vreaī să eși la limanū.
- . Tună și fulgeră de mânie.
- . Finea mâniei
E începutulū cainții.

- . Multe mâni făcū sarcina mai ușoră.
- . A datū cu mânilē 'n focū,
E grosū de cefă, are de rosū.
- . Decătū să dai cu mânilē
Și să alergī cu piciorēle,
Mai bine să te uiți cu ochii la marfă.
- . Îi tremură mânilē de multū ce a datū de po-
mană.
- . Arborele mare
Cade tare.
- . Încercă marea cu degetulū.
- . Marea e plină de talazuri
Și lumea cu feluri de necasuri.
- . Marfa gată
Bani ascéptă.
- . Unde e marfă,
E și daună.
- . Mărgăritarū atârnatū de gâtulū porcului.
- . Mărgăritarulū stă în fundulū mărei
Și mortăcina plutesce pe d'asupra apeī.
- . Nicī mărgēa neînșirată,
Nicī fată nemăritată.
- . Nu te mēsurā cu cei mari.
- . Măritișulū te légă de mâni și de piciorē.
- . Unde nu 'sū mârtaņi, șorecii jócă.
- . Martie din postū nu lipsesce.

- . Dece mârțogî potû duce pe unû armăsarû.
- . Mâța blândă sgărie rău.
- . Netedescce mâța, de voiescî să 'ți ridice códa.
- . Îți chiorăiescû mațele de fόμε.
- . Mațele în omû se cértă, dar omû cu omû!
- . Par'că i a datû cineva mătrăgună.
- . Măturre fie-care la ușa sa.
- . Mătura nouă mătură frumosû.
- . Mătura vechiă ajunge la grajdû.
- . La-mě, mamă, ti pě mine, că ađi ete tâmbătă. *)
- . Care va međû, să spargă nuca.
- . Dela cincî pânî međulû, și dela nouě colacî cója.
- . Dacă risipescî meiulû, anevoe 'lû adunî.
- . Melcii îi frigû pe cărbunî
Și ei caută ca nebunî.
- . Se strînge ca melculû în cója lui.
- . Melulû blândû sugе la douě oi.
- . Melulû, după ce e slabû, are și códă lată.
- . Îi cere și lui inima mere acri.
- . Trénca, flénca, mere acri.
- . Tronc, Marico, mere acri.

*) In locû de: la-mě, mamă, și pe mine că ađi este sâmbătă.

- . Merele frumoase,
Adesea 'să vermênose.
- . Merele putrede strică pe cele bune, fără ca
vre-odată cele bune să pôtă drege pe cele
stricate.
- . N'are nasă să mérgă la poliție.
- . Merge mai multă în trei țile decâtă într'una.
- . Câți mergă în târgă, toți nu cumpără.
- . Câți mergă mai desă să se vedă,
Cinstea li se 'mputineză.
- . I a mersă dreptă la inimă.
- . Ajungi la mésa altuia, nu mănânci după cum
ți e gustulă.
- . Elă are ce pune pe méșă.
- . Poftimă la méșă,
Cu ce ți ai adusă d'acasă.
- . Totă elă la mésa altuia
Și la mésa lui nimenea.
- . Meseriă are bună;
Însa ea nu schimbă firea,
Nici stârpesce nărvirea.
- . Ori-ce felă de meseriă
Nu e rău omulă să scie.
- . Dintr'o meseriă câtă de mică.
Dacă nu curge, totă pică.
- . O meseriă
Plătesce câtă o moșă.

- . Celui cu meserii multe,
Casa i este fără curte.
- . Meşterul strică
Şi drege de frică.
- . Am meşteşugă să îmblândeşcă pe draculă.
- . Nici ună meşteşugă nu e răă, ci ómenii sântă răă.
- . Nu e meşteşugă a găti mâncare;
Ci e meşteşugă a o potrivi din sare.
- . Meşteşugulă la omă,
E brăţară de aură.
- . Meşteşugulă vreme cere,
Nu se 'nvătă din vedere.
- . Nu măsură pe alţii cu palma ta.
- . Măsură de multe oră şi croiesce odată.
- . Cu ce măsură măsură, cu aceea ţi se măsură.
- . Unde a mersă mia,
Mergă şi suta.
- . E mică şi a draculă,
Sare 'n capulă bărbatului.
- . Cu ună lucru mică,
Totă nimică.
- . Mică la stată,
Mare la sfată.
- . A băga mâna în miere şi a nu 'ţi linge de-
getulă, nu se póte.

A mâncatŭ asta vĂră prĂ multă miere,
Si acuma are la inimă durere.

- . Când arŭ face tĂte mușcele miere, ar fi și sub cĂda calului.
- . Cine 'și bagă mĂna în miere, își linge degetele.
- . Cine va mânca miere,
Elŭ o sĂ verse și fiere.
- . Cu o lingurĂ de miere prindŭ mai multe mușce,
ca cu o bute de oțetŭ.
- . ȐicĂndŭ numai miere, gura se face dulce.
- . Nicŭ n'am mâncatŭ miere,
Nicŭ la inimă am durere.
- . Numai miere ȐicĂndŭ, gura nu sĂ îndulcesce.
- . Orŭ sĂ fŭi cu miere 'n gură, orŭ cu mĂna 'n
buzunarŭ.
- . Mierea e mĂrtea mușcelorŭ.
- . Mierea 'n gură e plĂcere,
Dar la inimă durere.
- . Miile și sutele,
MĂrită slutele.
- . Milă mŭ e de tine, dar de mine mi sĂ rupe
inima.
- . Milă
De silă,
Și dorŭ
De zorŭ,
Nu se pĂte.

- . Cine se 'nvătă mincinosă, când spune adevărul,
se bolnăvesce.
- . Mincinosului, când adevărul vorbește,
Vorba nu i se sântesce.
- . Mincinosă pe mincinosă nu pôte înșela.
- . Mincinosulă cu d'asila
Face musca câtă cămila;
Purecele când îi place
Cătă ună elefantă îlă face.
- . Mincinosulă face ziua noapte și noptea zi.
- . Mincinosulă încoronéză țânțarulă,
Și'lă măresce câtă măgarulă.
- . Pentr' ună șorece se înodă,
Și jură că șorecii n'ău codă.
- . Care spune minciună,
E ca omulă ce fură.
- . Cu minciuna ori prânțesci, ori cineză;
Pe amândouă nu le închielbezi.
- . Cu o minciună boierescă
Treci în țera ungurescă.
- . Îlă auđi numai,
Hodoroncă, minciuna 'ndată,
Chiar ca o masă stricată.
- . Minciuna o are ca în palmă.
- . Minciuna are locă și ea pe unde se trece.
- . Minciuna are picioră scurte.

- . Minciuna a umblatŭ câtŭ a umblatŭ,
Până i s'a înfundatŭ.
- . Minciuna ca glonțulŭ în apă se afundă,
Și îndată ca frunța ese în undă.
- . Minciună câtŭ Colțea*) de mare.
- . Minciună câtŭ tóte țilele de mare.
- . Mi se pare, o fi, și vomŭ vedé,
Sântŭ tóte surorŭ cu minciuna.
- . Minciuna sparge și case de pétră.
- . Minciuna une-orŭ sparge case de pétră, dar
alte-orŭ prețuiesce mai multŭ, ca unŭ adevărŭ
nepusŭ la loculŭ lui.
- . O minciună bine ticluită plătesce mai multŭ,
decâtŭ unŭ adevărŭ.
- . Și minciuna este vorbă, dar vremea descopere
adevărulŭ.
- . Cine pórtă plosca cu minciunile, nu o duce
multŭ.
- . Fă-mé, mamă, și pe mine
Să mé facŭ frumosŭ ca tine.
- . Vai de mine, de urítŭ,
Sântŭ sätulŭ până'n gätŭ.
- . Are minte în titvă.
- . Ce folosŭ să aibŭ minte și banŭ să n'aibŭ.

*) Turnŭ înaltŭ în Bucurescŭ.

- . Cine are minte 'ntregă,
În cërta altorū nu sē bagă.
- . Minte am
Și bani n'am.
- . Minte de bētrânū, putere de tinērū și îndrăsnělă
de nebunū la rēsboiū se cere.
- . Nui destulū că i cu minte neródă,
A luatū și purcēua de códă.
- . Unde este minte multă
Este și nebuniă multă.
- . Cine 'și pune mintea cu nebunulū, e mai nebunū.
- . Minte de ar cresce pe tóte cārările, o ar pasce
și mągariū.
- . Minte de lūi nu plătesce o cēpă degeratā.
- . Nu 'ți mai pune mintea cu nebunulū.
- . O să 'ți vie mintea, mamă,
Când mi o cresce pērū în palmă.
- . Cine a mințitū odată, nu se mai crede nici
când spune adevērulū.
- . Cine a mințitū odată,
Și a mâncatū credința tótă.
- . Ce aduce minutulū,
N'aduce anulū.
- . Până s'o găti mirésa,
Ochiū ginerulū orū se ésă.
- . Totū vasulū mirósă a ce cuprinde.

- . Mie 'mî mirósă a flóre,
Darũ altuia a putóre.
- . Potrivesce mirosulũ trandafirului,
Cu putórea porcului.
- . Mě mirũ ce parte
Aĩ avutũ, bărbate,
Că toți s'aũ înnecatũ,
Și tu aĩ scăpatũ.
- . Cine mișcă
Totũ mai pișcă;
Cine șede
Códa i cade.
- . Strînge mișină de cu vreme.
- . Ce scie mocanulũ,
Ce e șofranulũ.
- . Ce scie mocanulũ
Ce e șofranulũ;
Când ilũ vede pe tarabă,
Socotesce că e otravă.
- . Dac'a fostũ mojićũ ăntăiũ,
E și păn' la căpătăiũ.
- . Ce 'mî este mojićulũ,
Ce 'mî este caliculũ?
Unulũ ș' altulũ e obraznicũ
Și în ȃi de prasnicũ.
- . Mojićulũ după ce se cunósce?
Dupa vorbă.
- . Mojićulũ e totũ mojićũ, chiar și în ȃia de Pașci.

- . Mojiculă bogatū e ca cănele lătosū, care numai
lui își ține de caldū.
 - . Pe mojicū îl cunoscī după ochi
Ca pe măgarū după urechī.
 - . Ajunge dela móră la răsniță.
 - . Nu l'ai lăsatū să móră, și acum nu te lasă să
trăiescī.
 - . S'a isprăvitū de móră!
 - . Unulū trage să móră
Ș'altulū jócă, se 'nsóră.
 - . Mai bine să mori de fóme, decâtū să iaī pânea
săraculūi.
- BCU Cluj / Central University Library Cluj
- . Tu mori după mine,
Și eū n'am habarū de tine.
 - . Vorbesce cu mormăitură,
Par' că are mămăligă 'n gură.
 - . După mórte și calū de ginere.
 - . Nicī o mórte fără bănuială.
 - . Mórte fără bănuială
Și nuntă fără căială,
(Nu se póte.)
 - . Mórte fără plânsū
Și nuntă fără rîsū,
(Nu se póte.)
 - . Dómne, ia 'mī mórtea și đilele bărbatului meu.

- . Mórtea nu vine când o chiemî;
Ci te ia când nu te temî.
- . Mórtea pisiciloră,
Bucuria şóreciloră.
- . Eşiţi, morţi, să întrămă noi,
Că e vremea de apoi.
- . Ascéptă ca mortulă colaculă.
- . Când geme mortulă şi draculă móre de necesă.
- . Eū leşinū, morū pentru tine,
Şi tu habarū n'ai de mine.
- . Işi găsesce moşă
Să lū moşescă.
- . Unde sūntū móşe mai multe,
Rēmāne bietulă băiatū
Cu buriculă netăiatū.
- . Vinde moşiă,
Şi cumpără saniă.
- . Lasă lū să lū moşescū eū.
- . De ar muri moşulă să i apucū toiagulă,
Şi de ar muri tata, ca să i iaū bricégulă.
- . Şi moşului fii placū tóte,
Dar să le ródă nu póte.
- . Amēdouē vē lingeţi mucii.
- . Când vei vorbi de mucosă,
Nici tu sa fii urdurosū;
Că nu e mai uritū,
Când cineva face pe frumosū,
Că e ponivosū
Şi pe celū uritū
Că e auritū.

- . A fostü la muiero odatä,
Ş'a venitü cu rochia spartä.
- . Cautä muiero sä 'ți placä ție, iar nu altora.
- . Dintele minții la muiero tocma după mörte ese.
- . Orı unde vede muiero,
Par'că 'lū lipesce cu miere.
- . Când muieroa e mutä și bărbatulū surdū, e
viața cea mai bună între amēndoi.
- . Ceea cē săvârșesce muieroa,
Nu pöte săvârși nimenea.
- . Muieroa a îmbētrānitū pe dracu.
- . Muieroa are nouē gurı și multe cere.
- . Muieroa este vasū slabū;
De nimicū se necăjesce
Și cu nimicū se imblāndesce.
- . Muieroa înțelēptä o bate cineva și i e rușine
sä plāngä, iar muieroa rea numai dintr'o
vorbä ardicä mahalaua 'n capū.
- . Muieroa limbutä la bărbatū tăcutū, ca tōca la
biserică.
- . Muieroa necercatä
E ca mōra neferecatä,
Nu macinä bine.
- . Muieroa: pōle lungi, minte scurtä.
- . Muieroa rea singurä 'și dă palme și 'și bate
capulū de păreți.

- . Două muieri într' ună locă
Nu trăiesc, se certy de focă.
- . Două muieri și o găscă facă târgulă cucului.
- . Pe muieri le cunoscă din rochi,
Și pe hoți după ochi.
- . N'a sciută ca să mulțămescă lui Dumneđu.
- . Nu sânt în stare să 'ți mulțamescă.
- . Mulțamimă lui Dumneđu
Și de bine, și de rău.
- . Care începe multe,
Finesce puține.
- . Cei mici voră multe,
Cum și de totă. / Central University Library Cluj
- . Cine îmbrășeză multe, puține adună.
- . Decătă multe
Și totă rele,
Mai bine una
Și bună.
- . De multe 'n lume am dată
Și totă nu m'am învățată.
- . Ce e pré multă, nu e sănătosă.
- . Cine mănâncă multă, mănâncă mai de puține ori.
- . De pré multă ce mă iubescă,
Ca cocoșulă mă chiorăscă.
- . E multă dela mână pân' la gură; dar de ađi
până mâne.

- . Ce a făcută muma și tata.
O să facă fiul și fata.
- . Lucrăză pe multă pe puțină.
- . Copilului, până nu plânge, muma nu i dă țîță.
- La unii muma,
Și la alții ciumă.
- . Muma celui omorîtu dórme, iar ucigașul
priveghiază.
- . Uită-te la muma sa
Și cunósce pe fiă sa.
- . Unde lovesce muma, cresce carnea.
- . Arvunesce din vreme fericita muncă.
- . Munca când ți o cauți bine,
Și Dumneđu e cu tine.
- . Munca e blagoslovită,
Când te ții de ea, ai pită.
- . Munca e comóră.
- . Mergî, muncesce ca să ai
Și la ună săracă să dai.
- . Să muncesce, s'amărăsce,
Și nimica nu i sporesce.
- . Are ochi, mîni și picióre,
Póte munci cu sudóre.
- . Munte cu munte nu se 'ntâlnesce,
Dar omă cu omă se 'ntâlnesce.
- . S'a scremută muntele și a născută ună șórece.

- . Îi vine
- . Mură
- . În gură.
- . Murătură din mură nu se face.
- . A 'nțarcată murgana.
- . Ascéptă, murgule, pân' ei pasce iérba.
- . Trăiesce, murgule, la Pașci,
Iérbă verde să pașci.
- . N'a zăcută de giabă,
Deși nu muri în grabă.
- . Nicî n'am la ce muri,
Nicî la ce trăi.
- . Și de oiū muri, n'o să dea cu tunulă dupa mine.
- . Cine să ia după muscă, ajunge la bălegarū.
- . Cine se scie cu musca pe căciulă, se apără.
- . Este cu musca pe căciulă.
- . Musca pentru puțină dulcétă,
Își repune a sa viață.
- . Musca trece preste flori și se pune pe alte celea.
- . Pentr'o muscă își dă palme.
- . Tótă musca nu face miere.
- . Veî, nu veî, elū cu d'asila
Face musca câtū cămila;
Purecile când îi place,
Cătū unu elefantū îlū face.

- . Se uită la ceilalți ca la niște mușce.
- . Mai multe mușce cadă în miere decâtă în oțetă.
- . Pe câți nu i pôte mușca, îi latră.
- . După ce e mută,
Apoi e și slută.
- . Nu e de mutra lui.
- . Curgă mușterii, bolta geme,
Unii târziu, ș' alții de vreme.
- . Să te duci, unde a dusă mutulă épa,
Și țiganulă
Cârlanulă.

N.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Nru. 1726—1870.)

- . Mai bine odată, na!
Decătă totă, stăi, că ți oi da!
- . Până când esci năcovală,
Rabdă, sufere lovélă;
Iar câtă esci ciocană, lovesce, fii tată celoră
bună,
Și biciă celoră răi.
- . Nadă nu face 'n prieteșugă,
Că nada e bună numai la plugă.
- . Tragi nădejde ca spânulă de barbă.
- . Cu nădejdea omulă nu móre.
- . În nădejdea tatiă, rămâne mama stérpă.

- . În nădejdea tatiî, móre mama.
- . În nădejdea slugii,
Daî de fundulü pungii.
- . Pune 'ți nădejdea în Domnulü,
Decâtü s'atârni de totü omulü.
- . Cine trăiesce nădejduindu-se,
Móre căindu-se.
- . N'are pe elü nădragi,
Și 'și cumpără desagi.
- . Ori câți cu nădragi,
Toți îi sântü ei dragi.
- . Pe câți îi veđi cu nădragi,
Toți îți sântü frumoși și dragi.
- . Când n'ai, cămila de unü banü e scumpă.
- . Dacă n'ai,
Din umeri dai.
- . Fie ca o naibă,
Numai bani să aibă.
- Să n'ajungü luna
Cu mâna,
Și sórele
Cu picioarele.
- . Își face nălucă ca calulü.
- . Să n'amü parte,
De óle sparte.
- . Dă i să nu se nărăvescă,
Nu 'lă lăsa să se sântescă.

Năravu 'nrădăcinatū,
Nu pôte fi vindecatū.

Năravulū din fire,
N'are lecuire.

. Năravurile din fire ca negreța la corbū.

. Când n'are cu ce săraculū,
Răbdarea îi este léculū.

. Dacă i dai multū nasū, ți se urcă în capū.

. Nu i ajunge nasū că n'are,
Mai e și cu curulū mare.

. Par' că n'are nasū,
Să ne dea obrazū.

. Asta nu e de nasulū tēū.

. De nu era nasulū,
O păția obrazulū.

. Nu 'ți băga nasulū, unde nu 'ți ferbe óla.

. Odată vede nașulū buriculū finului.

. Când n'avemū în gură dinți,
N'avemū atunci în capū minți.

. Când dai la cei neavuți,
Pe Dumneđeū împrumuți.

. E nebună, lunaticū,
Umblă ca unū zănaticū.

. Din nebunia străină te înveți minte.

. Dela nebună și dela hétū
Adevėru i lesne de aflatū.

- . De nebunū și de muierea rea fie-ce înțeleptū fuge.
- . Nu e nebunū celū ce mănâncă șapte pâni, ci cela ce i le dă.
- Unū nebunū aruncă o pétră în fântână și dece înțelepți nu potū să o scótă.
- . Cu nebunulū să nu 'ți pui nici în clinū, nici în mânecă.
- . Nebunulū nu asudă nici la vale, nici la delū.
- . Nebunulū pe mai marele seū nu 'lū cunósce.
- . Pe nebunulū nu 'lū aduci la cunoscință.
- . Când se necăjesce, tună și fulgeră.
- . Cătū sînt de necăjitū, să dai cu cuțitulū în mine, sânge nu ese.
- . În necasū că i a disū neródă,
Ș'a tăiatū din rădăcină códă.
- . Nu ți e necasū când te isbesce unū armăsarū;
Ci când te trântesce unū măgarū.
- . Unū necasū abia 'lū trece,
Și vinū în loculū lui dece.
- . Cu necasulū se hârsesce,
Ca unulū ce cu elū trăiesce.
- . De multe ori necasulū îmbétă
Mai rău decâtū ori-ce bătură.
- . Îi dă necasulū de nodū.

- . Necasulă
E dela draculă.
- . Necasurile sântă pentru ómeni
Și ómenii pentru necasuri.
- . Se hârsesce cu necasurile, și se învétă cu ele
ca vermele în hrénă.
- . Necumpătarea bolnăvesce corpulă.
- . Celă ce întră în vorbă nechiămată se numesce
óie cu șoricuă.
- . E mai bine a suferi nedreptate,
Ca a face strâmbătate.
- . După o nefericire vine și altă.
- . Néğă, BCU Cluj / Central University Library Cluj
Suie-te 'n telégă.
- . Este golă Néga.
- . O vorbi pe negândite,
Și eși cam pe brodite.
- . Negoțulă nu va păduchi,
Ci totă d'eî bătută pe muchi.
- . După ce e négră,
O chiamă și Néğă.
- . Arapulă de n' ar vedé pe tatălă seă și pe
moșulă seă negru, s'ar omorî.
- . Decătă dracă negru, mai bine dracă albă.
- . Negustoră greă ca fulgulă pe apă.
- . Negustoră mare de pei de cloșcă.

- . Negustorul fricos nu câștigă, nici nu păgubesce.
- . Negustorul vinde cu cotul,
Și hoțul îi fură cu totul.
- . Nelegiuitului i vine de hacă necredinciosul.
- . Nelegiuitului i răsplătesce necredinciosul.
- . Cine se culcă nemâncat, se scolă fără vreme.
- . Nu sta ca un nemernic,
Dacă te cunosc vrednic.
- . Di cu un cuvânt nem rău,
Șgârios ca un herăstrău.
- . Tot cam după nem merg tóte,
Din ce este nu lă poți scóte.
- . Nemulțămitoriului i să ia darul.
- . Cel nemulțămit,
Trăiesce nefericit.
- . Mamă, di să vie nenea,
Ca să 'mi mai scuture lenea.
- . Dacă din nenorocire ai prietină nerod, tu fii înțelept.
- . La nenorociri, săracul,
Răbdarea îi este lécul.
- . Nu te amesteca nepoftit în vorba altora.
- . Nepoftitul scaun n'are.
- . Nerăspunsul încă e un răspuns.

- . Nerođia are
Cheltuială mare.
- . Cine s'apucă să 'nvețe pe nerodū,
Nu se osebesce de nebunū.
- . Nerodulū 'ntâiū o croiesce
Și 'n urmă se socotesce.
- . Pe nerodū la trébă 'lū mână,
Dar s'aibī sburătură 'n mână.
- . Cu nerodulū când vorbescī,
Bastonulū să 'ți pregătescī.
- . Nerodulū când e întreatū,
Cine e mai mare 'n satū?
Elū pe locū respunde: „eū“,
Că 'ntărītū câniū mereū.
- . Nerodulū la orī-ce fie,
Pe locū ȕice că scie.
- . Nerodulū i se pare,
Că tóte 'n palmă le are.
- . Nerodulū și cu nebunulū
Amēndoi sūntū frați ca unulū.
- . Nerodulū tótă a lui nerođie
Îi e de la părinți moșie.
- . Nerodulū în mână ce i pică,
Sparge totū și strică.
- . Nerodulū ȕii tu lui orī-ce, câtū îți place,
Că elū totū ce scie face.
- . În față te neteđesce,
Și 'n spate te cioplesce.

- . Cine caută nevestă fără cusur, neînsurată rămâne.
- . Dacă móre nevésta, se duce jumătate lumea;
Dacă móre și bărbatul se isprăvesce lumea.
- . Decât să 'și păzescă cineva nevésta, mai bine crângul cu epurii.
- . Nevésta cu minte bună,
E bărbatului cunună.
- . Nevésta nu e cârpă să o descoși și să o lapedi.
- . Ia 'ți nevéstă săracă, ca să 'ți dică: fă ce scii tū.
- . Să 'ți iai nevéstă de casă,
Nici urită, nici frumósă.
- . Să 'ți iai nevéstă de potriva ta.
- . Nevoia 'lă face să trăiască ca vițelulă la oraș.
- . Nevoia învétă pe om, și nuéua pe copil.
- . Nevoia multe ne învétă.
- . Nevoia n'are stăpân.
- . Trimite pe nevoiaș
Să 'ți slujescă la cevași,
Dar plécă și după el
Că mulți facū în grabă altfel.
- . Nevoiașulă e:
Slugă ológă
După dârlógă.
- . Nevoiașulă la tóte
Dice că nu póte;
Că uite,
O tragū, nu vine,
O 'mpingū, nu merge.

- . Pe nevoiaşulă şi leneşulă
Cu o funie să i legi
Şi p'amêndoî să i înneçi.
- . Când veđi pe cineva la vr'o nevoe,
Nu i mai da brânci în noróe.
- . De nevoe se suie cineva
Şi 'n patulă altuia.
- . De nevoe trebuie să se 'nvețe,
Să mănânce şi pere pădurețe.
- . Târța, pârța
Şi nimica.
- . Lasă să ningă, să plouă,
Numai vreme rea să nu se facă.
- . Nu a ninsă, ca să nu degere.
- . Caută nodă în papură.
- . Înghite la noduri câtă pumnulă,
Şi sufere 'n nasă fumulă.
- . I s'aú dusă pe gătă şi noduri.
- . Nóptea, când însetoşeză,
Sticle şi óle viséză.
- . Să face nóptea đî şi điuă nópte.
- . Fă-me, mamă, cu norocă şi m'aruncă în gunoiă.
- . A vrută noroculă cu mine.
- . Elă ține noroculă de pěră.
- . Noroculă ca sórele, când mai multă arde,
plóe ne aduce.

- . Se ține noroculŭ după tine,
Ca pulberea după câne.
- { După norŭ și plóe,
Răsare și sóre.
- . Frumósă norŭ dobîndiși,
Dar se uită cam pezișŭ.
- . Cuiulŭ celŭ noŭ scóte pe celŭ vechiŭ afară.
- . Are nouě suflete ca pisica.
- . Ca nuca 'n părete se lipesce.
- . Nu tótă nuca are međŭ bunŭ și sănėtosŭ.
- . Bate nucile, până nu pică frunđa.
- . Cuiŭ îi e frică să nu frângă nuėua, pe urmă o
să i plângă copilulŭ mai bine.
- . O nuea în mână lesne se 'ncovóe;
Dar când sŭntŭ mai multe, se frângŭ anevóe.
- . Adunŭ nuele pentru spinarea ta.
- . Decătŭ să ėsă omulŭ nume rėŭ, mai bine
ochii din capŭ.
- . Ȑi-i pe nume și 'lŭ lasă.
- . Tu îi cerŭ să 'ți numere tóte,
Și elŭ datorŭ te mai scóte.
- . Du'lŭ la nuntă, sė 'ți Ȑică: și la anulŭ!
- . Nicŭ o nuntă
Fără vorbă.
- . O să 'ți carŭ la nuntă apă cu ciurulŭ.

O.

(Nru. 1871—2063).

- . Orî și ce obrăznicie
Curge totu din mojiție.
- . Obrazniculă are césu,
Când să ia rușinea 'n nasu.
- . Obrazniculă
Mănâncă prasniculă.
- . Nu 'ți caută 'n obrazu,
Și 'ți dă cu luléua 'n nasu.
- . Par' că e lovită peste obrazu cu leuca.
- . Îmi crépă obrazulă de rușine.
- . Îngroșe obrazulă.
- . Nu 'ți pune obrazulă
Pentru altulă.
- . Obrazulă subțire
Cu multă cheltuélă se ține.
- . Totu obrazulă,
Își are necasulă.
- . Tu obrazulă îți întorcî,
Și elă dosulă ca la porcî.
- . S'a găsită cine să i taie din obricariță.
- . Ocașiunea face pe fură.
- . Ochî avéndu a fostu ca orbulă,
S'a dusu mai slujitū ca corbulă.

- . Alții dacã și arũ scóte ochii, și noi totũ nu o sã i scótemũ.
- . Aũ făcutũ ochii câtũ boulũ, dar târðiũ.
- . Cine ți a scosũ ochii? Frate meũ.
- . Deschide ochii 'n patru.
- . I se scurgũ ochii.
- . Lasã i sã 'și scóțã ochii, cã ei și orũ da sémã.
- . Nu vë scóteți unulũ altuia ochii.
- . Ochii aũ vëdutũ, ochii sa i sarã.
- . Ochii carĩ nu sã vëdũ, se uitã.
- . Ochii înțeleptului vëdũ mai departe.
- . Ochii omului sũntũ din mare,
Sã se bucure totũ la mare.
- . Ochii porcului cautã totũ la pãmântũ;
Geme nebolindũ și cautã neperdëndũ.
- . Ochii sãracului
Sũntũ în mânia bogatului.
- . Ochii stãpãnului îngrașã calul;
Dar de paie
Nu sã 'ngrașe nici o óie.
- . Ochii sũntũ rupți din mare.
- . Ochii vëdũ, inima cere;
Dar e rëũ, când n'ai putere.
- . Ochii zavistnicului vëdũ și cele ce nu sũntũ.

- . Pe altulă cine 'lă plânge,
Ochiu lui își scurge.
- . Umblă cu ochiu logodiți.
- . C'ună ochiu la făină,
Și cu altu la slănină.
- . Ochiulă lui Dumneșeu nu dörme.
- . Cätü să dai ocolü,
Totü te dä de golü.
- . Garduriloră dä ocolü,
Și se trântesce 'n nomolü.
- . Până vei odihni, să ridicămü älü gardü.
- . Oglinda mică încă arată persóna 'ntrégă.
- . Cine e erna la oborü,
E și véra la ogorü.
- . Unde sântü oi,
Acolo sântü și foi.
- . Óia care nu póte să 'și ție lâna, trebuie tăiată.
- . Óia retrasă din turmă,
Lupiü o iaü după urmă.
- . O óie rîiosă molipsesce turma 'ntrégă.
- . Pe celü ce se face óiă, îlü mănâncă lupiü.
- . Óile grămadă mergü,
Iar caprele se alegü.
- . Óla findü acoperită,
Nu cadü gunóie într'ensa.

- . Óla făr' de mănuşe,
Ajunge după uşe.
- . Cu óla de diminéţa,
Le tãmâie 'n totã viaţa.
- . În óla acoperită niminea nu scie ce ferbe.
- . Se laudã óla,
Ca sã spargã cãldarea.
- . Totũ omulũ face focũ la óla lui.
- . Va mai veni óla la spuzã.
- . Unde nu 'Ńi ferbe óla,
Nu bãga lingura.
- . Totũ douẽ óle 'mi ferbũ: una sécã Ńi una gólã.
- . Olarii dintr' unũ pãmêntũ,
Ce totũ unũ felũ ilũ frãmãntũ,
Facũ Ńi urciorũ Ńi altũ vasũ
Totũ unũ felũ pre rótã trasũ.
- . Ca olarulũ ólele când face,
Pune mănuşa unde i place.
- . Olarulũ unde i place, acolo pune mănuşa.
- . De ómenî cine nu se ruşinezá,
Nici de Dumneđeũ nu se 'nfricoşezã.
- . Ómenî ca degetele, nici unulũ cu altulũ s'
asémênã.
- . Sã nu riđi de ómenî sluđi,
De orbî, de schiopî Ńi de muđi;
Ci când veđi aşa calicî,
„Dómne feresce,“ sã đicî.

- . Trei ómenî la vedere scârboși și urîți de totŭ:
Săraculŭ mândru, bogatulŭ sgârcitŭ și bătrânulŭ
desfrênatŭ; feresce-te de ei.
- . Omenia ține mai multŭ, decâtŭ minciuna.
- . De ómenii rēi să te 'nchinî și să fugi ca draculŭ
de tāmâe.
- . Ómenii proști se certŭ ca țiganii
Și se batŭ ca orbii.
- . Nu o să mă omorŭ singurŭ ca Iuda.
- . Esci omŭ în tótă firea.
- . Fie-care omŭ pörtă câte unŭ răvașŭ 'n spate.
- . Găsi omŭ meșteșugosŭ,
A i ciopli obrazulŭ grosŭ.
- . Omŭ bătrânŭ și cu minte de copilŭ.
- . Omŭ întru tóte,
Fără cusurŭ, nu se póte.
- . Omŭ în trupŭ destulŭ de mare,
Și minte de copilŭ are.
- . Plată dă la omŭ anume,
Ca să 'lŭ laude în lume.
- . Rarŭ la omŭ
Așa norocŭ.
- . Rîde omŭ de omŭ și dracu de toți.
- . Când vede omulŭ nevoia,
Vorbesce ce nu i e voia.
- . Dacă cade omulŭ, anevoe se 'ndreptéză.

- . De omul însemnat să fugi.
 - . De omul rău să fugi mâncându pământul.
 - . Nu e după cum va omul,
Ci după cum va Domnul.
 - . Nu e după gândul omului,
Ci după voia Domnului.
 - . Nu poate omul să ședă cu curul în două luntri.
 - . Nu se poate omul să fie cu două: și tinăr
și cu minte.
 - . Omul a intra în baie și a nu se îmbăia, nu
se poate.
 - . Omul are și mórte și viață.
 - . Omul bețiv nu scie,
Ce face la beție.
 - . Omul bóla singur și o caută.
 - . Omul calic și obraznic,
Merge nepoftit la prasnic.
 - . Omul, care e flecar,
Troncănesce ca un car.
 - . Omul care este harnic,
Totú-dé-una are prasnic.
 - . Omul care e stricat,
Nu se teme de păcat.
-
- . Omul câtú să 'mbetrănescă,
Totú cere să mai trăiască.

- . Omulă câtă trăiesce, 'nvătă și totă móre ne-
invătă.
- . Omulă câtă trăiesce,
Multe pătimesce.
- . Omulă celui nărvitū rēū,
Totū la rēū e gândulū sēū.
- . Omulă cerbicosū,
Ca mērulū vermēnosū.
- . Omulă cumplitū,
De toți e clevetitū.
- . Omulă cu rușine pere,
Nimeni nu i dă pân' nu cere.
- . Omulă, d'ar fi câtă de bună,
Vinulū ilū face nebunū.
- . Omulă de hoțulū din casă nu sē pôte feri.
- . Omulă de trebă nu ese din casă cu mâna golă.
- . Omulū, de unde nu gândesce,
Binele i sē rēsplătesce.
- . Omulă țice și isprăvesce.
- . Omulū dintr'unū copaciū cade,
Și vr'o trei țile totū șede.
- . Omulū e născutū să umble,
Și pasērea să sbóre.
- . Omulū este ca óia:
Lesne sē ia după altulū,
Nu judecă nevoia.

- . Omulū face banii, și banii pe omū.
- . Omulū fără bani
E ca pasērea fără aripī,
Când dă să sbóre,
Cade josū și móre.
- . Omulū fricosū umblă totū-dé-una cu ghița
'n sēnū.
- . Omulū gândesce și rele și bune.
- . Omulū în copilărie,
Lesne 'nvēță orī-ce fie.
- . Omulū îndărătnicū și pismașū ca raculū își
mānāncă carnea singurū.
- . Omulū îndărătnicū tōte d'a 'ndāratele le face.
- . Omulū înțeleptū își cumpără véra sanie și
iérna carū.
- . Omulū iscusitū
Și fără cuțitū,
Când șede la mēsă,
Fórte rău își pésă.
- . Omulū la mēsă când șede,
Să mānānce cum se cade.
- . Omulū la nevoe mirósă și ce nu i e voia.
- . Omulū la rău alérgă cu armāsarulū,
Și la bine cu carulū.
- . Omulū lāudosū,
Ca pușca fără cocoșū.

- . Omulă nemulțămîtu fuge de bine,
Și dă peste mărăcine.
- . Omulă neslujitū,
E ca lemnulū necioplitū.
- . Omulă nevoiașū
Se înnecă pe uscatū.
- . Omulă nu ese cu dosulū,
La ómenī, ci cu obrazulū.
- . Omulă dacă 'mbetrănesce,
Pune ī paie și 'lū pârlesce.
- . Omulă nu póte scăpa de ce i e scrisū în frunte.
- . Omulă nu trăiesce ca să mănânce; ci mănâncă
ca să trăiască.
- . Omulă nu trebuie să fie: nici pré pré, nici
fórtē fórtē.
- . Omulă o nevéstă și o pisică
Trebuie să aibă în casă.
- . Omulă orī-cătū trăiesce,
Învătândū se folosesce.
- . Omulă până nu slujesce, stăpânū nu ajunge.
- . Omulă propune,
Dumneđeū dispune.
- . Omulă prostū sē cunósce din vorbuliță,
Și nuca din ușurință.
- . Omulă răū, ca toți să 'lū véđă,
Dumneđeū îlū însemnéză.

- . Omulū șede lângă unū gardū și totū mătură
împrejurū.
- . Omulū să ȃică în gândulū sēū:
„Dómne feresce de maī rēū.“
- . Omulū sântesce loculū, iar nu loculū pe omū.
- . Omulū sē uită în fațā,
Și 'ți judecā a ta viațā.
- . Omulū sē 'mbētā și de inimă rea și de inimă
bună.
- . Omulū trăiesce cu ce bagă 'n gurā.
- . Omulū trage la omū, și vita la vitā.
- . Omulū trebuie să cinstescā
Legea lui cea părintescā.
- . Omulū voinicū nu sē sparie de tóte muscele.
- . Omulū vrednicū se face luntre și punte, și
trebuie să esā la limanū.
- . Până nu pui cu omulū în plugū,
Nu i scii boii cum tragū la jugū.
- . Pe totū omulū în viațā,
Patimile ilū învétā.
- . Pe omulū la mari drăcii ilū taie capulū.
- . Să n'ai îndurare de omulū călare,
Când veđi că 'și atērnā picioarele la vale.
- . Totū omulū trăiesce pentru sine.
- . Trăindū, omulū când și când,
Află ce nu i dā prin gândū.

- . Trebuie să pață omulū, ce i o fi scrisū în frunte.
- . Una spune omulū,
Și alta face Domnulū.
- . Când e omulū să i vie,
Vre-unū rău fără să 'lū scie,
Orī zăbovesce
Până 'lū sosesce,
Orī dă fugă
Să 'lū ajungă.
- . Din gura omulū bunū vorbă de rău nu ese nici odată.
- . Omulū cu sila poți să i iaī, dar să i dai nu poți.
- . Omulū de ce i place, University Library Cluj
D'aia se 'ngrașe.
- . Omulū fără dușmanū,
Nu i plătesce pelea nici unū banū.
- . Omulū nimenea nu pôte să i dea minte și norocū.
- . Patria omulū este acolo, unde e bine.
- . Să nu dea Dumneđeū omulū câtū pôte să rabde.
- . Onórea se ține de virtute ca umbra trupulū de tine.
- . Onórea vëndută,
Tóte 'sū perdute.
- . Te aū cam strînsū în cincī,
Bietele opincī.

- . Și a spartă draculă opincile.
- . Sărută p'a orbă, dar i caută și în ochi.
- . Intre orbă chiorulă împărătesce.
- . Decătă orbă și călare, măi bine schiopă și pe josă.
- . Orbă pe orbă povățuindă, cadă amândoi în gropă.
- . Orbulă cu întrebarea a nimerită Brăila.
- . Orbulă dela toți, dar dela orbă, nimeni.
- . Orbulă își caută aculă în aria cu paie, și sardulă îlă povățuiesce unde sună.
- . Par' că are orbulă găinei.
- . Prinde orbulă, scote i ochi.
- . Orbulă de giaba i spu, că s'a făcută diună.
- . Ordinea e câștigă de timpă.
- . E anevoe, când ajungi să cumperi orză dela gâsce.
- . Fă ori-ce în legea ta,
Și la alții nu te uita.
- . Fii la ori-ce în ferelă,
Nu da locă de bănuelă.
- . Orologiulă la ora a 12 bate măi multă.
- . Orzulă în coptă a dată,
Trebuie secerată.
- . Nu ștrica orzulă pe gâsce.

- . Orzulă îlă ară boii,
Și 'lă mănâncă caii.
- . Cine pôte, óse róde,
Cine nu, nici carne móle.
- . Unge osia,
Să nu cânte róta.
- . L'a ospëtată,
Păn' a crëpată.
- . Óspetulă nu mănâncă ce gândesce,
Ci mănâncă ce găsesce.
- . Unulă te lasă de ostenită,
Și altulă te ia de odihnită.
- . Osulă golă nici cănele nu 'lă róde.
- . Cine se oțëtesce, să bea oțetă să i trecă.
- . Mai dulce e oțetulă dăruită, decâtă mierea
cumpërată.
- . Oțetulă tare vasulă seă și 'lă strică.
- . Cine fură ađi ună oă,
Mâne fură și ună boă.
- . Mai bine ađi ună oă,
Decătă mâne ună boă.
- . Ovreiulă, până nu înșelă, nu mănâncă.

P.

(Nru. 2064—2364).

- . S'a 'ntâlnită în drumă Păcală,
Cu frate seă, nea Tândală.

- . Cine va să trăiască în pace,
Aude, vede și tace.
- . Dă ți pace, că e boulă lui Dumneșeu.
- . Cu păcurariulă când trăiesci,
Trebuie să te mânjesci.
- . Păduchele după ce se satură, ese în frunte.
- . Atâta pagubă,
Câtă și dobândă.
- . Cine are pagubă, are și rușine.
- . De n'ar fi păgubași, n'ar fi nici hoși.
- . Din păhară
Beai și dulce și amară.
- . Nu 'mi aprinde paie 'n capă.
- . Paiulă câtă de mică, își are umbra sa.
- . Totă paiulă își are umbra.
- . Până mi o veni și mie palele nebune.
- . Are în palmă să ți scuipe,
Cu ochișori de vulpe.
- . Nu ți caută, să fie măcară de șapte palme 'n
frunte.
- . Numai pământulă astupă gura flecarului.
- . Pământulă până nu 'lă calcă,
Ole nu pôte să 'lă facă.
- . De ađi până mâne
Numai într'o pâne,
Ca să ți đică, dór, jupâne.

- . Cine î flămândă,
Pânea î e în gândă.
- . Eă umblu cu pâne după elă, și dânsulă dă cu
ciomagulă în mine.
- . Pâne cu sare,
E gata mâncare.
- . Tată! noi n'avemă pâne, nici còje,
Și câniă umblă cu covrigi în còde.
- . Bună ca pânea cea bună
Î este vorba din gură.
- . Pe câtă pòte,
Pânea 'și scòte.
- . Aă găsit'o pantasiele.
- . Feresce, Dòmne! eră aă găsit'o pantasiele.
- . Pântecele omulă n'are feréstră, ca să se vedă
ce a mâncată.
- . Se 'nchină pântecelă.
- . Nici pânză, nici muiere se nu cumperă la lu-
minare, că și una și alta la față te înșelă.
- . Pânză răă țesută,
Și vreme perdată.
- . Pânză și nevéstă nóptea să nu 'ți alegi.
- . Ține-te, pânză, să nu te rupi.
- . Cine a mâncată păpară,
Scie dulce î, ori amară.
- . Într'ună papucă ș'o opincă,
Lipă, lipă, nea Stănică.

- . În lume păpușă,
Și în casă mătușă.
- . N'ai o para chióră,
Și lenea te dobórá.
- . Pentru o para își pune ștréngulú de gátú.
- . Astăđi când are parale,
Mănâncă zaharicale.
- . Cine nu cruțá paraua, nici de galbinú nu i e
milă.
- . Nu scie cum se câștigá paraua.
- . Paraua este mică, dar locú mare prinde.
- . Singurú cu paraua,
Să nu gălescú beléua.
- . Nici unú părinte nu 'și innécă copii.
- . Par'că 'și jelesce părinții.
- . Cum 'ți o fi partea.
- . Altuia ce i pasă de păsulú tée.
- . Tocmai când îți pasă,
Atunci te lasă.
- . Nu e totú-dé-una Pașci.
- . La pasărea liberă,
Nu i faci coliviă.
- . Pasărea mălaiú viséză.
- . Tótă pasărea 'și are odihnă în cuibulú ei.
- . Tótă pasărea pe limba ei pere.

- . Mai bine o pasere în coliviă, decâtu o sută pe gardu.
- . Paserea după cântecū se cunosce.
- . Elū de bólă pătinesce,
Și p'alții de lécū sfātuiesce.
- . Totū pățitulū priceputū.
- . Și 'n patū și cu ochii pe focū,
I se pare totū unū locū.
- . Ajungī în patulū altuia,
Nu poți dormi cum ți e voia.
- . Pe câtū ți e pătura, atātū te 'ntinde.
- . Paza bună trece primejdia rea.
- . Păcatulū întră rîdēndū,
Și ese plângēndū.
- . Păcatulū mărturisitū este pe jumătate iertatū.
- . Păcatulū nu e câtū mânzatulū,
Ca să 'lū vedă totū satulū.
- . Păcatulū
Iși caută vinovatulū.
- . Peșingea
Pe ipîngea.
- . Se 'ntinde ca pecinginea.
- . Mai multe pei de melū, decâtū de oie.
- . De multe ori, unde nu s'ajunge cu pelea de leū, împlinesce cu pelea vulpei.

- . Nu umbla să i iaî pelea de viu.
- . Nu vinde pelea,
Înainte de a prinde vulpea.
- . Plătesce cu pelea ca lupul.
- . Vinde pelea ursului în târg, și ursul în pădure.
- . Doi pepeni într'o mână,
Nu poți ține nici odată.
- . Adesea péra cea mai bună pică în gura porcului.
- . Pică, péră, pică, dacă vei pica,
Eu te voi mânca; iar de nu acolo vei ședé.
- . Pică, péră mălăiață,
Să te mănânce Nătăfléta.
- . Când Dumneșeu perde pe om, îi ia mintea.
- . I a pusă perdele la ochi.
- . Cérta fără pèruială, n'are haz.
- . La pèrulă lădată,
Nu lua mare sac.
- . Lasă' lă să i ia pèrulă foc.
- . Lasă 'lă să 'și împarță pèrulă cu furca.
- . Pèrulă în cap se sbârlesce
De frică, când povestese.
- . Ți se face pèrulă măciucă.
- . Ori când pescele cel mare,
Pe cel mic în burtă 'lă are.

.Pescele dela capū sē 'mpute.

.Din pétră sécă scóte banulū.

.Ori-cătū de mică pétră,
E mai grea într'a sa vatră.

.Pétra când șéde multū la unū locū, prinde mușchiū.

.Pétra, care nu e bună,
Rēū macină totū-dé-una.

.Pétra, care se rostogolesce din locū în locū,
nu prinde mușchiū.

.Pétra, care se scóte adesea din locu ı, nu
prinde rădăcina.

.Douē petri tari nu potū măcina.

.Apa curge, petrile rēmânū.

Cu greū se urnescū petrile din casă.

.Picătură cu picătură face laculū mare.

.Picătura găuresce pétra.

.Sémēnă ca douē picături de apă.

.A mâncatū picióre de găină.

.A mâncatū picióre de găină,
Și 'lū totū rācăie la inimă.

.Piciórele nu 'lū mai ținū,
Și totū strigă, adă vinū.

.Piciórele 'ți vorū róde pragurile învętațilorū.

- . Nu 'ți întinde piciorulă,
Până unde nu te ajunge patulă.
- . Cu ună picioră în grópă
Și cu altulă afară.
- . Pilda rea strică obiceiurile bune.
- . Dă 'ți, băiete, pintenii și 'ți bate épa cu călcâiulă.
- . Cătă să umbli, să 'lă pipăiescī,
Nici în piuă nu 'lă nimerescī.
- . Care are piperă multă, bagă și în terciū.
- . Piperulă e negru și 'lă pună d'asupra pilafulă.
- . Aī apucatū pisica de códă, învârtesce o se nu
te sgârie.
- . Ca pisica, sapă și învêlesce.
- . Când aī pisică bătrână,
Șórecii 'n casă îți facū stână.
- . Când pisica nu i acasă,
Șórecii jócă pe mésă.
- . Ce ese din pisică,
Șóreci mănâncă.
- . Nu cumpêra pisica 'n traistă.
- . Pisica blândă sgârie rău.
- . Pisica răsgăiată,
Nu prinde șóreci nici odată.
- . Pisica, unde n' ajunge, ðice că pute.
- . Unde nu e pisică,
Șórecii stégū ridică.

- .Și pisicii îi place peștele, dar când trece
puntea închide ochii.
- .Cine va umbla cu pisma,
Își va sparge singur cisma.
- .Cu pisma nu o scote nimenea la căpătâiu.
- .De pismă și vrăjmășă,
Atârnă și zavistia.
- .Nu te lua cu nimenea în pismă.
- .Stă pitit ca epurile
Și ciulesce urechile.
- .E destul să 'ți placă ție.
- .Care vorbește ce îi place, acela să audă și ce
'lă supără.
- .Ce ție nu 'ți place,
Altuia nu face.
- .Plăcere scurtă,
Căință lungă.
- .Dacă o socoti cineva câte foi întră în plăcintă,
Nici odată nu mănâncă.
- .La plăcinte,
Innainte
Și la răsboi,
Înapoi.
- .Plaga veche
Sângeră iute.
- .Acum plânge în cămară,
Rîsul ei de astă veră.

- . Cine cade singur, nu plânge.
- . Să plânge și cel de are,
Să plânge și cel de n'are.
- . Decât să plângă eu, mai bine să plângă ei.
- . Când se spune de plânsu,
Nu se vorbește de rîsu.
- . Te întinde cât ți e plapoma.
- . În loc de plată,
Spatele ți arătă.
- . Plătesce
Cât un cap de pesce.
- . Să ți plătesc la sântu — ascéptă.
- . Dela un plătitor primesce și un sac de paie.
- . Par'că mi a torsu și nu ți am plătitu.
- . Dela un rău platnic și cu cenușa după vatră
să te mulțămesci.
- . A plecat prin mahalale,
Să umble cu haimanale.
- . Nu mă plec d'ași sci, că m'ași tîri cu inima
pe pământu.
- . Cu pleșuvul, când vorbești,
„Tigvă“ să nu pomenesci;
Căci noi rîdem d'unul, doi
și patru-deci rîd de noi.
- . Plete lungi și minte scurtă.
- . Până nu plouă, nu se fac ciupercile.

- . Par'că totu' ții plouă și i ninge.
- . Nicî mî a ploatû, ca să nu mē udû.
- . După plóe manta (căpenégû).
- . Plopulû e destulû de mare,
Dar pe dēnsulû póme n'are.
- . Și plopulû e înaltû, și 'lû spârcăie ciórele.
- . Când e plosca la mijlocû,
Mare, micû, e cu norocû.
- . Cine pórtă plosca cu minciunile, nu o duce multû.
- . Ți umblă plugulû bine.
- . Nu te uita 'n pocitură Ți,
Ci vedî ce ese din gură Ți.
- . Nicî în capû ce nu 'Ți pocnesce,
A vorbi se pomenesce.
- . Să 'și pună pofta 'n cuiû.
- . Când escî poftitû la vre-o mēsă,
Plécă sătulû de acasă.
- . Póle lungi, minte scurtă.
- . La rîu n'a ajunsû și pólele și a ridicatû.
- . E politicosû ca gardulû,
Ți jupoie obrazulû.
- . Póma bună
E cea din urmă.
- . Póma bună porciî o mănâncă.
- . Póma nu cade departe de tulpină.

- . Sub frunđa cea mai próstǎ
Se găsesce de multe orǐ póma cóptǎ.
- . Cunoscǔ de care póme mẽ îngrașǔ eǔ.
- . Se pomenesce din cale,
De códǎ tocma în vale.
- . E anevoe sǎ tai pomǔ,
Și sǎ cioplescǐ omǔ.
- . Dacă pomulǔ cade, ńi pere și umbra.
- . După ce pomulǔ ńlǔ bate grindina,
ńlǔ bate și omulǔ, bǎtńdulǔ, cu prǎjina.
- . După póma se cunósce pomulǔ,
Și după faptǎ omulǔ.
- . În pomulǔ mare affi și crǎngǐ uscate.
- . Nicǐ odatǎ din totǔ pomulǔ,
Nu se póte 'ngrǎșa omulǔ.
- . Pomulǔ după róde se cunósce.
- . Pomulǔ lesne se 'ndreptézǎ,
De micǔ pǎn' sǎ 'ncovoiazǎ.
- . Pomulǔ mare,
Cade tare.
- . Pomulǔ se cunósce din ródǎ,
Și omulǔ din mintea neródǎ.
- . În pofida frașilorǔ mǎnǎncǎ frunđe.
- . Elǔ pórtǎ ponosulǔ,
Și altulǔ róde osulǔ.

- . Era să i cante popa,
Dar a săritū grópa.
- . Nicī n'a avutū popa porci, nicī nu trebuie să aibă.
- . Plătesce ca popa,
Tocma pe tocma.
- . Popa cu opinci încălțatū,
De puținī e ascultatū.
- . Popa nu tócă de douē orī pentr'o barbă surdă.
- . Popa tócă și îi chiamă
La biserică să mérgă,
Ei la cârciumă alérgă.
- . Unuia îi place popa,
Altuia preotésa,
Și altuia féta popii.
- . Poporulū sub cei cumpliți ca șórecele sub
îngrijirea pisicei.
- . Ca porculū, dă năvală.
- . Pe porculū nu 'lū faci să bea apă din fedeleșū.

- . Porculū orī încotro face,
Lui totū noroiulū îi place,
Din ce nu 'lū poți preface.
- . Porculū tocma după ce móre,
Pe toți satură de unsóre.
- . Dece gâsce când se pornescū,
Pe unū câne îlū biruiescū.
- . Îlū pórtă de nasū pe unde i place.

- . La pórtá surdulű
- Poți sá bați orű cătű de multű,
- Cá elű îți va ședé mutű.
- . Porumbeiű facű strugureiű,
- Dar s'arű ochiű de eiű.
- . İi ia porumbulű de pe focű.
- . Mãi mare i potca,
- Decătű nevoia.
- . İlű face sá umble după potcove de cai morți.
- . Umblă după potcove de cai morți.
- . Era sá lapede potcovele.
- . Ți s'aű scurtatű potecile.
- . Ce nu 'ți este de potrivă,
- İți va fi totű împotrivă.
- . Se potrivesce ca nuca 'n părete.
- . Cei ce se potrivescű,
- Lesne se 'mprietenescű.
- . Până nu ne potrivimű,
- Amendoi nu ne 'ncusrimű.
- . L'a potrivitű cum se cade.
- . Altorá le dá povéță,
- Dar pe sine nu se 'nvéță.
- . Să se facă de poveste 'n țeră și din omű neomű.
- . Ne amű depărtatű cu povestea.
- . Prafű nu s'alege de amendoiű.

- . Prafū nu s'a alesū de dēnsulū.
- . Nicī nu te lasă să te prăpădescī,
Nicī nu te lasă ca toți să traiescī.
- . Prăvălie cu chirie,
Și marfă 'n datorie.
- . Prepeșița se ține că e cu cōdă,
Și ea îi e numai păn' la nōdă.
- . Cineva orī de 'lū cinstesce
Orī cu vorbe 'lū ocărăscesce,
Elū una le prețuiesce.
- . Cēla ce se pricepe,
Adesea se poticnesce.
- . La orī ce te vei pricepe, Library Cluj
Te închină și începe.
- . Celū cu pricină șede 'n odihnă,
Și celū fără vină plānge și suspinā.
- . E sciutū, că pricina nu ajutā.
- . S'a spartū pricina 'n soborū,
Totū iarāși în capulū lorū.
- . Între o mie de prietini unū vrājmașū de vei
avē, e destulū ca să ți i facā pe toți vrājmași.
- . Pe cāți i credemū de prietini,
Ne sūntū ca nișce cunoscuți
Numai din vedere vēduți.
- . Pe mulți prieteni în lume,
Îi facemū dușmani prin glume.

- . Prietenă ai mesei,
Iar nu ai nevoii.
- . Cine a aflată în lume prietenă adevărată,
Elă o comoră bogată 'n viața sa a câștigată.
- . Nică odată pentru ună prietenă noă câștigată
nu lăpăda pe celă vechiă.
- . Prietenă adevărată este acela, care te sfătuiesce
spre bine, iar nu care îți laudă nebuniile.
- . Dacă prietenulă tēă este miere, tu nu umbla
să 'lă mănâncă totă.
- . Prietenulă (ruda) la vreme de nevoie se cunósce.
- . Prietenulă omulă este punga cu bani și saculă
cu mălaiulă.
- . Prietenulă vechiă e ca vinulă, care câtă se
'nvechesce, atătă mai cu gustă se bea.
- . Prieteșugulă judecătorulă e pe genunchie.
- . Prilejulă face pe toți,
Ca să fie hoții hoți.
- . Până nu vine primăveră,
Nu se face veră.
- . L'a prinsă în clapcă (capcană).
- . Cine se pripesce,
Se păcălesce.
- . Să nu te pripescă,
Că o greșescă.
- . Pașii pripitiți,
Ii face greșiți.

- . Privesce la elă,
Și 'lă scrie la felă.
- . Să venimă iar la prochimenă.
- . Nică pe sine nu se procopsesce,
Nică pe altulă nu folosesce.
- . Procopséla nu e cârpă să o mototolescă și să
o bagă în sênă.
- . Procopséla nu se cumpără cu bană,
Ci se câștigă cu ană.
- . S'o procopsi, când mă o cresce
Pără în palmă și între degete.
- . Este procopsită la rele.
- . Număi atuncă este singură celă procopsită,
Când stă de vorbă în casă cu omulă nepedepsită.
- . Eă de promisiună am o ladă îndesată cu ge-
nunchele.
- . Fă-mă, de poți, prorocă,
Ca să te facă cu norocă.
- . Fă-mă, Dómne, prorocă, să te facă împărată.
- . Prostia și nerođia,
Să rudescă cu nebunia.
- . După ce e prostă, îlă chiamă și Vladă.
- . Nu cere dela prostă învăță,
Și dela bătrână băță.
- . Prostă, din prostă care se nasce,
E ca vita care nu pasce;
Prostă trăiesce fără nume,
Prostă se duce și din lume.

- . Prostŭ se nasce,
Prostŭ cresce,
Prostŭ móre.
- . Ce mŭ e prostulŭ,
Ce mŭ e nebunulŭ.
- . Prostulŭ, câtŭ sã i dai bãtae,
Face capulŭ câtŭ flŭ taie.
- . Prostulŭ cu prostŭ când trãiesce,
Lesne sã îngãduiesce.
- . Prostulŭ este ca orbulŭ, când dã de pãrete.
- . Tocma aci socotesce,
Cã lumea se isprãvesce.
- . Prostulŭ face ce vede,
Și ce aude, crede.
- . Prostulŭ sã cumpere carne merge,
Și pecia vacii alege.
- . Prostulŭ uitã din naturã,
Dela mânã pãn' la gurã.
- . N'ai ajunsŭ de proverbŭ în țerã.
- . Din pruna cânescã nu faci zamã dulce.
- . Printre mumã, printre móșe,
Prunculŭ a rãmasŭ fãrã bõșe.
- . Prunculŭ și bãtrãnulŭ în tóte,
Fãrã doicã nu se póte.
- . Cu puŭ și cu ouë și cu clocã grasã, nu poți fi.
- . Puica se cunósce pe créstã
Ce némŭ o sã éșã.

. Corbule, cum îți sîntu puii?
Frumoși, pe câtu merge înnegrescî.

-
- . Este încă puișorî
Cu cașu la botișorî.
- . Când la puiî, gaura „sfârrr“.*)
- . A sburatî puiulî cu teiî,
Tocmai când a fostî temeîî.
- . A sburatî puiulî cu ațî,
Tocmai când a fostî dulceta.
- . Dacă face puiulî aripî
La cuibî nu 'lî mai găsescî.
- . Puiulî pene dacă face,
Totî ca să sbore îî place.
- . Verșî cu pumnulî,
Șî culegî câte unulî.
- . Pune-te măsă,
Scolă-te măsă.
- . Punga î a făcutî paianjenî la gură.
- . Punga î e mare,
Șî gură n'are.
- . Te pupă î botî,
Șî 'î ia din pungă totî.
- . Elî mănâncă unî purcelî,
Ș'altuia dă unî purecelî.

*) In locî de: când la gaură, puiu sfârrr (a sburatî).

- . Purcelului de vei tăia urechile și coda din grădină, mâne și numai se aibă locū pe unde se vîrî, apoi îlū vei găsi acolo.
- . Pentru unū purece își arde plapoma.
- . Cu pușca sécă la vênatū să nu plecī.
- . A pusū mai multū de o parte.
- . Unde găsesce pusū rēū, elū pune bine.
- . Când n'ai putere tacī și îngHITE.
- . Celū cu putere multă
Te supune și 'lū ascultă;
Iar pe micū îlū stăpânesce,
Legea cum îți poruncesce.
- . Puterea dă curagea, Curagea victoria.
- . Puterea la omū sîntū anii,
Și aripile lui baniū.
- . Dacă nu mai e puterintă
La ce chichirezū gâlcéva (dice țiganulū).
- . Du-te 'n putina cu argăséla.
- . Cu cele puține
Celū multū se ține.
- . Cine mîncă puținū, mîncă mai de multe ori.
- . Cine nu se mulțămesce de puținū, nu merită nici multū.
- . Cine nu se mulțămesce de puținū, perde și celū multū.

- . De puțină cine nu se mulțămese,
Nici de multă nu se 'nvrednicesce.
- . Mai bine puțină cu dreptate,
De câtă multă cu strâmbătate.
- . Vrea să umple 'n puț gălătă,
Cu gura astupată.

R.

(Nru. 2365—2462.)

- . Răbdă par' că e de feră,
Și i crepă ochii de geră.
- . Cu răbdare și tăcere,
Se face agurida miere.
- . Ca răbdarea la necasă nici ună lecă mai bună.
- . Cu răbdarea o duci departe.
- . Răbdarea e totă-dé-una
La oră-cine mai bună.
- . Răbdarea
Trece marea.
- . Înghite la răbdări prăjite.
- . Răbdări prăjite ai să mănânci.
- . Răcăie ca găina, când se vede în belșugă.
- . Cu ună racă
Totă sêracă.
- . Ce mi e Rada Bada,
Ce mi e Bada Rada.

- . Din rădăcină rea
Odrălesce smicea rea.
- . Cine se razimă pe umbră, greșesce.
- . Rana dacă se deschide
Anevoe să 'nchide.
- . Rara întâlnire,
E mai cu iubire.
- . O ceri rasă și 'nfênată,
O dai cu vêrfu și 'ndesată.
- . Aici la râșniță nu e,
Care când o vrea să puie.
- . Dintr' unū răsurū ese și trandafirū și mărăcine.
- . Nu este răsurū,
Să n'aibă cusurū.
- . Răsurū frumosū înfloritū,
Ș' între spinī a rēsăritū.
- . Rața sêlbatică nu se domesticesce.
- . De rea câmpii nu o 'ncapū,
Și ia pólele 'n capū.
- . Cine face totū la rele,
Elū nu scapă de belele.
- . Din douē rele s'alegī pe celū mai micū.
- . Nu se părăsia de rele,
Dar l'a cam strînsū de curele.
- . Să nu mai dea rele Domnulū,
Cătū póte suferi omulū.

- . Plângându c'a rămasă cu una
Perdă și pe cea din mână.
- . Tocma când s'a răpeditū,
Și lumea s'a isprăvitū.
- . Răsare unde nu 'lū semenī.
- . La resboiū în cōdă și la fugă în frunte.
- . Se răsfață 'n haine lungi,
Ca unū banū în douē pungī.
- . Te răsfață într' alū tēū,
Ca ariciū 'n cuibulū sēū.
- . E răsfațatū înaintea bătăii cu câteva palme.
- . Se răspândescū ca potērnichile.
- . Rētăcirea din urmă, al te mai rea decâtū cea
d'ântăiū.
- . S'aū întēlnitū doi rētăciți,
S'aū hotărītū a se duce,
Drumulū încotro i va duce.
- . E răū, când ajungī să cumperi grăū dela gășce.
- . Astădi faci răū cuiva ori-ce,
Mâne altulū și 'lū întōrce.
- . Cui i se croiesce răū,
Răū îi merge totū mereū.
- . E destulū de răū,
Dacă n' ai alū tēū.
- . Răū este cu răū,
Dar e mai răū fără răū.

- . Rěū faci,
Rěū găsesci.
- . Rěū la vale, greū la delū,
(Dice bietulă cală.)
- . Rěulă ce și 'lă face omulă singură, nimenea
altulă n'ară puté să i 'lă facă.
- . Rěulă cu rěū se gonesce,
Fă i rěū că te pomenesce.
- . Rěulă lesne îlă face omulă, dar binele anevoe.
- . Și rěulă e bună la ceva.
- . Cine rîde, gura 'și întinde.
- . Cine rîde la urmă, rîde mai bine.
- . Când rîde, BCU Cluj / Central University Library Cluj
Sórele rěsare.
- . Noi rîdemă de unulă, doi,
Si patru-deci rîdă de noi.
- . Nu trebuie să rîdemă de zidirea lui Dumneđeū.
- . Rîde unulă de altulă în parte
Și fie-care are ună rěvașă în spate.
- . Îi frécă ridichiă la nasă.
- . Dintr'o ridichiă patru feluri de mîncări se
facă: rasă și nerasă, cute și felii.
- . De rîie códa îi pică,
Și ea totă susă o ridică.
- . S'a 'ntovărășită rîiosulă,
Cu chelulă și păduchosulă.

- . Cu rîmă mică se prinde pecele mare.
- . Vine rîncedŭ
Lângă mucedŭ.
- . Când se vorbește de rîsŭ,
Nu se spune pentru plânsŭ.
- . După rîsŭ cunoscî pe nebunŭ.
- . Rîsŭ
Amestecatŭ cu plânsŭ.
- . Cu rîsulŭ și cu glumele,
Să culegŭ tómnă prunele.
- . Plânge rîsulŭ de astă-véră.
- . N'a ajunsŭ la rîŭ,
Și și a ridicatŭ pólele la brêŭ.
- . Multe rîuri facŭ torentŭ.
- . Ajună robulŭ lui Dumneđeŭ, pentru că n'are
ce mânca.
- . Rógă-te pentru orî-cine,
Ca să 'ți dea și ție bine.
- . Cine vrea să se róge sântului, duce lumînare
și tãmâe.
- . Când rogî pe Domnulŭ, muncesce,
Că atunci te miluiesce.
- . Umblă ca să prindă roiulŭ,
Și 'și întórce înapoiulŭ.
- . Cheltuiesce, Române,
Și veđi ce 'ți mai rămâne.

- . Păcatŭ că te a făcutŭ Dumneđeŭ Românŭ cu căciulă.
- . La plugŭ se cunósce Românulŭ.
- . Până nu întri cu Românulŭ la plugŭ, nu 'lŭ cunoscŭ.
- . Nicŭ o rosă fără spinŭ.
- . E roşu ca céfa bouluŭ de jugŭ.
- . Este ca a cincia rôtă la carŭ.
- . Nu sciŭ cum se 'ntórce róta :
Ađi la mine,
Mâne la tine.
- . Unge osia, să nu scârţăie róta.
- . Rótele se gonescŭ una pe altă,
Şi nu se ajungŭ nicŭ odată.
- . Te ai făcutŭ cu dênşa rudă,
După mămăligă crudă.
- . Cu rudele să mănâncŭ, să beaŭ,
Daraveră să nu aibŭ cu ei.
- . Sântetiŭ două rudişóre,
C'aţi uscatŭ rufe la sóre.
- . Care nu scie rugăciunea, mérgă pe mare.
- . Rugăciunea omuluŭ bétŭ nu o primesce Dumneđeŭ.
- . Rugăciunea răŭ făcută
Nicŭ odată nu ajută;
Ci cuvinte mai puţine
Şi dise cum se cuvine.

- . Celui fără rușine
De i dai ceva, în obrază sare,
Să ți se urce 'n spinare.
- . A mânca nu e rușine,
Când mănânci cum se cuvine.
- . Cine n'are rușine de ómeni, n'are nici frică
de Dumnedeu.
- . Ii este rușine,
Să mănânce bine.
- . Mi se pare de rușine,
Că cade cerulă pe mine.
- . Par' ca mi e rușine mie,
Că nu ți e rușine ție.
- . Să aibă cineva rușine,
Până unde se cuvine.
- . Să aibă omulă rușine,
Când face rău, nu bine.
- . Cine a perdută rușinea, ca să o găsească elă?
- . Ia rușinea 'n nasă,
În fie-ce césă.
- . Și a mâncată rușinea cu mămăligă.

S.

(Nru. 2463—2744).

- . Sabia de aură taie mai tare, decâtă cea de feră.
- . Nu da sabiă în mâna celui vrăjmașă,
Că pe altulă după ce taie,
Și asupră 'ți o să saie.

- . Bărbatulă să aducă cu saculă,
Mierea să scóță cu açulă,
Totă să isprăvesce.
- . Cum e saculă și peteculă.
- . Deslega-voiă saculă,
Vedé-vei pe draculă.
- . Légă saculă la gură, până e plină.
- . Légă saculă până e rotundă,
Nu când ajunge la fundă.
- . N'a deslegată saculă încă,
Dar să veđi vorbă adêncă.
- . Saculă cu făină se economisesce, când se
'ncepe; iar nu când ajunge pe fundă.
- . Saculă finulă e totă nouă.
- . Saculă plină curênd se vérsă.
- . Si a găsită saculă,
Peteculă.
- . După cum a fostă sădită,
Astfelă a și rêsărită.
- . Să i legi într'ună teiă, și să i dai pe gârlă.
- . Salcia câtă să căsnesci,
Pomă nu poți s'o altoiesci.
- . Nică salcia pomă,
Nică mojiçulă omă.
- . Bate samarulă,
Să pricépă măgarulă.

- . Sănătate în târlă, că oile aū muritū de gălbézá.
- . E mai bună sănătatea,
Decâtū tótă bogătatea.
- . Nimicū nu e ca sănătatea.
- . Nu e nimicū ca sănătatea și baniū.
- . Sănătatea
E bogătatea.
- . Sănătatea face baniū, și baniū sănătatea.
- . Când esci sănētosū, bărbatū,
Esci îndestulū bogatū.
- . Din bunū sănētosū, te faci bolnavū.
- . Ferbe sângele 'n tine ca 'ntr'o cóje de racū.
- . Sângele apă nu sē face.
- . Cine este sântū, pe așternutū môle nu dórme.
- . Cum e sântulū, și tāmâia.
- . D'aci 'nainte sapa și lopata.
- . Rēmâne la sapă de lemnū,
Și 'n casă fără lemnū.
- . Unii sapă și plivescū,
Alții beaū și chiuiescū.
- . Caută 'ți de sărăciă.
- . După tótă sărăcia,
Îlū mai mănâncă și rîia.
- . În casa trândavului e sărăciă lucie.
- . Își vede de sărăciă.

- . L'a luatū sărăcia după urmă,
Ca o óie rătăcită din turmă.
- . Sărăcia când ți e 'n vétră,
E ca o stană de pétră.
- . Sărăcia de elū se ține,
Ca pulberea după căne.
- . Sărăcia 'nvéță pe omū,
Ca să fie economū.
- . Sărăcia nu este rușine (păcatū).
- . Sărăcia îi róde urechile.
- . Sărăcia la omū e stană de pétră.
- . Sărăcia pretutindinea,
Se 'ntinde ca pecinginea.
- . Aū ajunsū și ei săracii,
După ce aū 'mpărțitū colacii.
- . De săracū nici unghiū n'are,
La vreme de scărpinare.
- . Mai bine trăiesce unū săracū lipitū,
Decătū unū bogatū sgârcitū.
- . Mai bine săracū și curatū,
Decătū bogatū și rușinatū.
- . Nu e săracū celū ce n'are tată și mumă,
Ci celū ce n'are 'nvătătură bună.
- . Nu văieta pe săracū,
De traistă și de sacū.
- . Pe săracū în nevoi crude,
Numai Domnulū îlū aude.

- . Și săracu și nesupusă,
Și umblă cu nasul pe susă.
- . Sânt săracu,
Pentru că nu sânt bogatū.
- . Casa săraculū o are,
Tōtă ca melcu 'n spinare;
(Iși ia ouele și cuibulū).
- . Când se trudesce săraculū,
Dumneḃeu îi umple saculū.
- . N'are în lume săraculū,
Unde să 'și plece nici capulū.
- . Săraculū n'are nici haină,
Nici la inimă vr'o taină.
- . Săraculū, de ce i săracu?
Că n'are minte 'n capū.
- . Săraculū în locū să i dea,
Închide ochii a nu 'lū vedē.
- . Cine 'ntr'altă lege sare,
Nici unū Dumneḃeu nu are.
- . Sare ca capra négră,
Din colțū în colțū să mérgă.
- . Sare din lacū în puțū.
- . Șarea e bună la fertură,
Însă nu peste măsură.
- . I a săritū țandăra.
- . Sări-voiū, plesni-voiū,
Sta-voiū, crepa-voiū.

- . Ceī ce multe gardurī sarū,
Orū să dea cu c . . . 'n parū.
- . Sărută 'lū în botū,
De vreaī să ĩ iaī totū.
- . Da-l'ași lui satană,
Ploconū de pomană.
- . Cade satara în spinare.
- . Câte sate, atâtea bordeie.
- . Ce scie satu,
Nu scie bărbatu.
- . Totū la noi în șétră,
Bate vântū și pétră.
- . Găsesce satū fără căni, umblă fără ciomagū.
- . Nu face satū cu dēnsulū.
- . Nu 'lū primise 'n satū, și elū întreba de casa
pârcălabului.
- . S'a mâniatū răū pe satū,
Și trei đile n'a mâncatū.
- . Sânt sätulă
De așa șulă.
- . Scie satulū,
Și nu scie bărbatulū.
- . La satulū ce se vede,
Călăuză nu trebuie.
- . Satulū micū ĩlū ajunge podóba desū.

- . Satului micu și rotogolă,
Îi dau și curând ocolă.
- . Sătululă la flămândă nu crede (nu crede flă-
mândului).
- . I a dată pân' s'a săturatū,
Ș'atunci l'a făcutū scăpatū.
- . Ađi ar sătura dece,
Și mâne flămândū petrece.
- . Dacă nu te saturi mîncîndū,
Dar nici odată lingîndū.
- . Din pumnii străini nu te saturi când beai apă.
- . Nu totū ce sboră se mîncîncă.
- . A sburatū odată dela mine, s'a dusū!
- . Lasă să se scalde în apele ei.
- . Scapă, ca din ghiarēle ursului, cu pērulū wâlvoiū.
- . A scăpatū ca cănele din lanțū.
- . A scăpatū ca din gura lupului.
- . A scăpatū scurtă de cōdă.
- . După ce lū face cam scăpatū din mînă,
Par' că e cotoiulū bătutū la smîntînă.
- . Mîna altuia nu te scarpină cum îți place.
- . Scărăbușū, p'a cui mînă ai ajunsū!
- . Par' că l'a ținutū legatū de scaunū.
- . Scaunulū cu unū piciorū numai nu pōte sta
dreptū.

- . Scaunulă înaltă în picióre curênd se restórnă.
- . Scaunulă totă din picióre 'și are perire.
- . Schimbarea domniloră,
Bucuria nebuniloră.
- . Schimbulă nu trăiesce.
- . Din schinteia mică se aprinde foculă mare.
- . Dintr'ó schinteia se ațâță foculă.
- . Adesea schinteia mică face flacără mare.
- . Schiopătura oiloră
E bucuria lupiloră.
- . Cu schiopă la ună locă de ședă,
Te înveți să schiopetezi.
- . Își nimeri schiopulă coborâșulă.
- . Cine te scie, te cumpără; cine nu te scie, te vinde.
- . Fie-care singură scie unde 'lă strînge opinca.
- . Multe scie, multe croiesce,
Și nici una nu isprăvesce.
- . Se scie cu cuibulă la inimă.
- . Scie sfatură să dea,
Cătă scie și baba mea.
- . Sciințele sîntă uși, iar cheile loră sîntă cex-
cetările.
- . I a avută Dumneđeă de scire,
Și l' a păzită de peire.

- . I a avută Dumneđu de scire,
Și puțintică norocire.
- . Nimenea nu pôte să dîcă : „acum le sciũ tóte.“
- . A sciutũ să 'lũ potrivescă.
- . Nicî nu 'lũ scólă din bólă,
Nicî nu 'lũ lasă ca să móră.
- . Scóla face pe omulũ, omũ,
Și altoiulũ pomulũ, pomũ.
- . Scólă-te de diminetă și te culcă mai târđiũ.
- . Scólă tu, să ședũ eũ.
- . Sub pétra cea mai frumósă scorpia ascunsă zace.
- . În locũ să te scóță din undă,
La mai adêncũ te afundă.
- . Cine e vrednicũ scóte și îmbucătura din gura
omulũ.
- . Din cele ce ți o scrie 'n carte,
Nu te duce mai departe.
- . Scrie pe luminaire,
Pentru neuitare.
- . Scrie pe ghiatã,
Până diminetã.
- . Scriptura și sânta lege,
Da 'ndósele nu le 'nțelege.
- Ce e scrisũ omulũ, trebuie să pãtimescã.
- . Nu linge ce ai scuipatã.

- . Capra face stricăciune scumpiei,
Și scumpia 'și răsună cu pelea ei.
- . Scumpă la tărîțe și ieftină la făină.
- . Scumpulă cu galant-omul sîntu doi vrăjmași
neîmpecați.
- . Scumpulă cumpără stafide și cere să i adauge
piperu.
- . Scumpulă cu 'nșelătorul lesne se 'nvoiesc.
- . Scumpulă mai mult păgubesce și leneșul
mai mult alergă.
- . Scumpulă nu e stăpân pe banii lui, ci banii
îl stăpînesc pe el.
- . Scumpulă perde. / Central University Library Cluj
- . Scumpului nici odată să nu i dici: „dă 'mi,
ci totu-dé-una: „na.“
- . Totu din grâu se face și sęcara.
- . Cine 'și bagă sęcerea în c . . . o să o scõtă
cu sânge.
- . Umblă după sęcerat, Pe unde n'a sęcemat.
- . Sęcurea rea nu piere.
- . Cine șede,
Coda i cade;
Cine mișcă
Elu totu mai pișcă.
- . Șede, dormiteză,
Și desceptu viseză.

- . Şede posacū şi tăcutū.
- . Şede şi elū între noi,
Ca măgarulū între oi.
- . Şede totū abanosū,
Țepănū şi vîrtosū.
- . Cu şederea din dî până 'n séră,
Se 'nvătă leneşū prin munca cea rară.

- . Mai bine să şedî strâmbū
Şi să vorbesci dreptū.

- . I se urăsce şedëndū,
Nici o trebă neavëndū.
- . A venitū sĕlbaticulū,
Să 'mpace pe domesticulū.
- . Lasă 'lū pe séma meă; eū sîntū naşulū lui
- . Ceea ce veî sĕmăna,
Acea veî secera.
- . Cum a sĕmĕnatū,
Aşa a mâncatū.
- . Cine 'şi mănâncă sĕmĕnţa
De inū, îşi mănâncă cămeşa.
- . Are sĕmĕnţa de vorbă.
- . Fă-mĕ, tată, ca să 'ţi sĕmĕnū,
Ca frate cu frate gĕmănū.
- . Unde se găsesce şeua,
Se cere şi ipingĕua.
- . Păn' nu i iai şeua din spate,
Nu veđi în ce locū ilū bate.

- . Bate şéua să pricépă épa.
- . Cine cresce şérpe, ântâiŭ pe elŭ îlŭ muşcă.
- . Cine e muşcatŭ de şérpe, se păzesce şi de şopârlă.
- . Cresce puiŭ de şérpe, ca să te muşce.
- . Pare că i a friptŭ şerpŭ pe burtă.
- . Şérpele, când îlŭ dóre capulŭ, ese la drumŭ.
- . Şérpele, până nu 'lŭ calci pe códă, nu se 'ntórcce să te muşce.
- . Dă cu sete.
- . Setosulŭ bea apă din orŭ-ce lacŭ.
- . Sfada grabnică aprinde focŭ şi vrajba grabnică vérsă sânge.
- . Copaciulŭ când se sfărâmă,
Şi p'alŭii micŭ cu elŭ dărâmă.
- . Sfârşitulŭ alege.
- . Cine nu primeşce sfatŭ,
Nu e nici de ajutatŭ.
- . De vreaŭ sfatŭ la vre-o trébă,
Mergŭ la leneşulŭ de 'ntrébă.
- . Sfatŭ după faptă e manta după plóe.
- . Sfătuiեսce-te cu celŭ micŭ şi cu celŭ mare
şi pe urmă hotărâşce tu însuşi.
- . Sfatulŭ muierii, muierilorŭ folosescce.

- . Scie sfaturi sã dea,
Cãtũ scie ŝi baba mea.
- . Din sgãibuliã micã,
Bubã mare se ardicã.
- . În casele sgãrcitului nici ŝorecii nu se ducũ;
cãci elũ dacã nu mãnãncã, nici ei n'aũ ce
mãnca.
- . Sgãrcitulũ nici elũ nu mãnãncã, nici pe altulũ
nu vrea sã vedã mãnãndũ.
- . Sgãrcitulũ numai stãngã are (care ia;) drepta
(care dã) fii este uscatã.
- . Silã de vorbã 'ŝi face,
Totũ sã tronãnescã i place.
- . Ceea ce omulũ singurũ iŝi face,
Nimeni nu i pãte desface.
- . Cine ține pãnea în sãnulũ altuia, adeseori
rãbdã de fãme.
- . Din cãda pisicii sitã de mëtase nu se face.
- . Sita cãnd e nouã, n'ai unde s'o atãrni.
- . Sita, pãnã e nouã, se acãțã de cuiũ.
- . E slabũ de ângerũ.
- . Nu pãte fi cineva cu slãnina 'n podũ ŝi cu
vãrdã grasã 'n olã.
- . Slavã lui Dumneđeũ:
Am sã daũ
N'am sã iaũ.

- . Scie ce e 'n carte: slove negre pe hărtiă albă.
- . Cum e sluga și stăpânulū.
- . Mai bine slugă bogată, decâtū stăpânū săracū.
- . Sluga nevrednică stăpânii desū își schimbă,
Și 'și umple cuibulū ca o pupăză.
- . Slugă veche, mascara bătrână.
- . Din afară smălțuitū,
Și din lăintru mânjitū.
- . În c smeritulū locuiesce dracu.
- . Socotéla désă,
E frățiă alésă.
- . Dacă vomū socoti noi,
Câte întră 'n plăcintă foi,
Nici odată nu ne 'ndurămū
Ca să mai mâncămū.
- . Unde nu e socotință, socotéla merge rău.
- . A căutatū câtū a căutatū,
Dar sócră bună și a căpétatū.
- . S'a săturatū sócra de pómă acră.
- . De ar muri socrulū,
Ca să i apucū loculū.
- . Somnulū multū nu e fără vise.
- . În șóptă trebuie să fie
Și vre-o diăvólie.
- . Îlū sórbe cu ochiū.

- . După plóe
Vine sóre.
- . Pentr' unú şórece se 'nódă
Şi pîră că n'are códă.
- . Şórecele nu încape pe gaură
Şi şî a legatú şi tivgă de códă.
- . Şórecele speréză scăpare şi când e în gura
pisiceî.
- . Şórecelú nu î lipsesce,
Că din vreme 'şî grămădesce.
- . Şóreciî când aú pace cu pisica, se primej-
duiescú bucatele.
- . Arde móra, dar şi şóreciî se prăpădescú.
- . Numai sórele póte sê 'ncăldescă tótă lumea.
- . Până se 'ncaltă,
Sórele se 'nalţă;
Până se gătesce,
Sórele sfîntesce.
- . Sórele, de e sóre, şi totú nu póte încăldi
lumea tótă.
- . Sórele să 'mî fie bună; luna să o mănânce
vîrcolaciî.
- . Cine păzesce sofrana,
Mănâncă ciorbaua.
- . Cere să î dai la sorocú,
Par' că te pune pe focú.
- . Asta mî a fostú sórta.

- . Își face spaimă singur, ca calul de vânt.
- . Mai rău se sparie cineva din auzit, decât
din vădit.
- . Să sparie ca calul de troleul său.
- . Să sparie de umbra lui
Și să uite 'n urma lui.
- . Spărtura până e mică
Trebuie cârpită.
- . Spicul plin stă plecat.
- . Par' că 'lă țiu în spinare.
- . Pe cine 'lă mănâncă 'n spinare,
Lasă 'lă să i dea scărpinare.
- . Îi sporesce ca la raci,
Deși sînt cu mai mulți craci.
- . Cine spune multe
Face puține.
- . Ai dat spuza,
Și ai luat cenușa.
- . Îi stă ca un gunoi în ochi.
- . Nu sta departe, ca să nu fii uitat.
- . Îi stă înainte cu craci,
Ca ursu 'n spinarea vacii.
- . Nu te rezima de stâlp putred.
- . Am gândit că iaș pe Stana,
Ș' am luat pe satana.

- . A vrutū să fugă de Stana,
Ș' a datū peste satana.
- . Nu credū c'o fi Stana nóstră,
Cum o cereți Domnia-vóstră.
- . Altă Stancă,
Leică vorbă.
- . Ce mī e popa Stanū, ce mī e Stanū popa.
- . Mai multū scie Stanū pățitulū, decâtū toți
cărturarii.
- . Este Stanū pățitulū.
- . Orī Stanū,
Orī căpitanū.
- . Cine schimbă stăpânii, slugă l' mbětrânesce.
- . Am plecatū să 'mī cautū stăpânū, daré-ar
Dumneđeū să nu găsescū.
- . Esci stăpânū pe capulū tēū,
Orī la bine orī la rēū.
- . Mai bine e să fii stăpânū micū, decâtū slugă
mare.
- . Stăpânū nu poți ajunge, dar slugă totū-dé-una.
- . Unde nu e stăpânū, nici Dumneđeū.
- . Unū stăpânū avutū când are,
La mai mulți dă de mîncare.
- . Ochiulū stăpânului ingrașă calulū.
- . După mórte starea omului se vede, ca apa
după ce scade, atunci se vede ce peșce este.

- . Unde este stârvulă, acolo se adună eiórele.
- . Cânele de stârvurî nu móre.
- . Staă între năcovalmă și ciocană.
- . Elă îi da călcâie să stea,
Și épa maî tare fugia.
- . Să se ștérgă pe botă.
- . Stomaculă plină nu 'nvéță bucurosă.
- . Cine are străină,
Are în casă spină.
- . Când odată se strâmbézá,
Anevoe se 'ndreptézá.
- . Nu î ajungî cu strănutarea la nasă, de înfu-
murațú ce este,
- . A dată strechia în ei.
- . De nu póte strica altuia, își strică lui.
- . Elă chiar singură a stricată,
Și iar elă s'a mâniată.
- . Strigă de la munte, ca să 'lă audă,
Și de la Dunăre va să î respunđă.
- . Strigă și țipă ca din gură de șérpe,
De mă iaă fiorî din crescetă până 'n talpe.
- . Eă strigă încătă capulă mi se descleiesce,
Și bărbatu 'n lene abia mormăiesce.
- . Cine strînge, nu mănâncă.
- . E ca ună stupă neretezată.

- . I a suflată în luminare.
- . Nici unŭ suișă,
Fără coborîșă.
- . A venitŭ sulemenită,
Și se duce terfelită.
- . Sulița ori și unde
Nu se pôte ascunde.
- . Sumanulŭ albŭ se pôte 'negri,
Iar celŭ negru nu se pôte albi.
- . Tu 'lŭ trimeți la surcele,
Și elŭ îți aduce floricele.
- . Unde aduni tu surcele, eŭ am tăiatŭ lemne.
- . Par' că este surdŭ și mutŭ. Library Cluj
- . Surdulŭ n'aude, dar le potrivesce.
- . Surdulŭ povățuiesce aculŭ unde sună.
- . Surdului de giaba i cânti de jale.
- . Sutele
Mărită slutele.

T.

(Nru. 2745—2909).

- . La tăbaci cine slujesce,
Pelea i se tăbăcesce.
- . Aŭ tăbărîtu ca furnicele la stejarŭ.

- . Cine tace,
Maî multă trébă face.
- . Cine tace,
Merge 'n pace.
- . Tace
Şi face.
- . Cine tace
Şi face.
- . De multe ori la întrebare,
Şi tăcerea răspunsă are.
- . Ori ăi ceva maî bună decâtă tăcerea, ori tăci.
- . Tăcerea
E ca miera.
- . E maî bine să tăci decâtă să vorbesci rău.
- . Tăci să 'ți fie casa, casă,
Şi mēsa, mēsa.
- . Tăci tu, să vorbescă eă.
- . Număi c'ună tăciune
Nu sē face mămăligă,
Nici pōte ceva să se frigă.
- . Ardēndū număi doi tăciuni,
Nu sē potū face cărbuni.
- . Tacū, tacū,
Ca nucile 'n sacū.
- . Lasă să taie draculū bureți.
- . Taie cănilorū frunđă.

- . Unulă taie și croiesce,
S'altulă stă și potrivesce.
- . Tăgârtă ruptă
Îți împrumută,
Și cere la sorocă,
Să i dai sacă nouă în locă.
- . Taina lui Dumnezeu nimenia nu o scie.
- . Este taleră cu două fețe.
- . Nici talpa casei cereă de bute,
Nici mojiculă boieră (omă) de frunte.
- . Tândălica ferbe pere,
Tândăloiă vine și i cere;
Tândălica nu se îndură,
Tândăloiă vine și i fură.
- . Mai bine târăiă decâtă nici odata.
- . Este tare de urechi,
Că n'are două părechă.
- . E tare de ângeră.
- . Cine s'amestecă în tărățe, porciă 'lă mănâncă.
- . Nu fiă ieftină la tărățe și scumpă la făină.
- . Nu te băga în tărățe, că te mănâncă porciă.
- . Scumpă la tărățe și ieftină la făină.
- . Par' că i a făcută ună tată și o mumă.
- . Urătă tată a avută,
Să i semene l'a făcută.

- . Tatălă de ce fii hrănesce
 Și le împlinesce tóte;
 Dar pe elă, de sărăcesce,
 Ună fiu a 'lă hrăni nu póte.
- . Cinci Tătari de Crimă plătescú mai multă
 decâtú de ce de Bugeacú, și cinci Moldoveni
 biruiescú pe de ce Tătari de Crimă; ér cinci
 Codreni, adică Tighicenă, batú pe de ce Mol-
 doveni.
- . S'a făcutú tēcă de pământú.
- . De ce te temă, nu te trece.
- . Bună țera,
 Rea tocmelă.
- BCU Cluj / Central University Library Cluj
- . Cum e țera și obiceiulú.
- . În țera orbilorú celú cu unú ochiú este 'mpěratú.
- . Țera piere de Tătari,
 Și elú bea cu lăutari.
- . Mai bine unú țeranú viú, decâtú unú împěratú
 mortú.
- . Încărduitú cu terca berca,
 Trei lei părechia.
- . Dacă aducă ăntăiú terciulú,
 Pe urmă aducă de surdă
 Ospetelui cașú și urdă.
- . N'o să o scoți în tērgú de vëndare.
- . Tērgulú sě face cu bani și nunta cu lăutari.
- Hințescu, proverbele Românilor. 13

- . Îi pune țestulă în capă,
Și 'lă întorce ca 'n dulapă.
- . E forte rău,
Dacă n'ai ală tēu.
- . Nu vinde ce nu i ală tēu,
Să nu 'ți vie 'n urmă rău.
- . Joci cu tichia chelului,
Ajungi și tu 'n felulă lui.
- . Nu umbla cu țifna 'n nasă.
- . Pe Țiganulă de 'lă vei spăla,
Totă negru va rămâne.
- . Țiganulă, când a ajunsă împărată,
Antăiū pe tatălū seū l'a spânduratū.
- . Țiganulă la mală se innecă.
- . Țiganulă până nu fură, nu se ține omă.
- . Totă țiganulă,
Iși laudă ciocanulă.
- . În tigva secă câtū să suffi,
Nu poți să o umfi.
- . Timpulă cumpără paiele
Și nevoia le vinde.
- . Timpulă e banī.
- . Timpulă trece cu ađi, cu mâne,
Iar veninulă rău totă rămâne.
- . Celū ce ține, învinge.

- . Să ține de capulă
Lui ca gaia mațulă.
- . Să ține după mine (n'ar fi să mai țină),
Întocma ca draculă după copilulă mică.
- . Ține minte în totă véculă,
Și nu 'ți băga în cărdă cu draculă.
- . Ține-mă, Dómne, înca, University Library Cluj
Dacă vei să mai mă ai.
- . La tinerete cine nu lucrăză,
La bătrănețe rîiază.
- . Sémăná la tinerete,
Ca să ai ce culege la bătrănețe.
- . După ce nu erau tineri,
Să logodiră și vineri.
- . Este tinără, ș'o mai cresce,
D'o trăi să procopsesce.
- . E tinără și s'o mai face,
Tigva de i să va cóce.
- . Pré e tinără, n'are minte,
Și o croiesce d'aci 'nainte.
- . Cum e tingirea și capaculă.
- . Își găsesce tingirea capaculă.
- . Încoronéză tînțarulă,
De ți 'lă face cătă măgarulă.
- . Strecură tînțarulă,
Și 'nghite armăsarulă.

- . Când a crescută tivga și când i s'a strâmbatū
gâtulū?
- . Tocmélă țigănescă,
Dară plată omenescă.
- . Multū tocatū,
Puținū mâncatū.
- . Te tocmesce
Dușmănesce,
Și plătesce
Omenesce.
- . Tótna sē numeră bobocii.
- . L'a mai îngrozitū o tónă.
- . Destulū am fostū toporū de óse.
- . Cu toptanulū,
Și baniū la anulū.
- . Nu scii să torci, nici să țeși,
Numai la horă te 'ndeși.
- . După ce tóte 'sū în cercuri,
Și nunta o avemū mercuri.
- . Finea bună, tóte bune.
- . Îndeșertū sîntū tóte,
Dacă este mórte.
- . Tóte ca tóte,
Numai dragoste cu sila nu sē póte.
- . Tóte 'și aū léculū.
- . Tóte 'și aū vremea lorū.

- . Tóte la vremea lorǔ date
Sântǔ ca şi o sǎnǎtate.
- . Tóte lucrurile nu sântǔ pe dosǔ.
- . Tóte mergǔ dupǎ némǔ.
- . Tóte rîurile curgǔ în mare.
- . Tóte 'sǔ cu timpǔ şi sorocǔ,
Şi ruşinea l' alǔ ei locǔ.
- . Tóte strachinele nu sântǔ pentru ciorbǎ.
- . Tóte sântǔ la vremea lorǔ.
- . Tóte sântǔ pǎnǎ la o vreme.
- . Tóte sântǔ sorǎ cu minciuna.
- . Tóte totǔ (dupǎ némǔ) mergǔ, Library Cluj
La tulpina lorǔ alergǔ.
- . Cǎnd pornescǔ toţi sǎ vorbescǎ,
Par' cǎ i lavra ovreescǎ.
- . Toţi pretutindenea sapǎ,
Elǔ duce câniǔ la apǎ.
- . Totǔ una e: aǔ cu capulǔ de pétrǎ, aǔ cu
pétrǎ de capǔ.
- . Mulţi tovaroşǔ totǔ-dé-una,
Facǔ mai multǔ decǎtǔ o mânǎ.
- . Cine are tovaroşǔ nerodǔ,
Ajunge din podǔ în glodǔ.
- . Fǎ-te tovaroşǔ cu draculǔ,
Pǎnǎ trecǔ cu elǔ laculǔ.

. Tovaroșu numai la câștigu,
La pagubă pune cârligü.

. Câtü de rău să trăiască omulü, totü nu se
'ndură să moră.

. Cui nu i place să trăiască ca găina la moră?

. Nimenea n'o să trăiască,
Lumea să o moștenéscă.

. Scie ca lumea să trăiască.

. Cine trăiesce cu chiorii, se învêță a se uita
crucișü.

. Cine trăiesce nădăjduindü,
Móre jinduindü.

. Nu cine trăiesce multü,
Scie multe;
Ci cine umblă multü,
Scie multe.

. Trăiesce ca câniü cu porciü.

. Trăiesce ca cânele cu pisica.

. Trăiesce ca în sênü de raiü.

. Trăiesce din seulü seü.

. Spune 'mü cu cine trăiesci,
Și 'ți voiü spune cine esci.

. Multü trăiesci, multe auđi,
Multü umbli, multe veđi.

. Multü trăiesci, multe pătimesci,
Multe 'nveți, multe greșesci.

- . Trăiescū împreună,
Ca pânea a bună.
- . Traista golă
Te omóră.
- . Traiū
Cu vेत्रaiū.
- . Moşulū traiulū şi a nimeritū,
Şi ca vulturulū a 'ntineritū.
- . Fie-care trage acolo, unde cunósce.
- . Fie-care trage spuza pe turta lui.
- . Trage ca calulū la grăunţe.
- . Trage 'n greū câtū póte.
- . Trage neîncetatū, Central University Library Cluj
Vetréla pe uscatū.
- . Cine vrea trandafirī,
Caută se vrea şi spinī.
- . De departe trandafirū,
De aprópe borşū cu ştirū.
- . Fie-ce trandafirū cu ghimpele lui.
- . Orī-ce trandafirū are şi spinū.
- . Trândăvia e muma tuturorū rěutăţilorū.
- . L' a trăsniţū ca din seninū.
- . Atătū de trébă ce este,
Numai jujeū îi lipsesce.
- . Când te trimete la trébă,
Mergī şi te 'ntórce 'n grabă.

- . Dacă n'ai trébă, fă-te martorū.
- . Își caută de trébă.
- . La ori-ce trébă
Pe Stanū pătitulū întrebă.
- . La o trébă când se scólă,
Par' că are ouë 'n pólă.
- . Slabă trébă,
Târța pârța,
Mai nimica.
- . Tréba fă o cum se cade,
Și ședī atunci când se șede.
- . Ce i trebuie chelului tichie de mărgăritarū?
- . Unde n'am trebuință, nici nu vëndū, nici nu
cumpērū. Cluj / Central University Library Cluj
- . Are trecere 'n ori-ce curte.
- . E trecutū și prin ciurū,
Și prin dârmonū.
- . Tremură de par'că 'lū găsescū tóte nēbădăile.
- . Tremură după unū napū,
Ca de ochiī sēi din capū.
- . Trestia, care se plēcă vântului, nici odată nu
se frânge.
- . Să fii trézū nemâncatū,
De 'ți va dice lumea că escī bétū,
Mergī de te culcă.
- . Ce e în inima trézului,
E în 'gura bétului.

- . Unde 'lă trimetă, unde 'lă mâiă, *)
Umblă fără căpătăiă.
- . Trufia e trâmbița căderei.
- . Cu trupulă în biserică și cu gândulă la dracu.
- . Îi pune trupulă în saramură.
- . Fie tufă câtă de mică, își are și ea umbra ei.
- . Tufă în capă, tufă în pungă.
- . Par'că a tunată,
Și i a adunată.
- . Ce să nasce pe 'ntunerecă, trebuie să se vedă
la lumină.
- . Eă dică tunsă și elă rasă,
Nu sciă la ce o să esă.
- . L'a tunsă bine,
Cum să cuvine.
- . Turcu e turcosă,
Țiganu fricosă.
- . Cum e turculă și pistolulă.
- . Îi luă turta de pē spuză.

U.

(Nru. 2910—2981).

- . Udatulă nu se teme de plóe.
- . Mai dați cu udătura,
Că mi s'a uscată gura.

*) In locă de: mână.

- . Mai mulți se uită la mirésă, decâtă la ginere.
- . Te uită în față,
Și mă 'ntrebă de viață.
- . Se uită la dânsa ca la o ciréșă cóptă.
- . Se uită la elă ca dracu la popa.
- . Uită de joi,
Până mai apoi.
- . Uită de la mână
Până la gură.
- . Când umblă prin potecele,
Par' că e luată din ele.
- . Césulă umblă și lovesce,
Iar vremea se odihnesce.
- . Umblă nóptea ca liliecii.
- . Umblă par' că treeră la mărăcinii.
- . Umblă pe drumă bétă,
Ca cănele turbată.
- . Umblă pe drumă cu alaiă,
Ș' acasă n'are mălaiă.
- . Umblă pe drumuri tăindă căniloră frunđă.
- . Umblă pe unde a înțărcată draculă copii.
- . Unulă umblă și străbate,
Și pe altulă fericea 'lă bate.
- . Umblarea i e 'ncovoiată,
Ca la pisica ploată.

- . A umblatŭ cătŭ a umblatŭ,
Dar acum i s'a 'nfundatŭ.
- . A umblatŭ, totŭ a umblatŭ,
Până când pe brânci a datŭ.
- . Multŭ umbli
Mulle 'nveŭi;
Multŭ trăiesci
Mulle veŭi.
- . Umblă cu coliva 'n peptŭ.
- . Cine să rézimă de umbră,
Dă 'ndată peste capŭ, tumbă.
- . Cine sĕ rézimă pe umbră, greşesce.
- . De o umbră, de o nălucă,
Frigurile îlŭ apucă.
- . Face ŝi elŭ umbră pămĕntului.
- . Întórce umbrela din cotro vine plóea.
- . Sĕ umflă 'n pene.
- . Sĕ umflă 'n sprâncene,
Ca curcanulŭ în pene.
- . Ascultă din ŭece vorbe ŝi una a muierei.
- . Doi înŝi una nu ŭicea:
Unulŭ, hăis! ŝi altulŭ, cea!
- . Tine-te numai de una,
Nu sări din una 'n alta.
- . Tu sciŭ una, douĕ
Eŭ sciŭ păn' la nouĕ.

- . Una este una, două facă mai multe.
- . Una și cu una facă două.
- . După cum e unchiulă,
Așa și nepotulă.
- . Unde o eși să éasă,
Orî că tunsă orî că rasă.
- . La unii unele,
Și la alții altele.
- . Își găsesce uneltiără,
Să i taie din unghișoră.
- . Îi taiă din unghișoră.
- . Fόμεa și rușinea
Nu sê potă de locă uni
Înr' ună locă a locui.
- . Boii uniți la pășune,
Lupulă nu i pôte rēpune.
- . Dacă puî untă-de-lemnă în candelă, îți va lumina.
- . Ună perde vără.
- . A luată cu unulă
Și a dată cu pumnulă.
- . Ia pe unulă și dă în celălaltă.
- . Pentru ună urciură de zară
Pune pisica în fiară.
- . Urciurulă merge de multe orî la apă; dar în
cele din urmă se sparge.
- . A mâncată urdă cu usturoiă și cere să i mi-
rôse gura a lapte.

- . După ce nici n' are de cercei urechi,
Umblă să 'și cumpere și două părechă.
- . Umblă cu floce la urechi.
- . Are urechi de cârpă.
- . P'o urechiă întră și pe alta ese.
- . După ce e uritū bea și tutunū.
- . I s'a uritū cu binele.
- . La tóte urma alege.
- . Nu judeca urma, ésă unde o esi.
- . Urma laudă 'nceputulū.
- . Elū într'unū felū o ursia
Ș' altū felū eși la văpsea.
- . Urșii cu ursulū ursărescū,
În danțurī nu sē lovescū.
- . Jócă ursulū la cumētru; veđi să nu viă și la noi.
- . Îlū strânge ca ursulū în brațe, până i esū ochii.
- . Ursulū, când n'are de mâncare,
Își mușcă din labe.
- . Ursulū de lătratului cănilorū nu sē sparie.
- . Ursulū nu jócă de voie,
Ci de nevoie.
- . Nu te juca cu códa ursului.
- . Nu vinde pelea ursului înainte de a 'lū ucide.
- . Este ușă de biserică.

- . La ușa surdului,
Orî bate, dacă 'ți pasă,
Orî mai bine fugi, te lasă.
- . Nimenea nu e ușă de biserică.
- . Nicî usturoiū (aiū) n'a mâncatū, nicî gura nu
î pute.

V.

(Nru. 2982—3161.)

- . O vacă 'ntinată
Necinstesce ciréda tótă.
- . Unii ținū vaca și alții îi mulgū țîtele.
- . Vaca bună se vinde din staulū.
- . Vaca răstórnă găléta după ce o umple cu lapte.
- . Văcarū care se mânia pe nevéstă, și 'și taie
nasulū.
- . S'a mâniațū văcarulū pe satū.
- . Nu 'ți încerca vadulū
Cu nerodulū.
- . Decătū să đici: vai de noi!
Mai bine:
Vai de mine!
- . Valea î totū aceea,
Dar lelea nu î aceea.
- . Dacă nu scii să văpsesci,
Nu te pune să mânjesci.

- . Mai bine varḍă acră cu 'nvoială,
Decâtŭ zaharŭ dulce cu cârtelă.
- . I sě móie nițelŭ vasulŭ celŭ de oțetŭ.
- . Vasulŭ golŭ cântă a fóme.
- . Vasulŭ golŭ toți îi daŭ cu piciorulŭ.
- . Vătășelŭ de mahala
A plecatŭ a colinda.
- . Cine are vecinŭ rěi, sě laudă singurŭ.
- . Asteptŭ în totŭ véculŭ,
Ca mortulŭ colaculŭ.
- . Când vede omulŭ nevoia,
Vorbesce ce nu i e voia.
- . De l'oiŭ mai vedé odată, să face de douě orŭ.
- . De nu l' ași vedé, par' că ași mai trăi.
- . Pe unulŭ flŭ vede ca doi.
- . Vede că nu i mai încape,
Și tórnă până să crépe.
- . Vede că nu încape singurŭ pe gaură,
Și 'și mai légă și tivgă de códă.
- . Mai rară vedere,
Este mai cu miere.
- . Mamă, unde esci să mă veđi,
Că și eŭ am totŭ ochi brezi.
- . Are věđŭ de lupŭ și auđŭ de vulpe.
- . N' am ochi să 'lŭ vědŭ.

. Ce ai vênatū,
Ai prinsū.

. E lesne de vëndutū,
Ș' anevoie de cumpëratū.

. Care cum venia
Totū Udrea 'lū chiăma.

. De ai venituri mititele,
Mai opresce din măsele.

. Cine sémănă vântū, culege furtună.

. Vântulū adună norii și totū vântulū îi risipesce.

. Esci unū perde-véră.

. Véra 'ntinsū la umbră dórme,
Și érna móre de fóme.

. Ce a fostū verde s'a uscatū,
Ce a 'nfloritū s'a scuturatū,
Ce a fostū dulce s'a mâncatū.

. A vorbitū și verđi și uscate.

. Elū îndrugă verđi și uscate.

. Nu 'mī totū îndrugă la verđi și uscate.

. Dacă sē rupe o verigă, totū lanțulū se desface.

. Ca vermele de lemnū, temerea la inimă.

. Cea din tóte mai vestită,
Cere să i đică cinstită.

. Vespele miere după ce nu face,
Sare și te 'mpunge cu ace.

. Vestmântulū nu face pe omū.

- . Vinde via și cumpără stafide.
- . Necăjita lui viață
Să ține într'unŭ firŭ de ață;
De sărăciă nu scapă
N'are după ce bea apă.
- . Orŭ viața e unŭ visŭ, saŭ că omulŭ pururea
viséză.
- . Trăiesce viață
Cârpită cu ață.
- . Viață
Cârpită cu ață.
- . Viața îți petreci
Cu nădejtile seci.
- . Viața necăsătorită
La bătrânețe e cea mai urâtă.
- . Viață scurtă,
Artă lungă.
- . Giaba vii, giaba te duci,
Giaba spargi nisce papuci.
- . Vinovatulŭ mai mare gură face.
- . Vinovatulŭ negonitŭ fuge.
- . Cine bea vinŭ, își bea punga și mintea, ba și
sănătatea.
- . S'a juratŭ pe vinŭ,
Să nu mai bea rachiŭ.
- . Vinulŭ noŭ nu se ține în foi vechi.

- . Cu vinulū și cu somnulū
Uită grijile omulū.
- . Eri vinu 'lū bătū la spete,
Ș' ađi merge să se 'mbete.
- . Vinulū bunū și nevésta frumósă sântū douē
otrăvi dulci pentru omū.
- . Vinulū e datū să 'lū bea voiniciū,
Iar nu toți nevoiași.
- . Vinulū e toégulū bētrânețelorū,
Și nebunia tineretelorū.
- . Vinulū face:
Pe săraci, bogați;
Pe ciungī, cu mână;
Pe ologi, cu picióre; University Library Cluj
Și pe orbī, cu ochi.
- . Vinulū, țuca cui îi place,
N'are cu ce să se 'mbrace.
- . Nu te vîri, ca să nu fii pe brânci datū afară.
- . Când cu gândulū nu visezī,
Tu în cursă o să cađi,
Și atuncia te piséză
Și potecile 'ți scurtéză.
- . Mī am vēđutū visulū cu ochiū.
- . A făcutū și vița grăū din călcâie pân' la glesne.
- . De esci tu viță de josū, să nu iaī némū de
susū, ca să nu 'ți dică: scólă tu să ședū eū.
- . O viță în Gherghița,
Și alta în Jalomīța.

- . Pune viță,
Bea viniță.
- . Vitelorū, cari treeră, nu li sē légă gura.
- . Vai de vițelulū, care 'mpunge pe mumă sa.
- . Vițelulū după baligă sē cunósce ce boū e să se facă.
- . Vițelulū nici nu l' a tăiatū și mușteriū pentru pele a venitū.
- . După rēsboiū mulți vitezi sã găsescū.
- . Cine e vitézū în urma rēsboiului sē cunósce.
- . Cu sufletū vitézū,
Și cu trupū leneșū.
- . Visitele mai plăcute,
Sîntū cele mai rarū făcute.
- . Scie bine unū vlădică
Pe cine ia de chică.
- . Vodă vrea,
Dar Hancu ba.
- . Își găsesce fără voie,
Lungulū nasului să i mōie.
- . Voia este la tine,
Ca să faci cum îți vine.
- . De va fi să nu voiască,
Muierea să plămădescă,
Séde, cerne până mâne
Și totū nu frământă pâne.

- . Odată voinică,
De două ori nimicică.
- . Amă lungită vorba.
- . Dacă nu ți se trece vorba,
. Nu 'ți mai răci gura.
- . Decâtă să porți pe omul cu vorba, spune i
mai bine că nu se pôte.
- . De vorba lui nu te saturi.
- . Cu o vorbă bună și pe draculă îmblândesci.
- . Dintr' o vorbă îți aprinzi paie 'n capă.
- . Din vorbă 'n vorbă
Se deschide vorba.
- . Din vorbă 'n vorbă ese adevărulă.
- . Din vorbă se face faptă,
Și din faptă vorba.
- . Îți trântesce vorba cu ciomagulă.
- . Nu e vorba aia.
(Aia e vorba.)
- . Numai cu vorba,
Nu se face ciorba.
- . Nu vine vorba la cădelniță.
- . Nu ne potrivimă la vorbă.
- . Par'că pentr'o vorbă via,
Gura i cere chiriă.
- . Rumegă vorba,
Ca oia érba.

- . Unde este vorbă multă,
Acolo e trebă scurtă.
- . Vorba din vorbă 'n vorbă,
A ajunsu și la cociorbă.
- . Vorba dulce
Multu aduce.
- . Vorba își are și ea vremea ei.
- . Vorba în tîrgu și vulpea în pădure.
- . Vorbă multă (lungă), sărăcia omului.
- . Vorbă multă nu e fără minciuni.
- . Vorbă multă
Și trebă puțină.
- . Vorba 'n colțuri și rotundă
Fără cercuri se îfundă.
- . Vorba pe unde a eșitu,
Mai bine să fi tușitu.
- . Vorbă puțină și mîncare puțină nu strică nici
odată omului.
- . Vorba rea se duce ca glonțulu.
- . N' ai vĕdutū calulū meū, Ióne?
Vorbă să fiă: dă 'mī o lulea de tutunū, că
tĕrgu se face.
- . Vorba vorbă aduce.
- . Vorbesce vorba 'ngânată,
Par' că i e gura legată.
- . Ascultă din dece vorbe și una a muierii.

- . Câte le dice omul sîntu tôte vorbe.
- . Lasă aste vorbe, s'a mântuitu gluma.
- . O mie de vorbe unu banu nu facu.
- . Scie vorbe să îndruga,
Par'că totu la țîță suga.
- . Vorbe bune, dar nu sarate.
- . Vorbele cele ferite,
În piață și la móră nu 'să vorbite.
- . Vorbele cele dulci deschidă și pórtă cea de feru.
- . Vorbele celoru mari sîntu ca smochinele de dulci;
Iar vorbele celoru mici sună ca nisce nucă.
- . I e lene și să vorbescă,
Dar încă să și muncescă.
- . Pune 'lă să stea să 'ți vorbescă,
De veí să te păcălescă.
- . Care totu mereu vorbesce,
Elu tréba și o zăbovesce.
- . Cine totu mereu vorbesce,
Elu la multe și greșesce.
- . În față una 'ți vorbesce,
Și 'n dosu alta 'ți croiesce.
- . Vorbesce neisprăvite,
La 'nsiră-te mărgarite.
- . Când veí să vorbesci, la gură
Să aibi lăcatu și măsură;
Ca nu vorbindu de mucosu,
Tu să fii unu urdurosu.

- . Dacă nu scii vorbi, tacı ca să 'ți fie casa, casă, și mésa, mésă.
- . La timpü a vorbi și a tăcé, E arta cea mai grea.
- . Mai lesne e a vorbi adevărulü, decâtü minciuna.
- . Nu vorbi pe d'intregü ca baba chióră, căci se găsesce vre-unulü de 'ți umflă céfa de pumni și spinarea de ciomege.
- . Nu vorbi peste măsură, Ci pune 'ți lăcatü la gură.
- . Nu vorbi unde nu sântü (vedı) urechi.
- . Aideți să vorbimü de giabă, Căci n' avemü altă trebă.
- . Aı vorbitü de te aı stricatü.
- . Pän' acuma a vorbitü, Iar acuma a tușitü.
- . Să vorbimü ce e de vorbitü.
- . Vrabia puiü, și ea móre de bătrână.
- . Vrabia mălaiü viséză.
- . Decätü o mie de vrăbii pe gardü, mai bine una în frigare.
- . Decätü o săptămână vrabie, mai bine o ți șoimü.
- . Vräbiile së gälcevescü, Pentru meiulü omenescü.
- . Mai bună e unü vräjmaşü înțeleptü, decâtü unü amicü nerodü.

- . Ți ai întinsă vrejulă ca bostanulă, și ai umplută lumea de crastaveți.
- . Vrednicia omului se cunoșce după pată.
- . Vrednicia 'ți mi e oglindă,
Că m' ai slujită până 'n tindă.
- . Dacă nu esci vrednică să duci, nu te încărca peste măsură.
- . Dacă nu esci vrednică la o trébă,
Nu 'ți bate capulă de giabă.
- . Mai bine cu ună vrednică la pagubă, decâtă cu ună nevoiașă la câștigă.
- . Nu e vrednică codrulă să 'și plătéscă.
- . Ascultă 'lă dacă ai vreme.
- . Cu vreme și cu încetulă
Să face tare oțelulă.
- . Cu vreme și cu paie
Mușamalele să móie.
- . Cu vreme tóte să facă bune.
- . La vreme de nevoieă fie-ce lătură stinge foculă,
Dar și rău împute loculă.
- . Vreme e a rîde,
Vreme e a plânge.
- . În vremea răsboiului e mai scumpă ferulă decâtă aurulă.
- . Vremea, ce a trecută, nu se mai întórce.

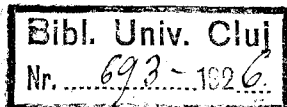
- . Vremea cu încetulă póte,
Să le descopere tóte.
- . Vremea descopere adevărulă.
- . Vremea descopere tóte,
Și pe hoțu de față scóte.
- . Vremea învétă pe aceia, ce n'au dascălă.
- . Vremea tóte le mistuiesce.
- . Vremea vinde paiele și nevoia le cumpără.
- . A intratū vulpea în sacū.
- . Păzesce 'ți găsele, când veđi că le descântă
vulpea.
- . Vulpea, când n'ajunge găinile, dice că sîntū
spêndurate.
- . Vulpea câtū e de viclénă și de multe orī cade
în cursă cu tóte piciórele eī.
- . Vulpea în pādure și elū tocmesce pelea în
têrgū.
- . Vulpea nu sē sparie de celū ce sē laudă séra;
ci de celū ce mânecă diminéța.
- . Alți ochī are vulturulă,
Și alți ochī are fluturulă.
- . Vulturulă de aripī smulsă
Nu măi póte sbura 'n susū.
- . Vulturulă stă 'n locū, veghiéză,
Dar elū musce nu vénézá.

Z.

(Nru. 3162—3169).

- . Fie 'n zăbale de aură,
Nu este decâtă ună taură.
- . Zamă lungă,
Să ajungă.
- . Zamfirica tóte le avea,
Numai țopă îi lipsia.
- . Zăpéda albă o udă căni.
- . Nimenea n'a dată zapisă cu Dumneđe, cătă
o să trăiască.
- . Zestrea 'mă șéde 'n ladă,
Și eă cu sluta pe vétră.
- . Se scaldă 'n zestrea muierii.
- . Zestrea tóte le astupă,
Ea și pe dracu 'lă pupă.

—ED6943—

Catalogu

Cartiloru romanesci a Tipografiei si Imprimeriei
Ereditorei lui G. de Closius.

IN SABIU,

(Strada Cisnadia Nr. 13.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acaftistulu preasanctei Nascatoarei de Domnedieu,
rosiu si negru tiparitu, cu icoane, neleg. 90 cr.;
leg. frum. in piele rosie, auritu pe teaca si
cu copsie fi. 1.40.

Totu acelasiu, numai negru tiparitu, cu litere
latine, neleg. 60 cr.; brosiuratu 80 cr.

Culegere de istoriore morale: Adelaida, Pastoriti'a
depe alpi; Fridericu Lanuciu séu invingerea
inocentiei; Veduv'a bolnava, o intemplanare
adeverata din viati'a Imperatului Iosifu alu II.;
Ugero Danesulu; Capel'a din padure; Vilhelmu
Tel, (editiunea 2-a), brosiura 40 cr.

Anulu celu manosu, unu cantecu in versuri despre
cele patru vremi ale anului, brosiuratu 10 cr.

Bucoavna cu slusb'a sanctei Liturgi, legatu 18 cr.

Calendariu pe 140 ani, asiediatu pe 7 planete,
brosiuratu 50 cr.

- Calendariu intocmitu pe gradurile si clima marelui Principatu alu Ardealului, si a altoru tieri invecinate, brosiuratu 22 cr.
- Carte de cuvinte streine cu semnificarea si esplicarea lor in lingua germana si romana, inpreuna cu o specificare de unele plante veninose, ce cresc in Ardealu, brosiuratu 50 cr.
- Carte de visse, perso-egipténa, dupa cele mai vechi manuscrisse chaldeice, persiene si egiptene, cu ilustratiuni noue, bros. 20 cr.
- Carti de norocu, jocu de petrecere in 45 foi, 20 cr.
- Carticica de rogaciune catra présancta Nascatórea de Domnedieu inpreuna cu visulu Maicei Précești, bros. 8 cr.; leg. frum. 12 cr.
- Catechismulu micu, legatu 18 cr.
- Ceasoslovu micu (Orologieru), neleg. 55 cr.; legatu frumosu in piele rosie, auritu pe teaca si cu copsie fi. 1.20.
- Cinstitulu Paraclisu alu sanctului mucenicu Haralambie, impreuna cu viatia Sanctului, brosiuratu 15 cr.
- Cinstitulu Paraclisu alu sanctului mucenicu Mina, brosiuratu 10 cr.
- Colindele Craciunului si ale Pasciloru séu productiuni cu cantece la nascerea si invierea Domnului nostru Isusu Christosu. La care s'au adausu si Colacaritul séu Vornicitulu usitatu la nunti, precum si cateva canturi, ce se canta la més'a nuntii. Adunate, indreptate si intocmite de P. Bancila, brosiuratu 25 cr.
- Datorintiele Subpusiloru catra Monarchulu loru, brosiuratu 12 cr.
- Emanuilu, Enarare istorica de pe timpulu risipiri Ierusalimului, brosiuratu 30 cr.

Epistolariu séu carte de invetiatura pentru folosul celoru ce voru a se deprinde in corespondintie si scrisori atatu private, catu si politice, de S. B. Popoviciu, neleg. 45 cr.; brosiuratu 60 cr.

Epistolie a Domnului nostru Isusu Christosu, ce au trimis'o Domnediu din ceriu, brosiuratu 10 cr.; legatu frumosu 15 cr.

Erotocritu, marele Erou, in versuri, nelegatu 80 cr.; brosiuratu 1 fi.

Estractu din Testamentulu vechiu, cu o icóna, nelegatu 42 cr.; legatu 60 cr.

Evangelia cea mare, rosii si negru tiparitu, cu cele 4 icóne ale Evangelistiloru, nelegatu fi. 6.30; legatu frumosu in piele rosie, auritu pe teaca si cu copsie fi. 10.

Intemplantia curiosa, Comedia in trei acturi, imitata din italienea de M. Velceanu, brosiuratu 30 cr.

Istorii morale spre intrebuintiarea tineriloru din scóele poporale, nelegatu 20 cr.; bros. 25 cr.

Istoria biblica, pentru prunci, nelegatu 9 cr.; legatu 18 cr.

— Genovevi de Brabantu, nelegatu 30 cr.; brosiuratu 50 cr.

— lui Alesandru celu Mare, nelegatu 30 cr.; legatu 40 cr.

— lui Sofronimu si a Harite cele frumóse, nelegatu 14 cr.; brosiuratu 20 cr.

— preafrumosului Argir si a preafrumósei Elena, nelegatu 14 cr.; brosiuratu 20 cr.

Leonatu, betivulu omu din Longobarda, vorbire cu muierea sa Dorofata in versuri, nelegatu 6 cr.; brosiuratu 14 cr.

Liturgi'a a lui Ioan Zlataustu, Vasilie celu mare si a Predeosteni, rosii si negru tiparitu, neleg. fi. 2.52; legatu frumosu in piele rosie, auritu pe teaca si cu copsie fi. 4.

Meditatiuni spirituale pentru inaintarea crestini-
mului adevratu si a cultului ddiescu de casa,
traduse de M. Velceanu, bros. fi. 1.

Modulu de educatiune séu crescerea vechiloru
Egipteni, Persieni, Greci si Romani, de M.
Bota, brosiuratu 50 cr.

Molitvenicu bogatu, ce cuprinde in sine rindueala
slusbeloru Beserici reseritului, rósiiu si negru
tiparitu, neleg. fi. 4.50; legatu frumosu in
piele rosie, auritu pe teaca si cu copsie fi. 6.50.

Ochtoichulu celu micu, neleg. 50 cr.; leg. frum. in
piele rosie, auritu pe teaca si cu copsie fi. 1.10

Oglinda norocului si a nenorocului, neleg. 3 cr.;
bros. 5 cr.

Oratii tinute la nunte tierenesci, neleg. 3 cr.;
brosiuratu 5 cr.

Paraclisulu Précesti, nelegatu 6 cr.; bros. 10 cr.

Paschalia poporala, brosiuratu 6 cr.

Patima si mórtea Domnului Christosu in versuri
si cu icóne, nelegatu 65 cr.; legatu 1 fi.

Pentecostariulu celu mare, rosiiu si negru tiparitu,
nelegatu fi. 5.60; legatu frumosu in piele
rosie, auritu pe teaca si cu copsie fi. 9.

Perirea a doi iubiti, adeca jalnica intemplantare
alui Piram si Tisbe, nelegatu 11 cr.; brosiu-
ratu 15 cr.

Psaltirea prorocului si regelui David, bogata,
neleg. fi. 1.50; legatu frumosu in piele rosie,
auritu pe teaca si cu copsie fi. 2.50.

Psaltirea prorocului si regelui David, mica,

- neleg. 48 cr.; legatu frumosu in piele rosie, auritu pe teaca si cu copsie fi. 1.
- Risipirea cea depre urma a Ierusalimului, neleg. 28 cr.; bros. 35 cr.
- Rogaciuni pentru desfacerea farmeciloru, brosiuratu 6 cr.
- Tilu Buchoglinda, nelegatu 10 cr.; bros. 15 cr.
- Tragedia lui Samson in 5 perdele, neleg. 11 cr.; bros. 20 cr.
- Trepetniculu celu mare, brosiuratu 5 cr.
- Vedenie ce sau aratatu unui Parinte in muntele celu sanctu in anulu 1854, brosiuratu 15 cr.
- Viatia si pildele preaintieptului Esop, neleg. 23 cr.; bros. 30 cr.
- Vocabulariu portativu de S. Petri, partea I. romanescu-nemtiescu, bros. fi. 1.20; partea II. nemtiescu-romanescu, bros. fi. 1.20

 Domnii, cari comenda 1—2 esemplare, se aiba bunatate a tramite pretiulu prin mandatu postalu (Postanweisung), cá se le putemu spedá sub legatura (Kreuzband); ér la comandari de mai multe esemplare pretiulu se póte respunde cu recepere postala (Postnachnahme).

Sub press'a se afla si va esi în tîmpulu celu mai scurtu:

Capitanulu Mandrinu,

novel'a de dn'a **Cl. Robert**

tradusa de **N. Petra-Petrescu.**